

SUMARI

2 s ●

3 R

6 ●

8 f ●

10 k

arx ● x ●

17 m ● ●

31

c ●

a b c ●

39

BIBLIOTEQUES/ARXIUS.COM

Nace el portal de las bibliotecas valencianas / Xabib: base de datos del sistema bibliotecario valenciano/ La Guia del Llibre Valencià. Un nuevo referente de consulta para el sector / noticias en la xarxa/ adreces d'interés
www

45

B/N BIBLIO-NOTÍCIES

Registro de la Propiedad Intelectual: solución telemática / Nuevas instalaciones en Torrevieja/ Biblioteques Públiques Municipals de Xirivella. Noves possibilitats/ Nueva Agencia de Lectura Infantil en Vila-real/Biblioteca Pública "Notari Josep Blanquer" a Mutxamel/ Biblioteca "Joan Timoneada" a Beniferri/ Biblioteca Pública Municipal de Xàtiva

53

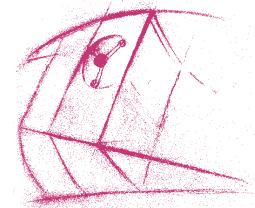
ne
ne

NOVES PUBLICACIONS

56

AGENDA: vist i escoltat

a

GENERALITAT VALENCIANA
CONSELLERIA DE CULTURA I EDUCACIÓ
DIRECCIÓ GENERAL DEL LLIBRE, ARXIUS I BIBLIOTEQUES

Conseller de Cultura i Educació
Manuel Tarancón Fandos

Director General del Llibre, Arxius i Biblioteques
José Luis Villacañas Berlanga

Director

Francesc Torres Faus

Coordinació

Lourdes Toledo Lorente

Documentació i Redacció Mª Pura Navarro Campos, Ignacio Latorre Zacarés, Francisca Cerdá Vara, Noemi Galán Serrano, Nicolàs Bas, Vicent Gil i Javier Sánchez Portas.

Col·laboradors/es Amparo Pérez, Carolina Martínez, Josep M.T. Grau i Pujol, Maija Berndtson, Barbara J.Ford, Mª Carmen Vedreño Alba, María Jiménez, Teresa Juan, Vicent Terol i Reig, Aureliano J.Lairón Plá, Fernando Pagés Lledó, Rafael Simón, Juan F.Bernat Esplugues, Suni Brotons, Vicent Orquín, Javier Piñol, María Jesús Carrillo, Elvira Manrique, Esperanza López, Rosa Díaz, César Moreno i María Fernández de Mesa.

Fotografia Imatges d'arxiu de la Direcció General del Llibre, Arxius i Biblioteques i altres cedides pels organismes, entitats i persones que col·laboren en el present número.

Secretaria

Carmen Morales, Milagros Ortells i Montserrat Ferrer.

Administració

Manuel Genés, Ignacio Collado

Disseny i Maquetació

Pentagraf Impresores. Alicia Bonillo

Impressió

Pentagraf Impresores

Correcció lingüística de la Redacció

Distribució Direcció General del Llibre, Arxius i Biblioteques

ISSN: 1578-3049

Dipòsit Legal: V-2209-2001

De la present edició: Generalitat Valenciana
Conselleria de Cultura i Educació
Direcció General del Llibre, Arxius i Biblioteques
Avda.Campanar, 32- 46015 València
www.cult.gva.es/dglab

GENERALITAT VALENCIANA
CONSELLERIA DE CULTURA I
DIRECCIÓ GENERAL DEL LLIBRE, ARXIUS I BIBLIOTEQUES
DEG08.TRSCG0RSCTCA0TGS

ACTUS

FONS ECONÒMIC: FONS DE LA GENERALITAT VALENCIANA
COMPACTUS: no es fa responsable de les opinions expressades en els articles escrits pels col·laboradors i que apareixen en la publicació.

ARXIUS: punt per punt

MONOGRÀFIC:

I Congreso Nacional de Bibliotecas. La biblioteca pública, portal de la sociedad de la información. ENTREVISTES amb Maija Berndtson (Directora de la Biblioteca Pública de Helsinki) Barbara J.Ford (Comissionada Adjunta del Servicio Central de Bibliotecas en la Biblioteca Pública de Chicago).

DESCOBRIR ARXIUS I BIBLIOTEQUES: L'arxiu d'una ciutat dinàmica (Orriyari) / Noves perspectives a Aizra (Aizra) / La actividad de un referente comarcal (Segorbe) / Un arxiu que omix (El Campello)

A-B-C AJUDES/BEQUES/CURSOS

En septiembre de 2000 se han finalizado los trabajos del Mapa de Lectura Pública Valenciana, uno de los objetivos que se marcó la Dirección General del Libro, Archivos y Bibliotecas hace tres años. Contretamente, el Mapa de Lectura Pública Valenciana es un instrumento de trabajo que sirve para realizar la evaluación del Sistema Bibliotecario Valenciano y a partir de ahí planificar la política bibliotecaria valenciana.

En mayo de 1999 se creó la Dirección General del Libro, Archivos y Bibliotecas en cuyo reglamento orgánico y funcional se establecía como una de sus funciones: "El estudio de las necesidades bibliotecarias y planificación del Mapa de lectura Valenciana". Así pues la Generalitat Valenciana acometió la confección del Mapa de Lectura Pública como una herramienta que permitiera hacer un diagnóstico de la realidad de las bibliotecas públicas valencianas como un paso previo para actuar desde la Dirección General del Libro, Archivos y Bibliotecas de forma más eficaz y operativa.

Entre los objetivos del Mapa de lectura estaban: el conocimiento de la infraestructura bibliotecaria valenciana, la difusión de los recursos para la lectura en la Comunidad Valenciana, el conocimiento de la realidad profesional del personal bibliotecario y conseguir un directorio actualizado de las bibliotecas del Servicio Bibliotecario Valenciano (SBV).

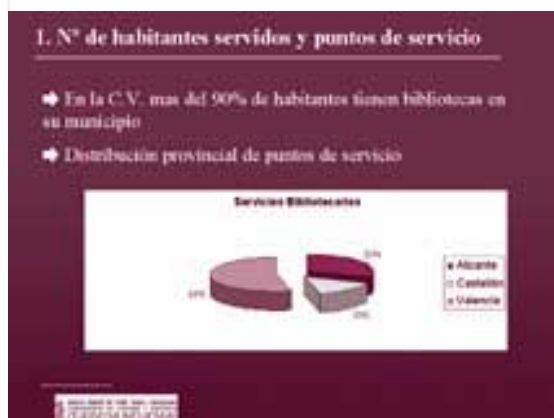
El ámbito del proyecto ha sido el año 2000 y la cobertura del mismo un total de 484 bibliotecas de la Comunidad Valenciana entre las que se encuentran:

-Bibliotecas Públicas Municipales (B.P.M.) de municipios de más de 5.000 habitantes y Agencias de Lectura (A.L.) de municipios menores

REPORTATGES

Estadísticas gráficas donde en 8 puntos se sintetizan los resultados de la investigación.

de 5.000 habitantes conveniadas con la Generalitat Valenciana mediante un sistema de convenios entre los ayuntamientos y la G. V. para la creación/colaboración de centros de lectura que prevé la Ley de Bibliotecas. También se analizaron B.P.M. y A.L. no conveniadas que se consideraron de especial relevancia. Todos estos centros bibliotecarios constituyen el grueso del estudio ya que suman un total de 430 bibliotecas

- La Biblioteca Valenciana
- Las cuatro bibliotecas públicas provinciales de la C.V. (Valencia, Castellón, Alicante y Orihuela)
- Bibliotecas especializadas de la Generalitat Valenciana, entre las que se incluirían las bibliotecas de las diferentes Consellerías, de Museos, hospitalarias, etc.

Respecto a la metodología del proyecto, en primer lugar se hizo un modelo de encuesta anual donde se cuantificaran todos los parámetros aplicables a bibliotecas con el fin de realizar un análisis estadístico anual completo del SBV. A esta encuesta estadística se le añadió un campo observaciones que permitía conocer no solo la cantidad, sino la calidad de los servicios ofertados. Para la realización de esta encuesta se tuvo en cuenta los datos solicitados anualmente por el Ministerio de Cultura, Educación y Deporte, el Instituto Nacional de Estadística y el Instituto Valenciano de Estadística y la normativa estadística ISO (International Library Statistics) para que, basándonos en esta normativa, los datos pudieran ser intercambiables.

En segundo lugar se creó el proyecto Xabib (Xarcia de Biblioteques Publiques) que es una base de datos relacional desarrollada en Oracle. Toda la información recogida en las encuestas se volcó en esta base de datos estructurada en forma de árbol y organizada en menús desplegables que permiten navegar sin problemas por el sistema de información.

Por último se firmó un convenio

entre la Generalitat Valenciana y Universidad Politécnica de Valencia el 19 de junio de 2001 por el que la UPV se comprometía a crear un equipo de 12 encuestadores para la obtención de datos de las bibliotecas analizadas a través de encuestas presenciales y su transferencia a la base de datos Xabib. Este equipo se seleccionó entre estudiantes del último curso de la Licenciatura de Documentación de la UPV y de la Diplomatura de Biblioteconomía y Documentación de la UV. Además se comprometió igualmente a proporcionar un equipo de técnico para realizar el análisis de los datos recogidos, el informe cualitativo de los mismos y las recomendaciones concluyentes en colaboración con los técnicos del Servicio de Archivos y Bibliotecas de la G.V.

Antes de comentar algunos de los resultados obtenidos, se deben tener en cuenta una serie de consideraciones demográficas previas sobre la C.V. en donde constatamos una realidad de minifundismo municipal que afecta en todos los ámbitos y por supuesto también en el de las bibliotecas. De los 541 municipios que tiene la Comunidad Valenciana, sólo hay 135 que superan los 5000 habitantes y que están por lo tanto obligados a tener biblioteca pública municipal. Además existen grandes desigualdades provinciales siendo, sobre todo, en la provincia de Castellón donde existen menos pueblos de más de 5000 habitantes, sólo catorce en total. Como contrapartida es en Alicante donde hay más pueblos con más de 5.000 habitantes (36%) lo que repercute en el hecho de que sea en esta provincia donde existen más BPM.

Al analizar los resultados del Mapa a nivel provincial podemos destacar que:

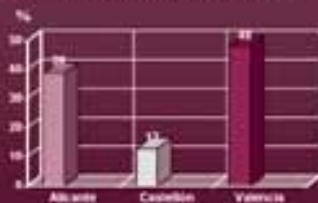
Respecto al número de habitantes servidos y puntos de servicio en la C.V. más del 90% de habitantes tiene bibliotecas en su municipio.

La media anual de usuarios por bibliotecas es aproximadamente

2. Usuarios

→ La media anual de usuarios por biblioteca de 3300

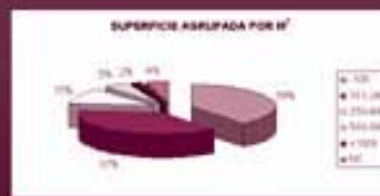
→ La distribución provincial de usuarios

INFORMACIÓN DE LA ENCUESTA

3. Infraestructura

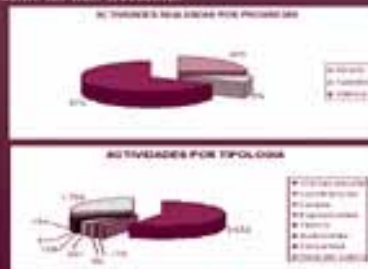
- Generalmente una sola sala de consulta
- Superficie: el 76% no supera los 250 m²
- La media de puestos de lectura 48,5 por biblioteca

INFORMACIÓN DE LA ENCUESTA

4.2. Actividades de extensión bibliotecaria

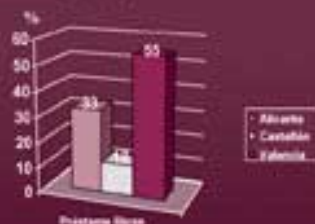
→ Actividades de fomento del libro y la lectura: visitas escolares y hora del cuento las más frecuentes

INFORMACIÓN DE LA ENCUESTA

4. Servicios

4.1. El préstamo se sitúa en torno al 90% en libros y en doc. Sonoros (5,6%) y audiovisuales (4,4%)

INFORMACIÓN DE LA ENCUESTA

de 3.300. Pero aquí hay que tener en cuenta que para este estudio se han metido en el mismo saco bibliotecas que llegan al medio millón de usuarios al año, junto con otras de pequeños municipios que están prácticamente cerradas y tiene unos índices bajísimos de usuarios y esto ha hecho que la media general bajara considerablemente.

En lo que se refiere a la infraestructura señalar que:

- Generalmente nos encontramos con una única sala de consulta por biblioteca, siendo lo adecuado como mínimo dos, una sala infantil y otra para adultos.
- La superficie del 76% de centros bibliotecarios no supera los 250 m²
- La media de puestos de lectura es de 49 por biblioteca.
- Sólo el 50% de los centros tiene aire acondicionado y calefacción.

Mientras que en otros servicios públicos tener una buena climatización es algo habitual para hacer cómoda la visita de los usuarios.

- El 33% poseen adaptaciones para discapacitados. Cantidad deficiente si tenemos en cuenta que nuestra sociedad cada vez se siente más sensibilizada con la existencia de obstáculos a la movilidad
- El 28% de bibliotecas tienen reprografía .

Respecto a los indicadores que hacen referencia a la penetración tecnológica en las bibliotecas: el 45% tiene medios audiovisuales, el 8% tiene bases de datos especializadas y el 50% dispone de Internet para uso interno. En cuanto a Internet para uso público sólo se ofrece en 74 centros bibliotecarios.

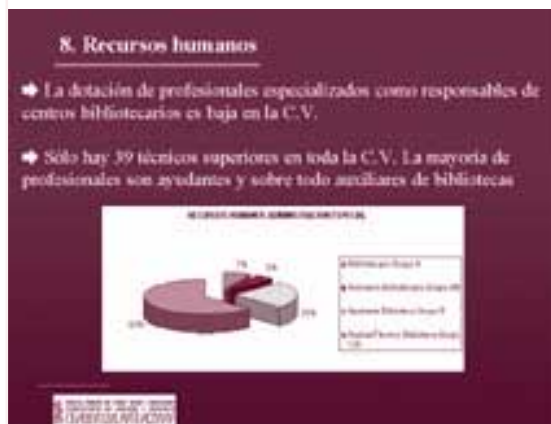
Respecto a los indicadores que hacen referencia a la penetración tecnológica en las bibliotecas: el 45% tiene medios audiovisuales, el 8% tiene bases de datos especializadas y el 50% dispone de Internet para uso interno. En cuanto a Internet para uso público sólo se ofrece en 74 centros bibliotecarios.

En servicios diferenciamos, por un lado, el préstamo, que se sitúa en la C.V. en torno a el 90 % en lo que se refiere a documentos bibliográficos, siendo menor en otro tipo de documentos como los documentos sonoros (5,6%) y audiovisuales (4,4%) como es lógico ya que estos documentos son mucho más escasos

en los fondos de las bibliotecas. Y por otro lado las actividades de extensión bibliotecaria, entre las que se encuentran las actividades de fomento a la lectura, de las que destacamos las visitas escolares y la hora del cuento como las más frecuentes, y las bibliotecas móviles que son bastante escasas en nuestra comunidad: biblioplayas 7, bibliopiscinas 27 y bibliobús 2. De los fondos señalar que los más numerosos se localizan en las B.P.M. y que de ellos el 93% son libros y solo un 7% está constituido por otro tipo de materiales: audiovisuales, documentos sonoros y electrónicos.

Si consideramos el ratio fondos/habitante vemos como es la provincia de Alicante la que mayor cantidad de libros tiene por biblioteca y, sin embargo, según el ratio fondos/habitante es Castellón la provincia que más libros tiene por habitante (1,3%) Respecto al horario de apertura al público de las bibliotecas, el 50% abre más de 20 horas a la semana. Al diferenciar entre tipos de centros bibliotecarios, tenemos que el 80% de las A.L. abre menos de 20 horas a la semana, o sea, menos de lo que estipula el Convenio de Colaboración sobre Agencias de Lectura. Por el contrario el 79% de las B.P.M. abre de 20 a 40 horas a la semana, y sólo el 10% de centros bibliotecarios abre más de 40 horas a la semana.

En cuanto al grado de automatización de los centros en el año 2000 existía un gran retraso, de hecho sólo el 50% de bibliotecas estaban automatizadas o en proceso de automatización. Además existía una gran variedad en los software utilizados por las bibliotecas, hasta 29 tipos distintos, entre los que destacaban como más utilizados el Biblio 3000 y Absys. Este fue el principal motivo por el que la Generalitat Valenciana, en septiembre de 2001, pone en marcha el Programa Común de Informatización de Bibliotecas con la intención de unificar y conseguir la

plena automatización de los centros.

Para terminar este breve análisis de algunos de los resultados debemos referirnos a los recursos humanos y señalar al respecto que la dotación de profesionales especializados como responsables de centros bibliotecarios es baja en la Comunidad Valenciana. De hecho solo hay 39 técnicos superiores en total, encontrándonos sobre todo con ayudantes y en mayor medida con (63%) auxiliares de bibliotecas.

Podemos apuntar una serie de conclusiones en vista a los resultados obtenidos:

En primer lugar la provincia de Alicante tiene un mayor número de BPM que según muestran los indicadores

destacan por sus buenos resultados. Además tiene más usuarios, lo que seguramente tiene mucho que ver con que existen en Alicante más bibliotecas con más de una sala de consulta, bibliotecas con mejores instalaciones: más m² y puestos de lectura, bibliotecas mejor acondicionadas y con más adaptaciones para discapacitados y un mayor fondo por biblioteca.

En segundo lugar la provincia de Castellón está menos atendida en números absolutos, pero de acuerdo con su distribución demográfica no hay tantas diferencias. Aún así en Castellón hay un 6,5 de población sin ningún tipo de centro bibliotecario aunque esa carencia se ha intentado suplir con el servicio de Bibliobús de la Diputación de Castellón.

En tercer lugar destacar el mejor funcionamiento de las B.P.M. en general frente a los bajos índices de las A.L., sin dejar de puntualizar y alabar la labor, a veces casi heroica, de algunos bibliotecarios de este tipo de centros, que pese a los obstáculos con los que se enfrentan a menudo, consiguen que sus bibliotecas funcionen y cumplan su cometido. Pero al margen de estos casos excepcionales, habrá que buscar vías alternativas para los municipios pequeños (< 2.000) que no puedan asumir las cargas que supone la creación y mantenimiento de una A.L. Para estos casos la solución pasa seguramente por el servicio de bibliobús que está funcionando en otras comunidades con notable éxito.

Y por último decir que el Mapa de Lectura no debe considerarse como un instrumento cerrado sino como una herramienta de trabajo que debe incluirse en todas las normativas autonómicas sobre bibliotecas públicas ya que es un elemento básico de planificación bibliotecaria a nivel autonómico.

LA SECCIÓN HERNANDIANA DE LA BIBLIOTECA PÚBLICA DE ORIHUELA

César Moreno

Si aceptamos, de un lado, el cambio significativo que han experimentado nuestros centros con la progresiva incorporación de las nuevas tecnologías y, de otro, la diferente concepción de la

a las Bibliotecas a emprender proyectos más directamente vinculados con su entorno, y no olvidando en modo alguno el precepto legal que nos obliga a la preservación de estos materiales, hemos de ser capaces de dar una nueva visión más globalizadora de lo local, ampliando de este modo nuestro compromiso cultural, social y educativo con la comunidad que nos acoge, garantizando a sus ciudadanos un acceso mucho más democrático a la información.

En esta línea, y gracias a la ayuda

moriría. Con el paso del tiempo, Ramón Pérez Álvarez al perseguir la quimera de realizar una biografía de su amigo, recopiló materiales procedentes de muy diferentes lugares. Podemos hacernos una idea del valor de este fondo documental, si comprobamos los agradecimientos que le han dedicado en sus libros algunos investigadores hermandianos de tanto prestigio como Agustín Sánchez Vidal, Eutimio Martín o José Luis V. Ferris, así como un reconocimiento de su hermandismo limpio y verdadero. Digamos del segundo que presentó su tesis doctoral en el año 1997 en el Departamento de Filología Hispánica de la Universidad de León y bajo la dirección de José María Balcells con el título de "MIGUEL HERNÁNDEZ Y LA CRÍTICA". En este trabajo, que sin ninguna duda es el más riguroso acercamiento bibliográfico a Miguel Hernández realizado hasta la fecha, ordenó la bibliografía crítica hermandiana aparecida entre 1930-1990. Este fondo documental está formado por monografías de y sobre el poeta, tesis doctorales-tesinas y miles de artículos sobre el poeta.

En este momento ya han sido procesados técnicamente casi 1.800 documentos de los que cerca de 300 son monografías (ediciones de la obra de Miguel Hernández y estudios crítico-bibliográficos) y el resto se corresponden con documentación analítica (artículos críticos sobre el poeta extraídos de periódicos, revistas y de monografías que no están dedicadas exclusivamente a él). Solamente y como valoración cuantitativa diremos que la mayor bibliografía conocida hasta la fecha (con excepción de la tesis doctoral mencionada de Aitor Larrabide) fue la recogida en la edición de las Obras Completas de Miguel Hernández que editó en 1992 Espasa-Calpe con motivo del 50 aniversario de su muerte, y en la que se ordenaban alfabéticamente 800 ítems o reseñas bibliográficas. En nuestro caso, no sólo se trata de una lista de referencias bibliográficas, sino de documentos físicamente ya disponibles para su consulta. Las fichas catalográficas resultantes están accesibles desde la web de la Red de Lectura Pública

misión de las bibliotecas en lo que ya todos denominamos la

, deberíamos admitir que todavía nos queda parte del camino por recorrer, sobretodo en lo que sin duda supondrá un necesario rediseño de los espacios físicos con que contamos y la adecuación de algunos de los servicios que ofertamos a nuestros usuarios. Así, uno de los objetivos básicos de lo que tradicionalmente conocemos como colección o sección local (en la que siempre predominó un afán conservacionista y de investigación) queda en entredicho si somos capaces de reconocer que ha estado solapando (al contener en su mayor parte materiales excluidos de préstamo) el carácter informativo-divulgativo que debe primar este tipo de servicio en una Biblioteca Pública. Ahora, haciéndonos eco de las recomendaciones de los organismos nacionales e internacionales competentes cuando instan

concedida para ello por la Dirección General del Libro, Archivos y Bibliotecas, el pasado 15 de mayo iniciamos los trabajos de ordenación, catalogación y clasificación de la documentación relacionada con Miguel Hernández que custodiamos y que procede, fundamentalmente, de la generosa donación efectuada por el oriolano Ramón Pérez Álvarez y de la adquisición que con posterioridad realizamos al investigador hermandiano Aitor L. Larrabide Achútegui. Diremos del primero, brevemente, que fue amigo personal del poeta, secretario luego de la revista poética SILBO (editada en Orihuela en mayo y junio de 1936) en la que colaboraron nombres hoy tan relevantes como Pablo Neruda, Juan Ramón Jiménez, Enrique Azcoaga, Vicente Aleixandre, Carmen Conde, Maruja Mallo y el propio Miguel Hernández, coincidiendo finalmente con él en la cárcel de Alicante, donde, como sabemos,

[Logotipo del proyecto "HERNANDIANA" realizado a partir de un socarrat de Paterna (s. XV)]

Valenciana (<http://xlv.cult.gva.es>) y desde la página de las Bibliotecas Públicas del Estado (<http://www.mcu.es/lab/bibliote/index.html>).

En la actualidad se gestiona la firma de un convenio de colaboración con la Fundación Cultural Miguel Hernández de Orihuela que tiene como objetivo la digitalización de todos estos documentos (y los que progresivamente se vayan incorporando), de manera que se posibilite una mejor y más rápida consulta por parte de los usuarios al crear un o vínculo informático entre la ficha bibliográfica y la imagen digital del artículo (desde el campo T856 del formato MARC).

Otros aspectos a destacar de nuestro proyecto son:

[1] CATÁLOGO HERNANDIANO: Supone la realización de un catálogo en el que serán recogidas tanto las ediciones de la obra literaria de Miguel Hernández, así como la bibliografía crítica relacionada con el poeta, aunque de manera algo distinta a la que tradicionalmente se emplea para este tipo de repertorios, toda vez que lo que se persigue fundamentalmente es la LOCALIZACIÓN E IDENTIFICACIÓN de cada una de las ediciones de o sobre el poeta incluyendo la imagen digitalizada de la cubierta (también como un enlace informático y en un formato capaz de permitir su posterior integración en la página web que ahora mismo se está diseñando), la ficha bibliográfica y una reseña que valorará críticamente cada una de las ediciones.

Este trabajo, que será financiado por la Fundación Cultural Miguel Hernández de Orihuela, será presentado y distribuido en una edición en formato CD-Rom dentro del II Congreso Internacional Miguel Hernández que tendrá lugar entre Orihuela y Madrid en Octubre del próximo año 2003, bajo la presidencia del Premio Nobel de Literatura (1998) José Saramago.

[2] BIBLIOTECA VIRTUAL: Se han digitalizado las primeras ediciones de Miguel Hernández (Perito en lunas, Quién te ha visto y quién te ve y sombra de lo que eras, El rayo que no cesa, Viento del pueblo, El labrador de más

aire, Teatro en la guerra) en formato lo que permite realizar una búsqueda por palabra en todo el texto de las obras.

[3] MIGUEL HERNÁNDEZ EN LA RED: Supone la localización, identificación y clasificación de todas aquellas páginas web dedicadas en todo o en parte a la vida y obra del poeta, creando una libreta de direcciones clasificada mediante descriptores que posibilite el acceso directo a dichas páginas sin mediar su localización a través de los buscadores conocidos. Previamente se realiza una copia impresa de la información contenida en cada una de las páginas teniendo en cuenta que muchas de ellas caducan con el tiempo o desaparecen.

[4] CONTEXTO HERNANDIANO: Adquisición de materiales bibliográficos relacionados tangencialmente con Miguel Hernández y agrupados bajo los siguientes bloques temáticos: El denominado Grupo de Orihuela, la Generación del 27, el ambiente intelectual en la España de los años 30, la Escuela de Vallecas, la Generación del 36, la Guerra Civil y el Exilio, la represión franquista... la repercusión o vigencia de Miguel Hernández en la poesía española contemporánea.

[5] DOSSIER DE PRENSA: Base de datos, tal vez de menor valor pero de gran interés, construida a través del vaciado de las noticias aparecidas sobre Miguel Hernández en la prensa y revistas locales, regionales y nacionales. Comenzado en enero de 2002. Cada referencia bibliográfica irá acompañada de la copia digital del artículo o reseña.

[6] CENSO HERNANDIANO: Elaboración de un censo-guía de investigadores o coleccionistas hernandianos, realizando el inventario de los fondos que disponen y estudio posterior de la posibilidad de establecer convenios de colaboración que nos permitan obtener copias con fines de investigación y estudio de aquellos materiales de los que no se disponga ejemplar en la Biblioteca. En este sentido podemos dar la noticia de la obtención como donación de las 14 cintas sonoras que contienen las entrevistas realizadas por la profesora María Gómez Patiño como parte fundamental de su tesis doctoral

“Propaganda poética en Miguel Hernández: un análisis de su discurso periodístico y político, 1936-1939” que editó en 1999 el Instituto Alicantino de Cultura Juan Gil-Albert. Estas entrevistas, realizadas por la doctora Gómez Patiño a: Luis Rodríguez Isern, Rosario Sánchez Mora “La Dinamitera”, Enrique Lister, Santiago Álvarez, Bonifacio Méndez, Pedro Mateo Merino, Fernando Fernández Revuelta, Antonio Buero Vallejo, Leopoldo de Luis y Concha Zardoya, tenían como objetivo la recogida de testimonios orales de aquellas personas que habían tratado personalmente a Miguel Hernández durante la guerra civil. El valor como documento sonoro de este material es incuestionable al haber ya fallecido algunos de los entrevistados (Enrique Lister o Antonio Buero Vallejo)

Asimismo hemos recibido como donación del profesor Víctor Infantes, algunos fondos documentales procedentes de la biografía hernandiana María de Gracia Ifach: concretamente los manuscritos mecanografiados que le sirvieron para preparar sus conocidas ediciones del “Homenaje de la Revista de Occidente a Miguel Hernández” (n. 139, octubre 1974), el volumen misceláneo “Miguel Hernández” (de la serie el escritor y la crítica, editado por Taurus en 1975) y el “Homenaje a Miguel Hernández” editado por Plaza & Janés en 1975. En este fondo encontramos originales manuscritos de Juan Gil-Albert, Gabriel Celaya, Enrique Badosa o Jaime Salinas, así como algunos originales recibidos por la editora literaria que no fueron recogidos, por diferentes motivos, en la edición impresa, por lo que deben considerarse como inéditos.

[7] SALA DE INVESTIGADORES: Creación de un espacio físico en la Biblioteca, situado en la 2ª planta del edificio, capaz de albergar los fondos documentales descritos y con posibilidad de permitir su consulta por parte de los investigadores. Actualmente en fase de diseño, adecuación y presupuestos para la necesaria reforma, mobiliario y equipamiento informático, estando prevista su inauguración para el mes de mayo del 2003.

LA BIBLIOTECA VALENCIANA REP L'ARXIU DE L'ARQUITECTE ALEJANDRO FERRANT

La Biblioteca Valenciana serà l'encarregada de custodiar el llegat de l'arxiu d'Alejandro Ferrant Vázquez, (1897-1976) arquitecte conservador de monuments, que va exercir la seua professió entre 1929 i 1976.

Sant Miquel dels Reis acull des del passat mes de desembre la documentació que integra l'arxiu professional d'Alejandro Ferrant Vázquez, un llegat de "significat valor per al coneixement de la història del patrimoni arquitectònic espanyol i per a la història del patrimoni valencià", d'un arquitecte que, segons el director de la Biblioteca Valenciana, José Luis Villacañas, "va ser testimoni de la història de l'arquitectura del segle XX i de les diferents estratègies de recuperació del patrimoni arquitectònic espanyol". Ferrant Vázquez, que es va formar i va treballar dins dels serveis de restauració que va posar en marxa la II República, va tindre el mèrit, tal com destaca Villacañas, de mantenir, tot i la persecució franquista, el seu treball en els serveis tècnics.

Fins a 1939, Ferrant Vázquez va ser arquitecte conservador de monuments d'Astúries, de A Coruña, León, Lugo, Ourense, Pontevedra, Santander i Zamora. Posteriorment, entre 1940 i 1976, va centrar la seua feina a Balears, Catalunya i València. Entre els seus treballs, destaquen els realitzats a les catedrals d'Oviedo i Santiago de Compostela, les muralles de Lugo, les col·legiades de Toro (Zamora) i Santillana del Mar (Santander). En la seua segona època d'arquitecte

conservador, destaquen els treballs a les catedrals de Palma, Lleida, Solsona, Tarragona, Tortosa, València i Oriola; les intervencions en els jaciments arqueològics d'Ampúries; als Monestirs de Santes Creus, Ripoll i Vallbona de les Monges; i les consolidacions en les esglésies romàniques de Vall de Boi. Home d'escasses publicacions, va mostrar, però, "una gran minuciositat" i del seu treball va realitzar informes, memòries i fotografies, formant un arxiu documental, amb 27.000 clixés "d'extraordinària importància per al coneixement del patrimoni

comprés davall la seua tutela i restauració", segons fonts oficials.

LA BIBLIOTECA HAAS CONVIERTE BARCELONA EN REFERENTE MUNDIAL EN ESTUDIOS MÍSTICOS

La donación del germanista Alois M. Haas, máxima autoridad en la materia, de los 40.000 volúmenes de su biblioteca personal a la Universitat Pompeu Fabra (UPF) convierte este centro en una atalaya privilegiada para los estudiosos internacionales. La donación formará una biblioteca propia de la Universitat en la sede del Dipòsit de les Aigües, donde ya pueden consultarse los primeros 3.000 títulos. Entre las obras destacan "joyas" como un libro de Paracelso

(médico y alquimista suizo del siglo XVII), un centenar de volúmenes de los siglos XVII y XVIII relacionados con la reforma y contrarreforma y también facsímiles del siglo XX, entre ellos uno del poeta Paul Valéry. Con este centro, Barcelona se convertirá en un referente mundial en el estudio de la mística y la historia de las religiones.

La biblioteca Haas -que la UPF quiere inaugurar en abril- está considerada una de las mejores del mundo. Haas, profesor emérito de la Universidad de Zurich, decidió en abril del año pasado cederla gratuitamente a la UPF

para potenciar el Grupo de Estudios de Mística Europea, que codirigen los profesores Amador Vega y Victoria Cirlot, con el objeto de "crear un gran equipo de investigación internacional", y donde intervendrá activamente el propio Haas.

Donaciones a las bibliotecas catalanas

La política de captar donaciones de bibliotecas personales e institucionales es uno de los ejes de la UPF, una universidad joven, sin fondos históricos, y que ha conseguido ya por este sistema 351.000 volúmenes del total de 562.000 que posee, esto es, un 62,5%. Entre las donaciones más destacadas se encuentran la del historiador Josep Fontana (más de 30.000 volúmenes),

la de la Cambra de Comerç de Barcelona (120.000 libros y revistas sobre temas económicos de los siglos XIX y XX), la de la editora Beatriz de Moura (que ya ha dado 2.100 volúmenes y cuya biblioteca personal, con 3.500 obras, será de la UPF tras su muerte) o la de la escritora Marta Pessarrodona (9.300 libros y documentos).

Por otra parte, la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) ha recibido este año la donación de la biblioteca personal del poeta José Agustín Goytisolo, por parte de su viuda, y ha firmado un acuerdo para recibir 10.000 volúmenes del Instituto Francés. El año pasado, la Biblioteca de Catalunya recibió los libros de la escritora Maria Mercè Marçal, así como los 2.218 volúmenes de la biblioteca de Carles Riba y Clementina Arderiu, donados en este caso por el Institut d'Estudis Catalans. Y, recientemente, los herederos de Anna Ricci han donado también el archivo de esta mezzosoprano.

Entre las donaciones históricas más recientes, también destaca el legado de la familia Carandell sobre temas económicos a la Universitat Autònoma de Barcelona o los 6.000 libros de Tisner a la Biblioteca de Catalunya.

L'ARXIU MUNICIPAL D'ALACANT CATALOGA MÉS DE 3.000 CARTELLS DE CINEMA DATATS DES DELS ANYS CINQUANTA

Els cartells formen part de la col·lecció de l'empresari Francisco Huesca, adquirida en el seu dia per l'Ajuntament. Entre els fons figuren alguns cartells datats des de la dècada dels cinquanta i altres més recents, pertanyents a les estrenes en pantalla gran dels últims anys. Les obres, algunes

FONS ACTUALS:

DONACIONS I ADQUISICIONS

d'elles originals únics, van ser realitzades per Jamo, Ruano Llopis, Studio Gatti, Summer, Vázquez Díaz, i fins i tot Urculo, Carlos Berlanga i Iván Zulueta.

Segons la directora de l'arxiu, María Jesús Paternina, és una iniciativa pionera, de cara a preservar la segona col·lecció de cartells de cinema més important, comparable només amb la que existeix a València. Quant a la resta del fons de Huesca, s'han catalogat vídeos, discs en vinil, CD's i DVD's, mentre que les revistes i publicacions cinematogràfiques estan ordenades i inventariades.

BANYERES ALBERGARÀ LA BIBLIOTECA PERSONAL DEL LLIBRETER MÀRIO BROTONS JORDÀ, FIGURÀ CLAU DEL SOCIALISME ALCOIÀ

La Biblioteca Personal de Brotons Jordà, integrada per 8.000 volums, va ser dipositada el passat mes d'agost a Banyeres, després que les gestions de la família amb els responsables municipals d'Alcoi resultaren infructuoses. Per albergar el fons de Brotons, destacat llibreter i figura clau del socialisme alcoià durant molts anys, la Biblioteca de Banyeres destinarà una sala. La col·lecció està integrada fonamentalment per volums d'història d'Espanya i economia, així com de psicologia i filosofia. Des del passat mes de setembre s'està procedent a la seua catalogació.

Els llibres més valuosos, com ara els d'arqueologia o temàtica alcoiana, es dipositaran, en canvi, al Museu Arqueològic Municipal d'Alcoi, seguint la voluntat de Brotons, i el seu arxiu personal serà custodiat per l'Arxiu Municipal d'Alcoi.

Segons l'historiador Ángel

Beneito, qui s'ocupa de la catalogació dels fons, els documents llegats per Brotons inclouen cartes de Múgica i Rodolfo Llopis, així com altra correspondència més íntima i personal, part d'ella escrita des de la presó i certa informació sobre la refundació del PSOE a la comarca de l'Alcoià, (durant la dictadura franquista). Brotons, que va morir en 1995, va ser una destacada personalitat de la vida alcoiana durant dècades, en part a través de la Llibreria Brotons, que ell mateix va regentar durant molts anys, i que durant el franquisme va esdevenir punt d'encontre

1940 i 1946, si bé La Santa Seu ha anunciat que no donarà a conèixer fins al 2005 els papers del pontificat de Pius XII -elegit el 1939- referits a l'època nazi.. Fins ara, els historiadors només podien consultar els documents dels arxius vaticans fins al 1922, final del pontificat del papa Benedicte XV, predecessor de Pius XI.

EL LLEGAT DE MARTÍNEZ GUERRICA BEITIA CONSOLIDA LA BIBLIOTECA VALENCIANA COM A CENTRE DE REFERÈNCIA PER A L'ESTUDI DE L'EXILI

Fons

d'intel·lectuals alcoians.

EL VATICÀ FARÀ PÚBLICS EN 2003 NOUS DOCUMENTS DE LA SEUA ACTUACIÓ DURANT EL NAZISME

L'Arxiu Secret Vaticà traurà a la llum tots els documents referits a la nunciatura a Berlín de 1922 a 1939, sota el pontificat de Pius XI. La difusió dels documents, que seran publicats pel mateix Vaticà a partir de l'1 de gener del 2003, va ser una de les exigències de la comissió jueva-catòlica que investiga el paper de l'Església durant l'Holocaust. En aqueix sentit, a partir de l'any que ve el Vaticà té la intenció de publicar, en suport CD-ROM, totes les dades referents als presos de la Segona Guerra Mundial entre

PUNTS

D'ENCONTRE

Imatge de la inauguració del II Saló Valencià del Llibre.

Enguany el Saló va retre un homenatge al còmic valencià

L'editorial Media Vaca va ser guardonada amb el premi al Millor llibre valencià de 2001.

Guanyadors dels premis als millors llibres de la Comunitat Valenciana el passat 20 de novembre, en commemoració de l'edició de *Tirant lo Blanch*.

EUREKA

LLIBRES

EL II SALÓ VALENCIÀ DEL LLIBRE OFEREIX 40.000 EXEMPLARS DE 125 EDITORIALS

El passat mes de novembre (14-24) se celebrava a València el II Saló Valencià del Llibre. Durant deu dies editors, distribuïdors, il·lustradors, escriptors i bibliotecaris s'han donat cita a les instal·lacions de la Beneficència amb l'objectiu -tal com apunta el president de l'Associació d'Editors del País Valencià Rafael Domínguez- de "donar a conèixer la indústria valenciana del llibre i treure-la de la invisibilitat endèmica que pateix". Quilòmetre i mig de prestatgeries de llibres, amb més de 8.000 títols de tots els gèneres i temàtica i més de 700 m² d'exposició han ofertat al públic el fons de 125 editorials en un Saló "que ha tingut ressò en altres comunitats autònomes i que es presenta ara com una experiència més madura", segons paraules del Director General del Llibre, Arxius i Biblioteques, José Luis Villacañas.

Per a la present edició, el Saló ha comptat amb un pressupost de 195.000 euros, aportats per la Direcció General del Llibre, Arxius i Biblioteques i diversos patrocinadors. Si bé les xifres "no són el més preocupant", ja que com apunta Villacañas "el Saló busca per sobre dels resultats econòmics, el benefici social". Tot així, val a dir que la cita del 2001 se saldava amb 15.000 visitants i un balanç de 27.000 euros en vendes, i que enguany les xifres són més encoratjadores, ja que segons el primer balanç de l'organització, al voltant de 22.000 persones, 7.000 més que en el 2001, van visitar el Saló el passat mes de novembre, el que va suposar un creixement del 47% respecte l'any anterior, un creixement, que segons els organitzadors, és en part conseqüència de l'increment de les visites del Programa Escolar i dels assistents al Programa d'activitats, on enguany cal destacar el Fòrum Literari "Poesia. Quatre llengües, quatre literatures". L'augment de visitants es va traduir també en un modest creixement de les vendes, en total, un 7%, respecte al 2001, tot destacant com a gèneres líders la literatura infantil i juvenil, amb el 48% del total venut, en concret, el 31% per als llibres infantil i el 17% per als destinats al públic jove.

Villacañas, que fa un balanç positiu de la present edició, ha assenyalat que l'increment de visitants "s'explica essencialment perquè qualsevol iniciativa ben construïda rep la resposta d'un públic que està desitjós de propostes serioses, de cultural real i no virtual". Segons el Director General del Llibre, és important mantenir la iniciativa del Saló, "especialment -apunta- per tal

d'atendre els sectors monogràfics que no tenen visibilitat i que treballen habitualment a l'ombra". En aqueix sentit, recordem que l'edició d'enguany ha dedicat un espai especial a la poesia i als il·lustradors.

El Saló, que té com a última finalitat donar a conèixer la cultura del llibre des de la integració de tots els col·lectius i associacions que la propicien, ha estat envoltat en la present de més d'una setantena d'activitats culturals dirigides a tots els públics, de les quals destaquen les dues activitats monogràfiques de què parlàvem adés. En aqueix context, s'emmarca el Fòrum de Literatura "Poesia. Quatre llengües, quatre literatures", organitzat per la Biblioteca Valenciana, que durant dos dies va acollir un debat participatiu i enriquidor al voltant de la poesia, en el context plurilingüístic i pluricultural de l'Estat Espanyol, i que ha estat seguit per més de 200 persones. "Una cita decisiva, segons Villacañas, ja que ha establert contacte amb poetes que estan creant actualment". De fet, enguany, i a pesar dels tòpics, val a dir que les vendes en poesia, amb un 7%, quasi han igualat la narrativa, amb un 8%.

El Saló va ser seu també de l'exposició sobre el còmic valencià *Clásicos en jauja. Historia del tebeo valenciano*, una de les activitats més exitoses, i que va repassar la història i l'escola del còmic valencià entre les dècades dels anys 30 i els 80, junt amb unes "Jornades Il·lustrades" organitzades per l'Associació de Professionals de la Il·lustració Valencians (APIV).

També en el marc del Saló, i tal com es va fer en l'edició anterior, el passat 20 de novembre, data que podria esdevenir en un futur "Dia del llibre valencià", es van lliurar els vuit guardons als llibres millor editats de la Comunitat Valenciana del 2001. En la present edició, el premi al "Millor llibre valencià" va ser per al *El señor Korbes y otros cuentos de Grimm* de l'editorial Media Vaca, dirigida per Vicente Ferrer.

Les Biblioteques públiques al Saló Valencià del Llibre

Durant la segona edició del Saló es va celebrar també la taula redona *Biblioteca pública i biblioteca virtual*, organitzada per l'Associació Bibliotecaris Valencians (ABV). En l'acte van participar Júlia Bernal Ferri, representant de la Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes (BVMC), que recordem, rep entre 250.000 i 294.000 visites diàries de destinacions diverses, Jaume Chiner de la Biblioteca Valenciana Digital (Bivaldi), un projecte adreçat als investigadors i a la recerca acadèmica, on actualment hi ha 1331 persones enregistrades, 600.000 obres consultades i més d'un milió d'accessos, així com Ricardo Fornàs, responsable de la biblioteca virtual vinculada a la Biblioteca Pública Municipal de Godella, que va presentar un model centrat en la difusió del patrimoni local i va destacar el gran nombre d'accessos que hi ha des d'Amèrica, la qual cosa -va subratllar- "posa en evidència l'existència d'un interès, des del punt de vista de la història local comparada, pels fons específics municipals o locals".

El Saló també va ser l'ocasió per tractar el llibre en el marc de les últimes tecnologies. En aqueix sentit es van presentar diverses pàgines web relacionades amb el món del llibre, concretament, la de La Direcció General del Llibre (www.cult.gva.es/dglab), de la qual parlem més extensament en la secció Arxius i Biblioteques.Com, la dels il·lustradors valencians (www.apiv.com) i la de l'Associació de Bibliotecaris Valencians (www.bibliotecaris.org), així com el projecte de creació de la web dels distribuïdors (ADILEVA).

Presentació de la web www.bibliotecaris.org al Saló

PRIMER CONGRÉS INTERNACIONAL DE L'INSTITUTO DE HISTORIA DEL LIBRO Y DE LA

Durant els passats mes d'octubre i novembre es va celebrar a Salamanca, ciutat cultural europea d'enguany, juntament amb Bruixes, el *Primer Congreso Internacional del Instituto de Historia del Libro y de la Lectura*, patrocinat per la Fundació Duques de Soria i la Fundació Germán Sánchez Ruipérez. A la cita van acudir els més destacats especialistes internacionals en el món del llibre i de la lectura, que van tractar, entre altres aspectes, temes relacionats amb el llibre antic espanyol, els incunables, els còdex, manuscrits, sobre arxius i biblioteques, la censura llibrària, les tipobibliografies, l'edició, i les últimes tecnologies aplicades al món del llibre. Les conferències magistrals, van córrer a càrrec de personalitats rellevants del món del llibre, com Roger Chartier, Mª Luisa López Vidriero, Armando Petrucci, Clive Griffin, Jean François Botrel i Francisco Rico, entre altres, van comptar, a més, amb nombroses comunicacions que van permetre aprofundir en el panorama dels estudis sobre el llibre espanyol. Els organitzadors del Congrés també van aprofitar per presentar el primer número de la revista de l'Institut, així com les primeres publicacions del mateix.

El Instituto de Historia del Libro y de la Lectura va ser creat al juliol de l'any 2000 pel professor Pedro M. Càtedra i María Luisa López Vidriero, Directora de la Reial Biblioteca, i encasta amb el treball desenrotllat des de 1986 per la Societat d'Història del Llibre i de la Lectura, que ens ha deixat com a principal testimoni els impagables volums sobre *El Libro antiguo español*.

XIX SALÓ DEL LLIBRE INFANTIL I JUVENIL A MOLLERUSSA

El Consell Català del Llibre per a Infants i Joves (CCLIJ) i l'Ajuntament de Mollerussa van organitzar el passat mes de novembre una nova edició del Saló del Llibre Infantil i Juvenil, amb el suport i la col·laboració de la Central de Biblioteques de Lleida del Departament de Cultura, ja que per primera vegada, el Saló se celebra enguany a les comarques de Lleida. La Central de Biblioteques, conjuntament amb el CCLIJ, ha destinat un espai dins d'aquest Saló que sota el lema: "Biblioteques públiques de les comarques de Lleida: les coneixes?" vol difondre entre el públic les activitats i els serveis que presten les biblioteques públiques de l'esmentat àmbit geogràfic, tot donant a conèixer el Mapa de les Biblioteques Públiques de les comarques de Lleida, així com el Directori de les biblioteques públiques de Catalunya.

FIRA DEL LLIBRE ANTIC DE CASTELLÓ

Més de 60.000 volums i setze punts de venda es van donar cita a Castelló entre els dies 1 i 17 de novembre, durant la Fira del Llibre Antic de Castelló. Una ocasió per trobar llibres vells, alguns d'ells petites joies, ja que els preus oscil·laven des del mig euro fins els 120 euros. Al marge dels llibres de vell, les actuacions de teatre, així com la poesia, la música, el cinema i una maratón de lectura, van acompanyar, entre altres actes, la Fira durant els 17 dies que va estar oberta al públic. A més, a banda de comprar llibres, va ser l'ocasió també per al públic assistent de vendre'n, ja que les llibreries participants compraren també llibres de segona mà.

ARXIU

CONCLUSIONES DE LAS XIV JORNADAS DE ARCHIVOS MUNICIPALES DE MADRID

Bajo el título "El acceso a los documentos municipales" se celebraron en Madrid en mayo de 2002 las XIV Jornadas de Archivos Municipales. El encuentro concluyó, entre otros aspectos, en subrayar la necesidad de crear comisiones en los diferentes ayuntamientos que se reúnan periódicamente, con la participación de los archiveros, para estudiar y resolver dichas cuestiones, tal y como ya se contempla en la Llei d'Arxius de Catalunya, sobre todo de cara a la gestión documental y al acceso de los documentos. Además, los expertos recomiendan a los profesionales informar por escrito a los miembros de las Cortes Generales y a las otras autoridades implicadas en estos procesos, sobre la situación real del derecho de acceso en las Administraciones Locales. Según los archiveros, es urgente dar la voz de alarma sobre el peligro inminente de una exclusión tecnológica hacia los servicios administrativos, entre ellos el archivo municipal, lo que podría dificultar, e incluso impedir en muchos casos, el derecho al acceso. Además, los asistentes concluyeron que, sin perjuicio del respecto a la autonomía local, los distintos Gobiernos Autonómicos deben crear organismos que vigilen y obliguen al cumplimiento de las directrices sobre la materia.

BIBLIOTEQUES

68ª CONFERENCIA IFLA, GLASGOW, AGOST 2002

La Secció de la Biblioteca Pública de la IFLA va contribuir a la conferència, entre altres aspectes, amb un taller sobre formació en les tecnologies de la informació a la biblioteca pública, i hi va exposar l'"estat de la qüestió" de projectes com ara xarxa UNET, la funció de la biblioteca en els processos de formació permanent i les accions per a la promoció de les noves Pautes IFLA.

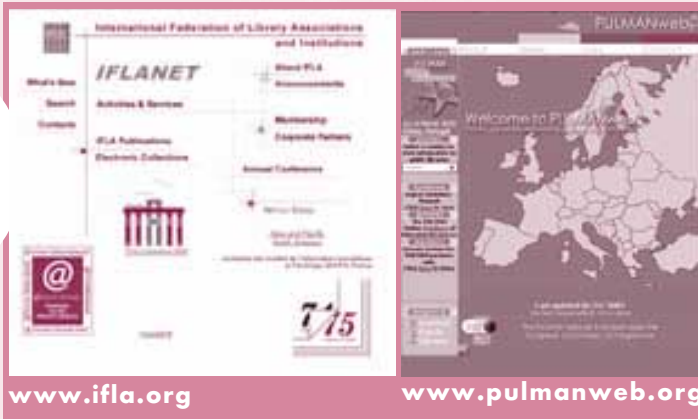
Com és habitual en cada edició, la Secció va celebrar dues sessions de treball: enguany sota els títols "La biblioteca pública i la formació permanent" i "Conèixer les necessitats dels usuaris", inclòs en el Pla estratègic de la Secció per al 2002-2003. Els tallers de treball van donar-hi a conèixer una sèrie d'experiències a Europa relacionades amb la formació en l'accés a les tecnologies de la informació.

Durant la conferència es va lliurar el Premi *Access to Learning Award* "Accés al Coneixement", concedit per Bill i Melinda Gates, que enguany va ser per a les Biblioteques de Bogotà, BiblioRed. Així mateix, l'encontre va ser el marc per a una reunió sobre "biblioteca i democràcia", conduïda per Barbara Ford, de la biblioteca de Chicago. També s'hi va presentar la investigació que la Universitat de Sheffield està portant a terme per determinar la visió que la classe política té de la biblioteca pública. D'altra banda, el Consell General va aprovar-hi "El manifest Internet per a la biblioteca" i la "Declaració de Glasgow sobre les biblioteques, els Serveis d'informació i la llibertat intel·lectual", documents d'especial interès per a la biblioteca pública.

Durant la Conferència va tenir lloc a Glasgow la presentació de Pulman (Public Library Mobilising Advanced), projecte europeu 2001-2003 i els seus manuals per a la innovació a les biblioteques públiques. www.pulmanweb.org

Quant a la presència de les biblioteques espanyoles, actualment només 38 institucions o biblioteques en són membres, i només vuit pertanyen a la Secció de Biblioteques Públiques. Actualment hi ha obert un procés electoral per a nous candidats. Les votacions seran en març i abril. Els candidats han de presentar-s'hi amb el suport d'alguna institució IFLA i seran seleccionats entre els 300 components actuals de la Secció de Biblioteques Públiques.

Més informació sobre la Conferència i el seu contingut (seccions, projectes, informes): web www.ifla.org.

LA CONFERÈNCIA NAPLE: SITUACIÓ I DESENVOLUPAMENT DE LES BIBLIOTEQUES PÚBLIQUES A EUROPA

Coincidint amb la Presidència danesa de la Unió Europea, es va celebrar a Copenhaguen els passats 2 i 4 d'octubre una Conferència sobre la situació de les biblioteques públiques a Europa, organitzada per la Danish National Library Authority, que va comptar amb la presència de responsables de sistemes bibliotecaris de 33 països. El fil conductor de l'encontre va ser la necessitat de trobar mecanismes de cooperació en l'àmbit europeu que permeten a la biblioteca pública treballar per donar respostes a les noves necessitats dels seus usuaris, en una societat canviant i amb uns serveis bibliotecaris especialment afectats per les tecnologies de la informació i la comunicació.

Durant la reunió es va presentar l'informe NAPLE, amb els resultats d'una enquesta sobre la situació de la biblioteca pública en el context digital en els diferents països de la Unió Europea, i s'hi van donar a conèixer sistemes de cooperació a Europa a diferents nivells territorials. També s'hi va presentar el model nacional finlandès i el sistema provincial de Barcelona, i s'hi van donar a conèixer iniciatives de cooperació entre biblioteques públiques per oferir serveis bibliotecaris virtuals, com els d'alguns centres danesos, o les iniciatives d'impuls que està portant a terme el govern britànic en aqueix àmbit. Igualment, s'hi van tenir presents altres iniciatives europees que treballen en l'impuls dels serveis de la biblioteca pública, com ara són les que desenvolupa EBLIDA o el projecte europeu Pulman.

Segons els resultats de l'enquesta que va servir per elaborar l'informe NAPLE, i que va ser tramesa a 39 països europeus, el futur de la biblioteca pública passa per mantenir les dues dimensions, la física i la virtual. En un altre àmbit de coses, l'informe assenyalava que només el 50% dels països treballen amb alguns estàndards de servei, que la major part de les lleis que regulen els sistemes bibliotecaris tenen més de cinc anys, que les biblioteques "depenen" dels ministeris de cultura, que pocs països tenen organitzades agències de suport i cooperació en serveis per a les biblioteques públiques i que la majoria dels serveis de la biblioteca pública europea són gratuïts. Així mateix, l'informe situa el préstec per habitant entre 0,42 i 19,85 documents; els visitants a les biblioteques van des del 13% al 62% de la població; els documents per càpita se situen entre el 0,86 i els 7,95. Quant als projectes de digitalització desenvolupats per les biblioteques públiques europees, l'informe posa l'accent en l'àmbit dels fons d'interès local o en l'accés a bases de dades de text complet.

Quant als principals problemes de les biblioteques públiques europees, les respostes subratllen la insuficiència de professionals que hi treballen, l'escassetat de polítiques nacionals sobre la biblioteca pública, les poques oportunitats per a la formació i els pocs recursos econòmics per al desenvolupament de serveis.

Com a conclusió de l'encontre es va aprovar una declaració sobre les biblioteques públiques europees, *Statement on European Public Libraries in Development*, on es posa de relleu les funcions de la biblioteca pública en el context de la societat actual i la necessitat d'establir mecanismes de cooperació a nivell europeu. En aqueix sentit, els representants dels països europeus presents van acordar iniciar el procés per convertir NAPLE en una associació, constituïda per organismes o agències amb responsabilitats de govern en els sistemes bibliotecaris dels diferents països. El Comitè executiu, en els dos primers anys, estarà format per Dinamarca, Irlanda, Portugal, Holanda, membres fundadors, i el Regne Unit. La seu serà a Dinamarca.

Més informació sobre la Conferència i la xarxa europea NAPLE en la web <http://www.bs.dk/naple/index.htm>

imatge de la web: <http://www.bs.dk/naple/index.htm>

CONCLUSIONES DEL I CONGRESO DE BIBLIOTECAS MÓVILES

El I Congreso de Bibliotecas Móviles, celebrado en Segovia el pasado mes de octubre, concluyó en destacar que el desarrollo de los servicios móviles de biblioteca pública depende de tres factores íntimamente relacionados: la dotación de unos recursos suficientes, la voluntad de los responsables políticos y la capacitación profesional de los bibliotecarios que los atienden.

Asimismo, apuntan las conclusiones que la biblioteca móvil y la biblioteca digital han de ser complementarias en el cumplimiento de sus objetivos respectivos, con lo que la primera se convierte en un elemento básico en la lucha por reducir la brecha digital.

Según los asistentes, la biblioteca móvil no está evolucionando al mismo ritmo que las bibliotecas públicas estables, de ahí la necesidad de impulsar su promoción centrada en un cambio de imagen, la incorporación de las nuevas tecnologías y los nuevos soportes, y la implementación de nuevos servicios, así como la solución técnica, con conexiones en tiempo real, otro de los problemas aún por resolver de forma plenamente satisfactoria.

Por tanto, según los bibliotecarios, la biblioteca móvil ha de aprovechar íntegramente los recursos que le brinda Internet, como un elemento imprescindible para su desarrollo (publicidad, contacto con los usuarios, nuevos servicios, refuerzo de los ya existentes...). Asimismo destacaron que la biblioteca móvil necesita mayor presencia pública, intensificando su relación con la sociedad a la que sirve, con el fin de lograr una acción permanente que supla las obligadas ausencias físicas, intrínsecas a la naturaleza de su funcionamiento.

CAMPANYA PERFIL PROFESSIONAL

El Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya ha començat a difondre una campanya de publicitat per donar a conèixer el perfil professional dels treballadors d'aquest sector i projectar una imatge dinàmica i innovadora de la professió. En aqueix marc, i a partir de preguntes com quina visió té la societat i les institucions del present col·lectiu, un grup de professionals ha confeccionat dos díptics que expliquen què poden aportar els bibliotecaris i els documentalistes al teixit organitzatiu. Un primer díptic està adreçat únicament a les empreses, i l'altre està dirigit a l'administració i a organitzacions sense finalitat de lucre. La iniciativa va sorgir arran de les 8es Jornades de Documentació, on van participar més de 50 professionals d'àmbits diferents. Contingut del díptic en la web:
www.cobdc.org/00Home/laberint2002.pdf

NOUS REPTES DE LA BIBLIOTECA PÚBLICA EN LA VI EDICIÓ D'INTERACCIÓ

Sota el títol "La biblioteca pública: nous reptes i estratègies en la societat de la informació" es va realitzar a Barcelona el passat mes d'octubre un seminari en el marc del sisé encontre d'Interacció, amb la col·laboració del Servei de Biblioteques de la Diputació de Barcelona. Durant l'encontre, i dins del pla d'acció del Servei, que contempla necessitat de promoure la reflexió i la visió estratègica dels reptes i les oportunitats de les biblioteques públiques en el context de la societat de la informació, es van tractar temes sobre la política i la gestió cultural i es van donar a conèixer les propostes per a l'elaboració d'un futur informe.

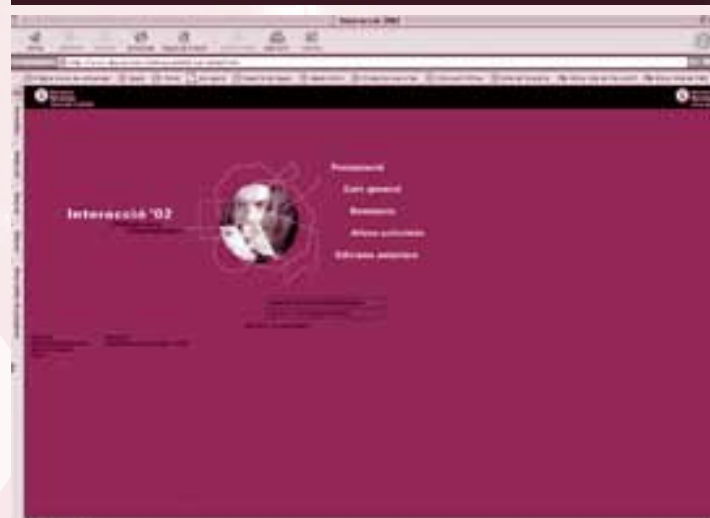
Es tracta d'un projecte de futur, d'horitzó temporal 2003-2010, que el Seminari i el Consorci de Biblioteques de Barcelona es plantegen com un informe centrat en una visió estratègica dels diferents àmbits vinculats a la biblioteca pública, i que té com a objectiu aportar recomanacions i propostes d'actuació per tal d'aconseguir situar el desplegament bibliotecari com a tema central de l'agenda dels equips de govern municipal.

La iniciativa de l'informe ha estat el resultat d'un treball conjunt realitzat per responsables polítics i tècnics implicats en el servei bibliotecari català i està dividit en quatre àmbits: els serveis de la biblioteca pública, els professionals, els espais i la gestió.

Més informació en la web d'Interacció:
www.diba.es/cerc/interaccio2002/cat/default.htm

El Laberint de la informació no té secrets per a nosaltres (triptic d'informació en versió pdf per a descarregar de la xarxa).

www.diba.es/cerc/interaccio2002/cat/default.htm "imatge de l'index de la pàgina web dedicada íntegrament a la integració"

A

S: punt per punt

Amparo Pérez

**IN MEMORIAM
DE Dª ROSA
RODRÍGUEZ
TRONCOSO,
Directora de
l'Arxiu del
Regne de
València de 1955
a 1976**

El pasado día 17 de septiembre moría en Sevilla doña Rosa Rodríguez Troncoso, Directora del Arxiu del Regne de València desde 1955 hasta 1976, fecha en que se jubiló.

Rosa Rodríguez Troncoso nació en Madrid en 1906, donde cursó la carrera de Filosofía y Letras, sección Historia, en la Universidad Complutense, en la que se licenció con 18 años. En 1930 ingresó en el Cuerpo Facultativo de Archiveros, Bibliotecarios y Arqueólogos, con el número uno de su promoción. Su primer destino profesional fue la Biblioteca de la Academia de la Historia de Madrid, y aunque su estancia en ella fue breve, allí se hizo acreedora del nombramiento de Miembro Correspondiente de la citada Academia.

A finales de 1931 concursó al recién creado Archivo Histórico Provincial de Huesca, donde se trasladó por razones de matrimonio. Durante la Guerra Civil la ciudad de Huesca fue lugar de frente de campaña, ocupándose Rosa de salvar documentación de algunas poblaciones, con ayuda del ejército. Su labor destaca por la numerosa documentación que logró reunir en el Archivo de Huesca, más de 10.000 protocolos notariales pertenecientes a Huesca, Jaca y Barbastro. Además recogió los fondos de la antigua Universidad Sertoriana y los del Monasterio de Sigüenza, que dejó inventariados cuando salió de Huesca.

En 1946 se trasladó a Valencia, al Archivo de la Delegación de Hacienda y desde Madrid se le propuso que alternara su función con el Archivo Regional de Valencia, que empezó a titular Archivo del Reino de Valencia, para destacar la importancia de su principal fondo documental perteneciente a las instituciones que conformaron el Reino de Valencia hasta que fueron abolidas por el Decreto de Nueva Planta de 1707.

1

2

3

1- Doña Rosa Rodríguez Troncoso dirigió el Arxiu del Regne de València de 1955 a 1976

2- Acto de Imposición de la Encomienda Complaenza a Doña Rosa en la Inauguración del Arxiu del Regne

3- Rosa Rodríguez Troncoso

Rosa Rodríguez Troncoso fue nombrada directora de este Archivo en 1955 y desde ese momento todos sus esfuerzos se centraron en conseguir un edificio digno que albergara tan rica documentación en las condiciones adecuadas para su buena conservación, ya que el edificio que ocupaba la documentación era totalmente inadecuado para este fin.

Su interés y continuas gestiones se vieron al fin coronadas con la construcción de un edificio diseñado para archivo, situado en el Paseo de la Alameda, que se inauguró en 1965. La construcción del edificio fue proyectada y dirigida por el arquitecto e investigador valenciano D. Juan Segura de Lago, quien se preocupó de visitar los últimos archivos extranjeros para que el de Valencia reuniera todas las condiciones que la tecnología del momento aplicaba a los edificios destinados a archivo. Así, el valenciano, resultó un edificio pionero y modélico en España y pauta para la construcción de otros edificios nacionales y extranjeros. Cabe señalar que después de 37 años de su construcción, cuando se está proyectando su remodelación, todavía la temperatura conseguida en los depósitos permanece inalterable durante todo el año.

A este hito importante de la carrera profesional de doña Rosa, hay que añadir toda su labor archivística, principalmente en la sección de fondos notariales, en los que era especialista, con estudios sobre las peculiaridades de la documentación notarial del Alto Aragón y la valenciana, experiencia de su trabajo en ambas zonas, y redacción de inventarios de estos fondos.

Participó en congresos nacionales e internacionales de Archivos y en los Congresos de Historia de la

LA HISTÒRIA DELS ARXIUS: ENTRE LA SALVAGUARDA I LA DESTRUCCIÓ

EL AYUNTAMIENTO DE ZAMORA ADECUA 410 METROS CUADRADOS PARA UBICAR EL ARCHIVO MUNICIPAL

Corona de Aragón en los que participó con distintas comunicaciones. Entre sus publicaciones, se puede señalar: "Apuntes para los orígenes de la documentación notarial en el Alto Aragón" (1962), "Documentación notarial del Archivo del Reino de Valencia" (1968) "Inventario de los Fondos Notariales del Archivo del Reino de Valencia" (1968), que actualizó Jesús Villalmanzo y la guía que sobre el mismo archivo publicó el Ayuntamiento de Valencia titulada "Una fortaleza de historia Valenciana. El Archivo del Reino de Valencia" (1966).

Doña Rosa fue persona clave y fundamental para el Archivo, pues sólo a ella se debió el conseguir que las autoridades valencianas y centrales se concienciaran de la necesidad de sacar la documentación del edificio en el que se encontraba, la Casa Profesa de la Compañía de Jesús, cuyas condiciones eran las más inadecuadas para la conservación de tan rico patrimonio documental.

Fue doña Rosa una persona amable, muy inteligente y trabajadora, enamorada de su profesión y que nunca buscó el reconocimiento a su labor, sirviendo a Valencia con mucha generosidad. Descanse en Paz.

Josep M.T. Grau. *Arxiu Municipal de Tortosa*

Al llarg dels segles les polítiques de conservació dels arxius s'han concretat en disposar d'unes instal·lacions adequades, armaris o caixes en una sala tancada amb pany i clau, a cura d'un responsable, i d'uns instruments d'inventari i de descripció (llibres mestre, repertoris...) per al coneixement i localització ràpida dels documents als quals prèviament se'ls ha assignat un número. Segons el suport en què estaven escrits podien conservar-se enrotllats (pergamins), plegats o relligats (paper). Però hom havia de lluitar tant contra els enemics naturals (humitat, fauna, llum, oxidació) i humans (saqueigs bèl·lics, incendis, robatoris, pèrdues). Disposar d'un arxiu ordenat i àgil en la recerca permetia a la institució o família propietària demostrar els privilegis, fer front amb èxit als plets judicials i disputes, exigir el compliment dels drets, les lleis municipals o reials, etc.

L'arxiu municipal de Tortosa és un bon exemple. El 1370 es construeix un armari fixat a la paret, amb calaixos, tot decorat. A la mateixa habitació hi havia col·locada una taula i dos bancs. El 1372 tenim notícia del nom de l'arxiver, el notari Guillem d'Agramunt, el qual en té bona cura. L'any 1380 per eliminar als rosegadors es compra arsènic. Gràcies a les anotacions del llibre de clavaria tenim coneixement en el segle XV del pagament a arxivers per a ordenar el fons. Una de les fites més importants arribarà el 1574 quan es reorganitza l'arxiu i es redacta un catàleg. Aquesta informació la proporciona l'arxiver de Tortosa Albert Curto Homedes en el treball "Origen i evolució de l'Arxiu de la ciutat de Tortosa (segles XIV-XV)", publicat a la revista de l'Associació d'Arxivers de Catalunya *Lligall*, núm. 18, corresponent a l'any 2001, pàgines 121-146.

Les guerres que periòdicament s'anaven succeint en les nostres terres esdevingueren el contrapunt negatiu, tant les medievals, com les modernes i contemporànies. Les desamortitzacions del segle XIX també provocaren pèrdues i trasllats cap a la capital del Regne, Madrid. Però la darrera Guerra Civil fou sens dubte una de les pitjors pel que fa al patrimoni documental, amb la destrucció d'arxius parroquials, notarials i municipals. Sobre aquesta darrera tipologia esmentar el magnífic estudi de Julio Cerdà Díaz *Los archivos municipales en la España contemporánea*. Gijón. Trea, 1997.

A Catalunya, en concret a Tarragona, els arxivers Josep M. T. Grau Pujol i Manel Güell han intentat avaluar l'abast real de les pèrdues documentals sigui de cremes d'esglésies parroquials i conventuals, setges i assalts a poblacions. Els revolucionaris del Priorat i la Terra Alta, a fi d'eliminar els títols de propietat de les terres calaren foc als protocols notarials i als llibres del registre de la propietat. Al partit judicial de Falset solament es pogué salvar el 3% de protocols i al de Gandesa el 16%. Respecte als arxius municipals i parroquials el percentatge de pèrdues es pot xifrar entorn un 30% cadascú. Pel que fa als arxius judicials i d'Hisenda cal recordar que durant el període d'autarquia econòmica del franquisme patiren unes fortes expurgacions amb la finalitat d'obtenir pasta de paper, la matèria prima de les indústries papereres.

La seva investigació també es publica en la referida revista *Lligall*, núm. 18, "La crònica negra de la destrucció d'arxius a la demarcació de Tarragona" (pàgs. 65-120). Val a dir que en una edició anterior de la mateixa publicació, la núm.16 (2000), hi apareixia la recerca de Jaume-Enric Zamora Escala "El salvament dels arxius catalans durant la Guerra Civil Espanyola (1936-1939)" (pàgs. 85-152), que analitzava l'actuació de la Generalitat Republicana en matèria d'arxius, on sobresortí de manera especial la tasca del cerverí Agustí Duran i Sanpere.

Esperem que tot aquest seguit d'articles i llibres animin a altres professionals a investigar la història dels arxius en les seves zones geogràfiques d'actuació. A més seria convenient obrir en cada centre un llibre especial per a registrar notícies sobre pèrdues totals o parcials de fons documentals.

El Ayuntamiento dispone desde septiembre de un nuevo espacio físico de 410 metros cuadrados donde ubicar el Archivo Municipal de Zamora, un archivo que guarda como legado más antiguo un documento real de Alfonso VII, datado en 1137, según un catálogo editado en 1948. El archivo conserva desde los "privilegios" de Alfonso X hasta sellos de plomo de Felipe III y Felipe IV, al margen de sellos oficiales y de nobleza o sellos eclesiásticos del obispo de Zamora de 1598. Después del traslado de septiembre, y una vez que se haya concluido la catalogación, el próximo proyecto es la digitalización de sus fondos.

I CONGRÉS NACIONAL DE BIBLIOTEQUES PÚBLIQUES

LA BIBLIOTECA PÚBLICA COM A SALVAGUARDA DE LA CIUTADANIA

Lourdes Toledo ■

Bibliotecaris i especialistes de la informació de l'Estat Espanyol, europeus i americans, es van donar cita a València el passat mes d'octubre amb motiu del I Congrés Nacional de Biblioteques Públiques. Sota el lema *La biblioteca pública, portal de la sociedad de la información, l'encontre*, organitzat pel *Ministerio de Educación, Cultura y Deportes* i acollit a València per la Direcció General del Llibre, Arxius i Biblioteques de la Conselleria de Cultura i Educació, va ser l'ocasió perquè, en un clima molt participatiu, centenars de professionals de la informació prenguessen part d'un debat professional i obert que, a través de nombroses comunicacions, ponències i fòrums, va abordar la biblioteca pública en la Societat de la Informació, com un espai d'integració ciutadana i com un servei pròxim a la comunitat.

Quan feia tan sols uns dies que a Copenhaguen s'havia celebrat la Conferència Naple sobre la situació i el desenvolupament de les biblioteques públiques a Europa i encara estaven sobre la taula les conclusions del X Encontro de Bibliotecários da Rede nacional de Bibliotecas Públicas a Oporto, començava a València un encontre de professionals de la biblioteca pública i especialistes de la informació, que durant tres dies -29, 20 i 31 d'octubre- van discutir distendidament sobre la biblioteca pública: reptes, inquietuds, fites, balanç, carències i altres qüestions. El monogràfic del present número –un espai que dediquem sempre a temes claus i actuals relacionats amb les biblioteques i els arxius- intenta fer-se ressò, passat un temps, dels aspectes que es van tractar a València, concretament, d'aquelles propostes, inquietuds i reivindicacions que els bibliotecaris van elaborar i mostrar en la primera cita d'un congrés, que, segons es desprén de les conclusions, continuarà celebrant-se de manera bianual.

Durant l'encontre a València es va discutir sobre la necessitat de trobar mecanismes de cooperació, dins l'àmbit europeu, que ajuden la biblioteca pública a donar respostes davant les noves necessitats dels usuaris en una societat que canvia constantment per les tecnologies de la informació i la comunicació, com recentment s'havia tractat a Glasgow i a Copenhaguen. Així mateix, en el marc del I Congrés Nacional de Biblioteques els professionals van insistir -igual que havien fet a l'encontre de Portugal- sobre la falta de recursos humans i financers, i hi van denunciar una formació escassa -especialment pel que respecta a la utilització de les últimes tecnologies- així com la dificultat de definir estratègies i pràctiques comunes (tant en el cas d'Espanya, com en el de Portugal) davant realitats geogràfiques i socials molt diverses.

No van ser tot, però, déficits del passat i bons propòsits de futur, i durant la cita representats de molts centres van donar a conèixer iniciatives i projectes pioners que demostren que el camí està mig fet, o a mig fer, per aquells menys optimistes. Siga com siga, aquests encontres dels que parlàvem, i per centrar-nos en el més recent, el celebrat a València, demostren que el món s'empeteix, especialment a través de l'espai virtual, on només uns dies abans que comencés l'encontre s'obria el debat -a partir d'un article periodístic que ofería una imatge un tant simplificada i simplificadora de les biblioteques públiques municipals-sobre quin era el model més idoni de biblioteca pública a seguir.

Una pregunta per a moltes respostes, potser. Tantes com realitats culturals i geogràfiques. A debatre sobre això i sobre tot allò que afecta les biblioteques, els usuaris i els bibliotecaris, s'ha dedicat aquest encontre, on la discussió i l'intercanvi d'experiències i d'idees van donar unes quantes pistes sobre per on continuar treballant. Algunes d'elles, no sempre fàcils de resumir, són les que a continuació sintetitzem:

L'espai del que parlem, el de les biblioteques, no només ha canviat d'imatge per introduir ordinadors, revistes, CDs i vídeos, seria massa fàcil simplificar-ho així, sinó que la biblioteca -tal com van exposar gran part dels participants- està instada avui a esdevenir punt de producció i gestió de la informació, lloc d'encontre des d'on potenciar valors solidaris de reconeixement i comprensió entre els ciutadans de diferents cultures, i per què no

Logo Congrés

La inauguració del Congrés va comptar amb la presència del Rei i de la ministra de Cultura, Pilar del Castillo, a més de les autoritats locals

LA BIBLIOTECA PÚBLICA COM A SALVAGUARDA DE LA CIUTADANIA

-com apuntaren alguns dels assistents- un gran saló on paliar la soledat de les grans ciutats i/o una gran aula interactiva per a l'educació formal, no formal i l'autoformació, on satisfer la curiositat del saber. Potser semblen, així de sobte, massa exigències, en canvi -afirmen els bibliotecaris- "no és una utopia", ja que alguns centres de l'Estat Espanyol -i la majoria, a la resta d'Europa i a Amèrica- treballen ja en aquesta realitat.

En un moment en què l'oci és un valor en alça, els bibliotecaris consideren que les biblioteques "no poden (ni haurien de) quedar-se al marge i deixar aquest temps d'oci a la intempèrie de la societat de consum, la qual, si més no, col·labora en la creació d'una frontera social entre 'inforics' i 'infopobres'", allò que els especialistes de la informació han batejat com a "bretxa digital". Les biblioteques públiques tenen la possibilitat i la responsabilitat moral i social -segons els professionals- de fer disminuir aquesta frontera i democratitzar l'accés a la cultura, la informació i el coneixement. A més, la biblioteca -van assegurar els qui les regenten- ja no és un espai exclusiu d'estudi, sinó també un lloc per a l'entreteniment i la diversió, "d'ací la importància de disposar de sales polivalents en els nostres centres"-apuntaren-.

Nous usuaris per a nous professionals i viceversa

La cultura de l'oci, d'un oci cultural, un oci actiu i enriquidor, no és, però, una evidència per a gran part de la societat. La seua democratització passa, si més no, per un canvi de mentalitats, i en eixa transformació -asseguren els experts- les biblioteques públiques tenen molt a dir i a fer, tot començant per "la creació d'una cultura d'acció i participativa, no només de simple consum i recepció, sinó un funcionament on l'usuari esdevinga més participatiu i exigent". "On l'intercanvi i la interactivitat -apunten- siguen la rutina i no l'excepció". Per a això, coincideixen els bibliotecaris, cal primer "transformar algunes reticències i molts hàbits de comportament, tant en el personal com en els usuaris". "Els usuaris -apunten- han de demanar-se: 'què podem fer nosaltres (usuaris) per millorar les biblioteques?' a banda del que la biblioteca puga fer per nosaltres". En eixe sentit, asseguren, la biblioteca "pot convertir-se en un punt d'acció solidària, amb capacitat de reivindicar situacions socials injustes i desiguals".

Bibliotecaris i gestors d'informació

L'altre canvi d'hàbits i de mentalitat pel que apostaren els assistents és el que afecta el treball dels professionals. En aquesta línia va anar la intervenció d'Ester Omella i Mònica Busquet -que van donar a conèixer l'experiència del servei d'informació de Terrassa, on hi ha un accés directe a les bases de dades de l'Ajuntament- i que van plantejar una biblioteca cada vegada més gestora, on l'usuari és de més en més un client, i que per tant, fa que la gestió dels centres, a mesura que esdevé més complexa, demane una major professionalització. D'ací que "cada dia -diuen- es torne més necessària la planificació d'estratègies: pensar en futur i actuar en present". Un camí a fer, on -asseguren- "hem de buscar nous aliats: des dels mitjans de comunicació, fins les fundacions culturals, i per què no, el finançament de l'empresa privada, com ja s'està fent a altres països europeus, i sobretot, als Estats Units". En eixe context de biblioteca gestora, planificadora i pròxima a les necessitats diàries de la comunitat, Omella va insistir en la conveniència d'introduir en els centres bibliotecaris el Servei d'Informació al Ciutadà (SIC), una experiència que comença en els setanta als països anglosaxons i als nòrdics sota el nom de *Community Information*, i que ha esdevingut un mecanisme decisiu d'integració de la biblioteca en la comunitat i viceversa, tal com va quedar palès durant el Congrés, amb l'experiència nordamericana de Chicago *Citizen action information*: Informació per a la integració social, relatada per Barbara J. Ford, Assistant Comissioner de la Biblioteca Pública de Chicago.

En l'actualitat, asseguren els bibliotecaris, el foment dels serveis d'informació dins de les biblioteques és un punt que arpleguen les directrius internacionals. I insisteixen en què "els SIC han d'adaptar-se i tenir presents les necessitats de la comunitat, així com buscar un equilibri entre allò global i local. En eixe sentit, "la Biblioteca -assegura Omella- ha de presentar-se davant l'usuari com a generadora i gestora de la informació local, per a la qual cosa necessitat prèviament una forta planificació, així com el treball conjunt amb xarxes d'informació i la coordinació amb els Ajuntaments de les localitats".

Les biblioteques, però, no poden tampoc ser meres portes obertes a la informació. Aquesta és tan abundant, que l'usuari s'hi perdria sense una ajuda, una guia. En eixe sentit, els responsables del Catàleg Col·lectiu de la Generalitat Valenciana, Ignacio Latorre i Francisca Cerdà -van parlar de la seua experiència i van apostar per un treball integrat i integrador: "és inviable que avui una biblioteca trebal·le aïllada -van dir- ha de treballar en xarxa, i sobretot, en xarxa electrònica, ja que està ajudant a l'usuari a saber què pot trobar a cada biblioteca, abans fins i tot d'anar-hi físicament".

La Societat de la Informació: per a què, per a qui?

Traspasat avui el llinar d'un món global, l'encontre va plantejar també les alternatives de les biblioteques davant la globalització, i la responsabilitat d'aquestes de contribuir a preservar el patrimoni cultural local amb preguntes com: ¿Quina és la biblioteca del futur? ¿Per a què i per a qui? De les intervencions realitzades sobre

La Biblioteca com a lloc d'integració per als ciutadans immigrants va ser un dels temes estrelles del Congrés.

aquest tema es desprenen algunes conclusions bàsiques: segons els professionals, la biblioteca del futur serà un centre amb bones connexions a Internet, un punt clau d'accés a la cultura, tant a l'escrita com a l'audiovisual. "Avui -asseguren- ja no importa tant la propietat de la informació, sinó l'accés. D'aquí la necessitat i la vàlua dels catàlegs col·lectius". Però si efectivament una biblioteca sense ordinadors i accés a la xarxa sembla ja un lloc carpetovetònic, els professionals de les biblioteques van coincidir en defensar un model híbrid de biblioteques entre la biblioteca tradicional física i la biblioteca virtual, com a una alternativa de futur. Tal com Maija Berndtson, directora de la Biblioteca Pública de Helsinki, havia apuntat durant la primera ponència del congrés, on va donar a conèixer la xarxa de biblioteques públiques de la ciutat finlandesa. Per a Maija, el futur passa per equilibrar i harmonitzar aquests dos espais, físic i virtual. Idea que també va defensar Barbara Ford, tot argumentant que el tracte humà entre usuari i bibliotecari és fonamental per al bon funcionament dels centres.

En eixe sentit, segons els experts, si l'ús de les tecnologies no s'obri a la presència de persones físiques i es converteix en un exercici centripede, aquestes resultaran ben poc beneficioses per a la societat. "A més -asseguren els bibliotecaris- les biblioteques es troben la majoria de les ocasions amb el problema de l'absència de publicacions electròniques que els oferisquen recursos d'utilitat".

Durant els tres dies, i com a una constant en el debat, es va parlar de les possibilitats, actuals i potencials, de les biblioteques públiques per garantir un accés democràtic de les comunitats a la Societat de la Informació i el Coneixement. Les Biblioteques -coincidiren en afirmar la majoria dels assistents- i així ho va manifestar la ministra de Cultura, Pilar del Castillo, en l'acte inaugural "són les encarregades de solventar l'accés del ciutadà a la Societat de la Informació i de democratitzar-la". En eixe sentit, del Castillo va fer públic davant dels bibliotecaris el conveni recentment signat entre el Ministeri de Cultura i el de Ciència i Tecnologia per dotar de connexió d'Internet a 4.000 biblioteques públiques.

I és que quan a penes han cobert el seu deute històric, les biblioteques públiques de l'Estat Espanyol es troben de cara un doble repte: d'un costat, no perdre el tren de la Societat de la Informació i saber afrontar el desafiament de les anomenades TIC, Tecnologies de la Informació i la Comunicació. I d'altre, adaptar-se harmònicament a un nou model social multicultural on la necessitat de respecte, (re)coneixement, acceptació i la urgència de possibilitar la integració plantegen nous reptes.

Així ho van manifestar els participants de la taula rodona *La biblioteca pública como espacio de integración ciudadana* en un fòrum multitemàtic, síntesi de gran part de l'encontre, on sobretot es va parlar de la integració dels col·lectius immigrants a les biblioteques, però també de les noves tecnologies i l'ús que se'n fa, de cara a aconseguir objectius integradors.

Durant aquest espai, Blanca Calvo i Gloria Álvarez, de Guadalajara i Colmenarejo, respectivament, van parlar de la tecnologia com un conjunt d'eines que al capdavant -van dir- "són simplement això, eines, i que, primer que res, cal proporcionar la formació que les faça valuoses, tant per als bibliotecaris com per als usuaris, ja que per elles mateixes, no ho són". "Hem de procurar -van insistir- ajudar també en donar la capacitat d'entendre un text i reflexionar sobre ell. Hem de ser capaços, des de les biblioteques, de fer sentir a la gent l'emoció davant dels textos, de donar-los pistes per a entendre'ls. I eixe és el nostre major repte". "Com fer-ho -van apuntat- és una altra qüestió". Per la seua banda, la directora de Servíços de Bibliotecas, Instituto Português do Livro e das Bibliotecas, Maria José Moura, va apuntar que "vivim un moment delicat perquè les tecnologies són cares i no sempre el seu ús és el correcte".

El nou disseny d'una societat multiculturalitat, on cada dia conviuen més llengües i cultures diferents, notablement a partir de l'arribada contínua d'immigrants a Espanya, i les possibilitats de la biblioteca pública com a espai d'integració ciutadana van centrar, en gran part, l'atenció del congrés. En eixe sentit, José Luis Villacañas, director general del Llibre, Arxius i Biblioteques i moderador de la taula rodona (*La biblioteca pública como espacio de integración ciudadana*), va desgranar, a grans trets, un model de "biblioteca per a la convivència" on fomentar el coneixement recíproc i la tolerància, en un debat obert en què els participants van plantejar la responsabilitat de la biblioteca de convertir-se en un "lloc d'encontre, d'integració i mestissatge, de manera que funcionen com a centres cívics de transmissió de valors". "La biblioteca, segons Calvo i Álvarez, pot ser fins i tot un lloc d'agitació, de mobilització i de transformació de la societat, a mena d'activistes dels drets humans". "Des de les nostres biblioteques -van dir- es poden també difondre valors de convivència i respecte, tot esdevenint un punt d'encontre per als ciutadans de diferents llengües i cultures". I van posar com a exemple diverses experiències de conta contes amb usuaris immigrants, així com la iniciativa d'intercanvi d'idees amb els bibliotecaris dels països d'origen dels immigrants per tal d'aconsellar-los a l'hora d'ofertar llibres per a les persones d'altres cultures. En la línia del que va relatar Barbara J. Ford, referint-se al projecte de germanor *Sisters Librarians (Bibliotecas Hermanas)* a Queens (N.Y) amb les comunitats hispanes, els participants de la taula van exposar també les seues diferents experiències professionals que els han dut a treballar des de la biblioteca com a centres productors i gestors d'informació per tal d'ajudar els nousvinguts a integrar-se en la societat, oferint-los orientació en gran part dels tràmits quotidians que suposa un simple canvi de domicili, en aquesta ocasió multiplicats pel fet de ser un país estranger per a ells. "El que a nosaltres ens resultaria un pur tràmit -va dir Blanca Calvo- per a una persona que desconeix la llengua

LA BIBLIOTECA PÚBLICA COM A SALVAGUARDA DE LA CIUTADANIA

El logotip de les biblioteques ofereix, segons els experts, una imatge identificativa "clara, neutra i perdurable"

Durant el Congrés es va celebrar una sessió de pòsters per intercanviar projectes entre els professionals de les biblioteques.

LA BIBLIOTECA PÚBLICA COM A SALVAGUARDA DE LA CIUTADANIA

i els mecanismes burocràtics, pot ser un mur insalvable, i és aquí on les biblioteques –va dir- poden oferir un gran servei a la societat”. Blanca Calvo va assegurar que “la cultura, i les biblioteques com a part i productora d’ella, són un capital social que crea riquesa i revaloritza la societat”. “La biblioteca -van assenyalar els participants- pot ser també, i hauria de ser-ho, el saló de la comunitat on poder paliar la soledat de les grans ciutats, el lloc on allò estrany esdevé familiar i un àmbit d’educació on el ciutadà pot trobar la possibilitat de seguir una formació contínua, on satisfer la curiositat del saber en el més ample terme, a través de cinefòrum, teatre, clubs de lectura, música”.

Per la seua banda, Ramón Abad, de l’Instituto Cervantes, va reflexionar sobre col·laboració entre les biblioteques i els Centres Culturals, “que si bé són centres més especialitzats -va dir- poden assessorar de cara als usuaris estrangers de les biblioteques públiques, com ocorre en el cas del Cervantes a Nova York”. De fet, la cooperació entre les biblioteques i altres centres, com ara museus, centres culturals, universitats i altres, va ser una de les propostes que va trobar també gran ressò entre els participants, que apostaren per “una biblioteca més interdisciplinària”. En eixa línia, es van presentar els resultats dels projectes realitzats a Peñaranda de Bracamonte (Salamanca), per part de la Fundació Germán Sánchez Ruipérez i a Mieres (Astúries) des de la Fundació Bertelsmann.

Quant a les intervencions dedicades a la Biblioteca com a centre d’integració, destaquem també l’aportació del Fòrum Debat conduït per Dolores Miñarro, de la Biblioteca Pública de Sagunt, sota el nom “La Biblioteca pública i la multiculturalitat”, que va reflexionar sobre la integració d’altres cultures a la biblioteca i va donar a conèixer diferents projectes bibliotecaris a poblacions multiculturals. El congrés també va ser l’ocasió de difondre el projecte *Contes Multicolors Projecte Intermunicipal de narració oral per a adults*, que va començar en 1998, a partir de la iniciativa de cinc biblioteques públiques municipals valencianes per tal de recuperar l’encant de la narració oral i els valors literaris del conte tradicional, tot optimitzant els recursos humans i econòmics dels municipis participants, amb una gestió coordinada de les activitats. Una altra iniciativa valenciana rellevant que es pot consultar en les actes del congrés és la publicació d’un article metodològic sobre la bibliografia realitzada a la comarca de la Vall d’Albaida.

A qui no arriben les biblioteques i per què?

Una de les visions més autocrítics de l’encontre la va aportar Roser Lozano, directora de la biblioteca de Tarragona. Segons Lozano els bibliotecaris haurien de parar-se a reflexionar més sovint sobre el fet que “la biblioteca pública al servei de la Comunitat és una inversió de tots, però que no tots se’n beneficien”. “Perquè correm el risc -va subratllar- d’oblidar-nos d’aquells que no vénen mai a les biblioteques”. I és que com va ressaltar Lozano, la “xifra és alarmant”, ja que les estadístiques més recents diuen que el 82% de la població major de 18 anys no va mai a les biblioteques i el 60% dels usuaris són estudiants menors de 18 anys, segons les dades d’un estudi realitzat per la Fundació Germán Sánchez Ruipérez en col·laboració amb el Ministeri de Cultura i Educació. “Aquests resultats haurien de dur-nos -va insistir- a reflexionar sobre el que estem fent malament i o el que podríem fer millor”. “Crec que cal que comencem a pensar més -continuà- en els no usuaris, en aquells que no van mai a una biblioteca, i que analitzarem: A quins col·lectius estem dirigint les biblioteques? Què succeeix amb els col·lectius marginals? I Com podem captar nous usuaris? I va deixar obertes dues hipòtesis. Potser -va dir- només ens estem dedicant a la gent amb un cert nivell cultural, potser les nostres biblioteques destinen les noves inversions i recursos en mantenir els usuaris que ja tenen -va insistir- i no en captar-ne de nous. Segons Lozano un dels punts claus per aconseguir unes biblioteques implicades en la societat i viceversa és “atendre el sector que ens desconeix” i indagar, a mena de principi ètic de justícia social, què estan fent les biblioteques que no atreuen l’assistència de nous col·lectius? En eixe sentit, va insistir en la necessitat de trobar noves maneres, per a les biblioteques, de donar-se a conèixer, “d’un costat canviant-ne la imatge minusvalorada que hi ha actualment, o fent un ús intel·ligent dels mitjans de comunicació”. Un aspecte en què van coincidir gran part dels assistents, que es van mostrar d’acord en la necessitat d’acabar amb una càrrega del passat que, segons assenyalen “tendeix a sostenir i consentir una situació de deficiència, amb un ‘ja estem bé com estem’”.

Altra de les qüestions que va centrar el debat va ser: què han fet fins ara les biblioteques per integrar les persones amb discapacitats físiques (entre elles la ceguera) i què poden encara millorar? Segons Gloria Álvarez, de la Biblioteca María Moliner de Villaverde “no es tracta simplement de dotar els centres d’un accés físic per a aquests col·lectius, sinó d’integrar-los-hi i fer-los sentir-se’n part, sense cap tipus de discriminació, ni física ni psicològica, com pot ser l’absència de llibres i revistes sobre temes que els puguen interessar, la inexistència d’infraestructures adequades fora dels centres específics, com ocorre amb les persones cegues, o la mera col·locació de l’accés ‘sense barreres’ retirat de la porta principal”. “Petits’ detalls com aquests obstaculitzen, segons Gloria, la integració plena i igualitària dels discapacitats a les biblioteques”.

Biblioteca selecta, o biblioteca per a tots?

Com apuntàvem adés, un dels temes de major actualitat es planteja davant l’interrogant: per quin model de

La mirada sobre Amèrica Llatina la va oferir **Gloria Mª Rodríguez Santa María**, responsable del *Departamento de Cultura y Bibliotecas de Medellín, Colòmbia*.

biblioteca pública apostar? En eixe sentit, la intervenció de Jordi Llobet, del Servei de Biblioteques i del Patrimoni Bibliogràfic de la Generalitat de Catalunya, durant la qual va donar a conèixer el Servei d'Informació Selectiva (SIS) -eina d'informació bibliogràfica per a biblioteques públiques que recull els títols bàsics dels camps del saber per orientar en el procés de selecció de fons bibliogràfics- va oferir algunes pistes en apuntar la idea que, des de fa un temps, les biblioteques han traspassat el seu patrimoni, la figura central, del llibre a favor del públic o usuari. Segons Llobet, aquesta nova situació "pot dur el risc d'oferir unes biblioteques efímeres de best-sellers, o bé el pol oposat, de dissenyar biblioteques d'elit. En aquest sentit, Llobet va obrir el debat sobre si poden les biblioteques conèixer bé els seus usuaris, si tenen autoritat per a fer-los recomanacions, i en eixe cas, què recomanar-los? "Al capdavantell -va dir- parafrasejant José Saramago, formar una biblioteca és un acte de creació".

Realitats confrontades

La mirada sobre Amèrica Llatina la va oferir Gloria Mª Rodríguez Santa María, responsable del Departamento de Cultura y Bibliotecas de Medellín, Colòmbia, qui va cridar l'atenció entre les diferències "quasi insalvables" entre la realitat llatina i l'anglosaxona. "Mentre els llatins a penes exigim un bon servei públic i ens impliquem poc en el disseny i avaluació dels serveis prestats, en el model anglosaxó -va dir- la implicació i l'exigència dels usuaris és molta i constant". Per a la responsable de Colòmbia, la clau per a millorar la qualitat de les biblioteques està en crear usuaris exigents, lectors autònoms que reflexionen, i no simples receptors passius. "Altre punt sobre el que cal incidir per aconseguir unes bones biblioteques en l'anomenada societat de la informació -va recalcar- és la formació complementària dels bibliotecaris en altres àrees, de cara a una major interdisciplinarietat que pugui donar respostes a les necessitats que s'hi plantegen diàriament". "Al capdavantell -va insistir- hem de tenir sempre present que una biblioteca va molt més enllà d'una obra arquitectònica". "La diversitat de les poblacions i les comunitats -va matisar- determinen el fet que un model de biblioteca que funcione molt bé en un determinat lloc, pugui no ser vàlid per a un altre. Per tant -va insistir- hauríem d'adequar els centres al seu entorn i no oblidar la responsabilitat de la biblioteca en la preservació del patrimoni cultural local".

Quant a la capacitat de resposta per part de les biblioteques enmig de la situació guerra i violència que travessa el país, Gloria va assenyalar que les biblioteques situades en zones conflictives "han d'estar amb la comunitat, perquè al cap i a la fi són els únics llocs amables on poden anar encara". "A Colòmbia -va afegir- continuem treballant i promovent serveis en aquestes zones perquè són les que més els necessiten. No podem abandonar-los, -va dir- ells ens reclamen i ens demanen, per favor, que continuem estant ahí".

"Un logotip que ens identifica"

El congrés va ser l'ocasió també per presentar el logotip per a les biblioteques públiques de l'estat espanyol, així com el portal S.O.L recomanat de lectura, del que ja vam parlar en el número anterior de Compactus. Mª Dolors Portús, Cap de Servei de Biblioteques de Catalunya, va ser l'encarregada de donar a conèixer el logotip. Segons Portús, la nova imatge de les biblioteques públiques serà una imatge "clara, neutra i perdurable, de fàcil identificació, capaç de ser associada a qualsevol administració i de difícil caducitat". "A més -va dir- la difusió del logo serà també l'ocasió de donar a conèixer els serveis de les biblioteques públiques a moltes persones que encara els desconeixen".

Quant a elements que identifiquen les biblioteques, durant aquests dies es van presentar també a València les "Pautas sobre los servicios de bibliotecas públicas", batejades com *Pautas de Leyre*, com a resultat d'un treball que es va iniciar a Murcia en 1999 i va concloure a Leyre en 2002, i que ha donat com a resultat un conjunt de propostes normatives a seguir per part de les Biblioteques Públiques. Emmarcades en el Plan de Impulso de las Bibliotecas Españolas del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport, les Pautas són una eina que té com a objectiu impulsar el desenvolupament de les biblioteques públiques a l'Estat Espanyol. "Tot plegat -va assegurar Dolors Portús, responsable del grup de treball- ha de contribuir a convertir la biblioteca en la porta d'accés a la societat de la informació i el coneixement".

Finalment i com a cloenda dels tres dies de debat, s'hi van presentar les conclusions del Congrés, tot generant un debat enriquidor de propostes per part dels bibliotecaris provinents d'ajuntaments d'escassa població, que van recordar el paper important del professional de la informació en les àrees rurals i van apuntar la necessitat d'una major implicació per part de l'administració local en la nova concepció de les biblioteques, així com la demanda de més recursos formatius per als professionals, tot inclouent la formació contínua dels bibliotecaris en els programes de les diverses escoles de biblioteconomia.

Per tal de completar la informació d'aquest apartat, seguidament afegim dos quadres: *Pautas sobre servicios de las Bibliotecas Públicas* y les *Conclusiones sobre el I Congreso Nacional de Bibliotecas Públicas Valencia, 29,30 y 31 de octubre de 2002*

LA BIBLIOTECA PÚBLICA COM A SALVAGUARDA DE LA CIUTADANIA

Les conclusions es van presentar enmig d'un debat amb propostes enriquidores.

En el marco del I Congreso Nacional de Bibliotecas Públicas, celebrado en octubre del 2002 en València, se presentaron las Pautas sobre los servicios de las bibliotecas públicas (también llamadas "Pautas de Leyre"). Las Pautas es un documento que ha sido redactado por un grupo de trabajo formado por representantes del Ministerio de Educación, Cultura y Deporte; de la Federación Española de Municipios y Provincias y de las Comunidades Autónomas (entre ellas la Dirección General del Libro, Archivos y Bibliotecas de la Comunidad Valenciana desde el año 2001). El grupo ha sido excelentemente coordinado durante estos años por Mª Dolores Portús, Cap del Servei de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya y ha funcionado como un foro de discusión de profesionales que se ha distinguido por mantener posturas abiertas dentro de una nueva concepción de las bibliotecas públicas y siempre desarrollando ideas desde el esfuerzo dialéctico bien entendido y el intercambio de experiencia y realidades de los diferentes puntos de España.

Este grupo de trabajo está enmarcado dentro del programa de cooperación bibliotecaria que se está desarrollando entre el Ministerio y las Comunidades Autónomas y que engloba otros grupos de trabajo como son los de "estadísticas de bibliotecas públicas", "redes urbanas", "automatización de bibliotecas", "patrimonio bibliográfico", etc.

Las pautas nacen con la pretensión de ser una herramienta que impulse el desarrollo de las bibliotecas públicas en España. Además, tienen como objetivo servir a los profesionales de bibliotecas y a las instituciones como una guía para la creación de bibliotecas públicas y para la planificación y prestación de los servicios de bibliotecas. En todo momento, el documento asume y difunde las nuevas funciones que la sociedad de la información ha atribuido a las bibliotecas y trata de acabar con la concepción tradicional que persistía en algunos ámbitos sobre la biblioteca pública. La biblioteca pública se erige en el documento como primer centro de información local, portal de acceso a la información y conocimiento que las tecnologías ponen a nuestro alcance, centro de actividades culturales de primer orden y espacio de identidad que estimula los valores de interculturalidad, solidaridad y participación, lugar de convivencia y encuentro. En una sociedad democrática, la biblioteca pública es la encargada de garantizar la igualdad de oportunidades en el acceso y uso de las fuentes del conocimiento y la cultura y también es la que garantiza una oferta integral de información, formación, ocio activo y cultura. Además, los usuarios potenciales de la biblioteca pública son toda la comunidad, pues es una entidad abierta a todos los ciudadanos sin exclusiones de ningún tipo.

Las pautas se dividen en los siguientes capítulos: introducción (concepción actual de la biblioteca pública); usuarios y servicios (servicios a los usuarios, formación de usuarios, actividades culturales, horarios, etc.); los recursos de información (gestión de la colección, selección y adquisición, expurgo, colecciones especiales); instalaciones (ubicación, espacio interior, equipamiento, superficie); recursos humanos (categorías profesionales, organización, formación); gestión y planificación de bibliotecas públicas (rentabilidad de recursos, cartas de servicios, financiación, promoción) y el capítulo dedicado a cooperación. Se incluyen como apéndices referencias a las disposiciones normativas estatales, locales y autonómicas; cuadro comparativo de indicadores mínimos (servicios, horarios, superficie, fondos, etc.) que se piden a las bibliotecas según comunidades autónomas y volumen demográfico de las poblaciones y una bibliografía muy relacionada con los capítulos de las "pautas".

Estas "Pautas de Leyre" han sido publicadas en formato papel por el Ministerio de Educación, Cultura y Deporte y también pueden ser consultadas en el "Portal de las Bibliotecas Valencianas" (<http://bibliportal.cult.gva.es/> dentro de la Sección de Bibliotecas-legislación bibliotecaria-nacional). El Grupo de Pautas se ha comprometido a reunirse periódicamente para revisar el documento, modificarlo en lo que se considere pertinente y atender las sugerencias de los profesionales de bibliotecas públicas en el intento de que sea una guía de trabajo viva y útil.

CONCLUSIONES: I CONGRESO NACIONAL DE BIBLIOTECAS PÚBLICAS

València, 29, 30 y 31 de octubre de 2002

A pesar del avance experimentado por las BP españolas en los últimos años, se constata la necesidad de que las distintas administraciones asuman como objetivo prioritario el desarrollo de las bibliotecas públicas para ampliar la oferta de servicios y mejorar constantemente su calidad.

Las BP desempeñan un papel fundamental como centros cívicos, lugares de encuentro y de transmisión de la cultura. Se reconoce su importancia en el fomento de la lectura para todos los sectores de la población.

Ante el creciente proceso de globalización de la sociedad, la BP deberá servir de puente entre los diferentes agentes sociales y estimular la participación de los ciudadanos como productores, consumidores y protagonistas de la cultura local.

Las BP son espacios sociales de gran importancia para la integración de los colectivos inmigrantes y facilitan la convivencia en sus comunidades. La cooperación con organismos nacionales e internacionales puede ser de gran ayuda para el desarrollo de estas iniciativas.

Se recomienda a las administraciones públicas a dotar a las bibliotecas públicas de personal cualificado y en número suficiente. Las TIC son herramientas imprescindibles para que la BP cumpla su función como puerta de acceso a la sociedad del conocimiento. Para evitar diferencias entre los ciudadanos por razón del lugar de residencia, nivel económico o situación social en lo que se refiere al acceso a la información electrónica a todas las bibliotecas públicas españolas deben incorporar cuanto antes a sus actividades las TIC e Internet.

La creciente demanda y aceptación de la información y servicios bibliotecarios disponibles a través de la Red hacen recomendable aumentar la presencia de las BP españolas en Internet, fomentando la creación de sitios web y facilitando los medios técnicos y la formación necesarios para ello.

Las BP y las instituciones responsables de las mismas deben diseñar y poner en práctica programas y servicios que respondan a los requerimientos de la comunidad, teniendo en cuenta su diversidad. Para ello se llevarán a cabo estudios de usuarios reales y potenciales de manera que se puedan conocer sus necesidades y establecer objetivos específicos y prioridades.

Se considera una línea de acción prioritaria la formación continua de los profesionales de las BP. A este fin, se considera imprescindible que las administraciones responsables, los centros universitarios y las asociaciones profesionales promuevan programas formativos. Es imprescindible fortalecer las relaciones entre la biblioteca pública y la comunidad mediante el diseño y prestación de servicios de información comunitaria, como estrategia de estímulo a la participación ciudadana.

Se reconoce el papel de la BP como centro integrador de información de la comunidad y como garante de la presencia y el acceso a los contenidos generados por las comunidades locales en las redes globales de acceso a la información. Las entidades responsables de la gestión de la información local deben potenciar esta función de la BP.

La función educativa de la BP adquiere su mayor relevancia en la sociedad de la información. Más allá del apoyo a la educación formal, las BP deberían afianzarse como espacio imprescindible para la formación permanente y el autoaprendizaje de los ciudadanos. Se destaca el papel de los servicios bibliotecarios de las zonas rurales como motor para el desarrollo integral y el equilibrio territorial de estas zonas en la medida que garantizan la igualdad de oportunidades y evitan el aislamiento y la exclusión social.

Las BP deben llevar a cabo programas específicos para los colectivos que tienen más dificultades en el acceso a la información y al conocimiento. Con este objetivo se propone abrir líneas de colaboración entre las asociaciones que representan a las personas con discapacidades y las BP. Teniendo en cuenta la celebración en 2003 del "Año europeo de las personas con discapacidad", se propone la eliminación de todas las barreras físicas y tecnológicas con el objetivo de permitir a los discapacitados el acceso a todos los servicios y recursos de información.

Dado el interés de los resultados profesionales y científicos del Congreso, se recomienda su continuidad con periodicidad bienal.

ENTREVISTA CON MAIJA BERNDTSON

DIRECTORA DE LA BIBLIOTECA PÚBLICA DE HELSINKI

www.lib.hel.fi

“FINLANDIA ES UNA TIERRA DE BIBLIOTECAS”

Lourdes Toledo

Finlandia es uno de los países, si no el primer país del mundo, donde ir a la biblioteca es un hecho enteramente cotidiano, un hábito diario. Así lo confirman las estadísticas, con una media de préstamo anual de veinte documentos por habitante. Situémonos, pues, en un país con un nivel de vida y una renta per cápita elevados y con un alto porcentaje de población universitaria, el 31,3%. Además, Finlandia es un país con grandes extensiones de tierra poco pobladas, ya que una gran parte de la población vive concentrada en el sur. No es casual entonces que la Biblioteca Pública (BP) de Helsinki haya sido pionera a la hora de aplicar las tecnologías de la información y el conocimiento, permitir el acceso a la red y crear una página web, iniciativas por las que fue galardonada en el año 2000 con el millonario Premio Access to Learning Award (un millón de dólares), concedido por Bill i Melinda Gates, en reconocimiento a su labor de facilitar el uso público de los ordenadores y de Internet como herramientas de aprendizaje.

A propósito de estos avances, la directora de la BP de Helsinki, Maija Berndtson, que estuvo presente en el I Congreso Nacional de Bibliotecas Públicas para hablar de la aplicación de las tecnologías de la información a las bibliotecas públicas, y en particular de la experiencia de Finlandia, matiza y dice: “no somos un país culto y educado porque somos ricos, sino que somos ricos porque somos un país culto”.

Berndtson, -que llegó a la Biblioteca en 1964 en período de prácticas, hace 23 años- es una bibliotecaria de reconocido prestigio internacional que ha participado en diferentes proyectos con la Unión Europea, como Publica, Public Libraries Concerted Action, y actualmente coordina desde la Biblioteca de la ciudad de Helsinki la actuación de Finlandia en el proyecto PULMAN, Public Libraries Mobilising Advanced Networks.

Maija -que obtuvo en 1974 un Master en Artes por la Universidad de Helsinki- ha trabajado como bibliotecaria en Espoo y en Helsinki, donde pasó a dirigir el centro en 1987. Fue Secretaria General de la Asociación de Bibliotecas de Finlandia de 1984 a 1987 y Vicepresidenta de 1989 a 1991. En la actualidad es miembro de la International Network of Public Libraries (Red Internacional de Bibliotecas Públicas), regentada por la Fundación Bertelsmann desde 1998, y autora de los informes “Management Self-Assessment”, 1999, y “Dreaming the future. Some Funky Ideas on Managing Tomorrow’s Library”, 2001. Ha escrito numerosos artículos en publicaciones finlandesas especializadas y colaborado en diversos libros, así como en seminarios internacionales y conferencias, entre ellos, el curso en “Management Training for Chief Librarians”, organizado por las bibliotecas de los estados del Báltico y Rusia en 1995-1999.

Durante su carrera profesional Maija ha visitado en dos ocasiones las bibliotecas españolas, motivada siempre por “compartir experiencias con vistas a aprender y a avanzar”. Hoy en día se muestra especialmente interesada en cómo mejorar la gestión e incrementar el potencial de liderazgo social de las bibliotecas, además de ser una gran entusiasta de la arquitectura de las bibliotecas.

-Recopilemos con la intención de hacer un poco de historia. De dónde viene esta tradición bibliotecaria tan arraigada en su país que le lleva a decir: “Finlandia es una tierra de bibliotecas”.

-Finlandia es un país joven, que no consigue su independencia hasta 1917. De hecho, Helsinki es la capital desde 1812. En comparación con otras culturas europeas, la finlandesa es pues relativamente reciente y joven. Quiero decir con ello, que, aunque el primer libro impreso en Finlandia en latín -concebido el libro ya como una herramienta de comunicación- data de 1488, habrá que esperar a 1543 para que el finlandés aparezca como lengua escrita, y hasta 1640 para ver el primer libro publicado en finlandés. Y curiosamente, la primera novela escrita en nuestra lengua, que data de 1870, *Siete Hermanos*, habla de cómo el aprender a leer nos puede ayudar a convertirnos en ciudadanos independientes. De manera que la historia de Finlandia está unida al devenir de sus bibliotecas, especialmente esa

“En poco tiempo Finlandia ha pasado de ser un país rural a un país industrial, para ser ahora un país pionero en TIC”.

“FINLANDIA ES UNA TIERRA DE BIBLIOTECAS”

“Se trata de un sistema de bibliotecas coordinado desde la la Biblioteca Pública Municipal de Helsinki, que funciona desde 1981 al mismo tiempo como Biblioteca Central Nacional para el resto de bibliotecas públicas finlandesas y como Biblioteca Multilingüe, y que no hay que confundir con la Biblioteca Nacional de Finlandia, papel que asume la de la Universidad de

“A la biblioteca venimos a encontrar respuestas, pero también preguntas nuevas”.

toma de conciencia como pueblo, para quien el acceso al conocimiento ha sido -sin duda- una herramienta para llegar a ser independientes.

-¿De cuándo data la primera biblioteca pública en Finlandia?

-De 1928. Desde un principio el acceso y el préstamo han sido siempre gratuitos. En los últimos años, concretamente durante las décadas de los ochenta y noventa hasta hoy, se han creado muchas bibliotecas, y hoy cada municipio tiene la suya propia. En total, en Finlandia hay 432, además de los 199 centros subordinados y los bibliobuses que complementan el servicio. A este respecto, me gustaría recordar que Finlandia ha pasado en poco tiempo de ser un país rural a un país industrial, para pasar a ser ahora un país pionero en TIC (Tecnologías de la Información y el Conocimiento). Todo ello sin olvidar, aunque parezca anecdótico, que somos uno de los países con clima más frío de Europa, tradicionalmente con muchas zonas rurales escasamente pobladas y con una lengua minoritaria, que tenemos que preservar, y una segunda, el inglés, que aprendemos para comunicarnos con el resto del mundo, condiciones que nos han “obligado” a ser buenos lectores.

-¿Cómo está organizada la Red de Bibliotecas Municipales en Helsinki?

-Tenemos una red formada por 37 centros municipales, donde trabajan alrededor de 500 personas. Se trata de un sistema de bibliotecas coordinado desde la Biblioteca Pública Municipal de Helsinki, la cual funciona desde 1981 al mismo tiempo como Biblioteca Central Nacional para el resto de bibliotecas públicas finlandesas y como Biblioteca Multilingüe, que no hay que confundir con la Biblioteca Nacional de Finlandia, papel que asume la de la Universidad de Helsinki, la cual se ocupa del resto de bibliotecas, incluidas las de investigación, aunque cada día tendemos a cooperar más, gracias al trabajo en red. En este sentido, nuestra peculiaridad como biblioteca es que desde el mismo edificio y con las mismas colecciones trabajamos a dos niveles: uno local y otro nacional, lo que nos permite obtener ayuda del Ministerio de Educación, muy importante para nosotros, porque en ocasiones el gobierno local no entiende porqué tendría que destinar recursos de Helsinki para ofrecer un servicio al resto de centros de Finlandia. Las bibliotecas municipales, pues, son administradas por las instituciones locales, con una pequeña ayuda del Estado, pero en el caso de la biblioteca de Helsinki, donde funcionamos también como biblioteca de bibliotecas, la ayuda más importante es de procedencia estatal, a través del Ministerio.

-¿En qué sentido se han podido resentir las bibliotecas finlandesas de la crisis que han sufrido en los últimos años las sociedades del Estado de Bienestar?

-En general la situación es de estabilidad, pero por supuesto que en los últimos años ha habido una ligera recesión y se han recortado algunos recursos materiales y de personal, con el consiguiente cierre de algunas bibliotecas pequeñas, como las de algunos hospitales, con lo cual algunas localidades se han visto en situación de desigualdad. Pero lo que considero que ha ocurrido en los últimos años es que la relación entre los recursos y ayudas que recibíamos y la cantidad que teníamos que invertir se ha desequilibrado. Quiero decir con ello que el dinero que nos llega no crece al mismo ritmo que lo hacen las necesidades y las tecnologías de la sociedad de la Información, y ese es un factor nuevo a tener en cuenta que, comparado con el principio de los años noventa, nos ha hecho plantearnos otros funcionamientos, con el objetivo de seguir siendo igual de efectivos, o incluso más. De aquí la idea de introducir el sistema de autoservicio en las bibliotecas, mediante el cual los usuarios pueden colaborar en algunas rutinas, como los préstamos y las devoluciones, y servirnos así de los avances tecnológicos para ser más eficientes.

-Con crisis o sin ella, lo cierto es que la clase política finlandesa, como apunta usted, tiene una sensibilidad especial hacia las bibliotecas y los lectores.

A pesar de lo dicho anteriormente, creo que uno de los aspectos más determinantes en nuestro caso es la actitud de nuestros políticos hacia las bibliotecas. Una actitud positiva, digamos de complicidad. Se implican en nuestros proyectos, de manera que trabajamos en una discusión abierta de cara a diseñar, crear o financiar bibliotecas nuevas, o las ya existentes. Aunque, a veces, las buenas intenciones y el entusiasmo con que los políticos hablan de las bibliotecas no se traducen en un ayuda económica efectiva, o no en la cantidad que deseáramos, pero en general, yo diría que recibimos ayuda de manera continua y estable, tanto para la construcción de bibliotecas, como para el equipamiento interior, y especialmente, para los proyectos relacionados con el uso de las tecnologías de la información. Insisto de nuevo en que el gobierno de Helsinki no comprende siempre que la biblioteca municipal de la ciudad trabaje más allá de su área municipal, pero nosotros no concebimos otra manera de funcionar que la cooperación, la cual cada vez en mayor, tanto con otros centros públicos, como universidades, centros escolares o bibliotecas especializadas.

-El introducir sistemas de autoservicio, como apuntaba usted hace un momento, junto con los avances

tecnológicos, ¿no pondrían en peligro los puestos de trabajo de algunos bibliotecarios? -Podríamos pensar que las nuevas tecnologías pueden hacer peligrar el trabajo de algunas personas, pero no es cierto. En contrapartida, creo que han ayudado a crear nuevas rutinas de trabajo en las que el usuario se ha vuelto más autónomo. De hecho les incitamos a que lo sean, con lo cual nosotros, los bibliotecarios, disponemos de más tiempo para la gestión de los centros, la producción y difusión de información, así como para la creación de nuevos servicios, relacionados con la presencia de la biblioteca en el exterior, y cómo no, para nuestra formación y reciclaje. Y respecto a las tecnologías, nuestra red de bibliotecas dispone de 465 ordenadores para uso profesional y somos 500 trabajadores, salimos a casi uno por persona, y por ello no vamos a prescindir de nadie.

-Ustedes fueron pioneros a la hora de aplicar las TIC a las bibliotecas. ¿Cómo empezaron? La clave es que en Finlandia las bibliotecas se han desarrollado como una parte integral de la *Sociedad de la Información*, prueba de ello es que a principios de los años noventa pusimos en funcionamiento en Helsinki un sistema automático de bibliotecas en red, un sistema metropolitano dentro del cual trabajamos en estrecha colaboración, aunque antes, a finales de los 70 y durante los 80, ya habíamos creado un sistema integrado *off line* para nuestra red de centros públicos municipales. Ahora bien, la verdadera revolución no se da hasta 1990-1994, con la llegada de Internet como una herramienta accesible desde todos los ordenadores. Precisamente en febrero de 1994, desde la Biblioteca Municipal de Helsinki creamos la *Cable Book Library*, una biblioteca con pocos libros, especializada en la información, pionera en el mundo en tener su propio servidor de Internet y que consiguió que Internet estuviera presente y visible en la sociedad, de manera que los usuarios de la biblioteca, y los mismos profesionales, comprendieran lo que podía significar la aplicación de la tecnología de la información a las bibliotecas. Durante los últimos años, y a pesar de las recesiones que indicaba, el gobierno ha continuado invirtiendo intensamente en la red bibliotecaria y el 97% de las bibliotecas públicas están dotadas de ordenadores, además, el 90% ofrece acceso gratuito a Internet, incluidas las zonas del interior, donde las bibliotecas públicas trabajan también en red. En la Biblioteca de Helsinki, concretamente, ofrecemos Internet a nuestros visitantes desde 1998, incluso en español, ya que damos información en 60 lenguas diferentes. En total, repartidos en los 37 centros que forman la red de bibliotecas públicas, hay 296 ordenadores destinados a los usuarios.

-¿Qué le lleva a usted a afirmar: "Networking is power" (el trabajo en red da poder)? - Creo que la creación de un gran consorcio es la mejor solución para nuestro trabajo, de manera que desde Helsinki funcionamos como una biblioteca común para todos, donde trabajamos en equipo. En el caso finlandés, las resoluciones del reglamento de bibliotecas, *Library Act* aprobadas hasta hoy en cuatro ocasiones, la primera de las cuales data de 1928, han apostado por el trabajo en red, en cooperación con el resto de las bibliotecas, concretamente entre las de la red nacional. La legislación más reciente, la *Library Act* aprobada en 1998, no era estrictamente necesaria, ya que la Biblioteca de Helsinki funcionaba como biblioteca central desde 1981, pero sí que es importante destacar que ahora se incorpora un apartado sobre el desarrollo de servicios virtuales e interactivos en red. Lo que significa que, desde 1998, una fecha relativamente temprana, es un hecho aceptado con toda naturalidad que las bibliotecas públicas trabajen en red, utilizando las tecnologías de la información, donde Internet es un servicio más a ofrecer en ellas. Por otra parte, la *Library Act* también apoya la idea de una internacionalización de la biblioteca entre el público, dentro de una actitud de apertura hacia nuevas experiencias e intercambios. Actitud que empezó con la labor del Ministerio de Educación de promocionar la calidad de las BP finlandesas fuera de nuestro país. Por ello presentamos el portal de nuestro centro en tres lenguas. Las últimas tecnologías nos han dado, sin duda, nuevas posibilidades, que nos permiten difundir y compartir nuestros fondos y nuestras colecciones con ciudadanos del resto del mundo. Eso para ustedes, que tienen una herencia cultural tan antigua y rica, tiene que ser una satisfacción, el poder compartirla, y para nosotros otra, ya que podemos disfrutar de ese legado.

-Sin embargo, usted misma da razones de peso para creer que, a pesar de todo lo que hoy podemos encontrar en Internet, necesitamos todavía las bibliotecas físicas.

-Yo sólo puedo concebir las bibliotecas, hoy y en un futuro, como un híbrido entre el espacio físico y el virtual. Quiero decir con ello que un buscador, por muy bueno que sea, no es suficiente. Seguimos necesitando la ayuda humana de un profesional de la información que nos guíe y nos oriente en la selección y la recuperación de la información. Las tecnologías se han de compaginar con un contacto real, un encuentro directo con el personal de la biblioteca y con los libros en soporte físico. De hecho, nosotros hemos constatado en Helsinki un aumento paralelo entre las visitas físicas y las virtuales, de manera que las nuevas tecnologías nos han ayudado a atraer más visitantes a nuestras bibliotecas, ya que todo el mundo necesita cada día estar mejor informado, y aquí encuentra esta información. Yo lo explico diciendo que trabajamos

"FINLANDIA ES UNA TIERRA DE BIBLIOTECAS"

"Sólo puedo concebir las bibliotecas, hoy y en un futuro, como un híbrido entre el espacio físico y el virtual. Quiero decir con ello que un buscador, por muy bueno que sea, no es suficiente. Seguimos necesitando la ayuda humana de un profesional de la información que nos guíe y nos oriente en la selección y la recuperación de la información. Las tecnologías se han de compaginar con un contacto real, un encuentro directo con el personal de la biblioteca y con los libros en soporte físico".

“FINLANDIA ES UNA TIERRA DE BIBLIOTECAS”

“La primera novela escrita en finlandés, Siete Hermanos, data de 1870 y habla de cómo aprender a leer puede ayudarnos a convertirnos en ciudadanos independientes”.

“Las bibliotecas municipales son administradas por las instituciones locales con una pequeña ayuda estatal, pero en el caso de la biblioteca de ‘Helsinki’, que funcionamos también como biblioteca de bibliotecas, la ayuda más importante proviene del Estado, a través del Ministerio”.

del *intelligent* (manera eficiente de organizar el trabajo, la gestión) hacia el *intellectual* (la capacidad intelectual de entender, aprender e incluso emocionarnos). Nosotros, en Helsinki, aseguramos el acceso a la información y a la comunicación, pero intentamos saber qué viene a buscar la gente en las bibliotecas, cuáles son sus necesidades, y sus expectativas, y crear también espacios de encuentro dentro de las bibliotecas, como una área de ayuda técnica, un espacio dedicado a la información social, o una pequeña cafetería donde se puedan intercambiar opiniones. Se trata de acabar con la idea caduca de que las bibliotecas son meros guardianes, un conjunto de estanterías con volúmenes, y presentarlas como un lugar donde se puede aprender y compartir experiencias al mismo tiempo que buscamos información. Al fin y al cabo, a la biblioteca venimos a encontrar respuestas, pero también preguntas nuevas.

-Ustedes han trabajado, y continúan haciéndolo, por conseguir una buena presencia de las bibliotecas fuera de las mismas bibliotecas. ¿Cuáles han sido los resultados?

Nuestra idea era llegar a lugares donde pensábamos que todavía no nos conocían suficientemente. Pensábamos que teníamos que empezar por aquí. Si el ciudadano desconoce lo que tiene a su alcance, difícilmente lo utilizará. En ese sentido, con el dinero que nos supuso el premio Gates de Acceso al Aprendizaje, pusimos en marcha un servicio de información móvil. Una idea original que surgió en forma de servidor de gasolina, y bajo las siglas IGS, (Information Gas Station), salimos a la calle. Aquí el usuario y el profesional pueden sentarse, uno al lado del otro, para descubrir los servicios de la biblioteca, ya que el eslogan de la IGS es *Pregunte lo que quiera saber*. Esta iniciativa -que le ha valido a nuestro equipo de bibliotecarios el *Diamond Prize*, en recompensa a su trabajo- ha conseguido modernizar la imagen de la biblioteca, haciéndola más visible, junto con los servicios de consulta, en lugares tan inimaginables como las estaciones de ferrocarril, áreas de servicio, ferias y centros comerciales -entre otros lugares-.

-Aparte de todos estos sitios “inimaginables” donde llegan, ¿cómo se organizan para ofrecer un servicio bibliotecario en las zonas rurales o lugares con menos recursos?

-Nosotros disponemos de dos bibliotecas móviles (bibliobuses) con las que visitamos escuelas y centros, así como algunas áreas de Helsinki que no disponen de bibliotecas. Las bibliotecas móviles ofrecen un gran servicio a la hora de trabajar con la gente más joven, sobre todo con los escolares, ya que los centros son demasiado pequeños y todavía no tenemos un buen sistema de bibliotecas escolares, ya que la red de bibliotecas públicas es tan completa, que trabajamos conjuntamente. Por su parte, algunas corporaciones municipales disponen de bibliotecas móviles que se desplazan por el país, ya que por las características sociogeográficas de éste, hay áreas muy poco pobladas, donde difícilmente se puede mantener una biblioteca de manera constante. Al fin y al cabo, se trata de aprovechar las ventajas de las nuevas tecnologías para estar presentes física y virtualmente, sin descuidar ninguno de los dos aspectos.

FINLANDIA Y LAS BIBLIOTECAS

Finlandia es un país con un gran hábito lector, donde sus aproximadamente cinco millones de habitantes se apasionan, en gran mayoría, por leer y visitan las bibliotecas de manera habitual. El préstamo anual total, según las estadísticas de 2001, fue de 103,4 millones de documentos, 20,1 por cápita, con una cifra anual de visitas de 64,6 millones, 12,5 por cápita. Además, en el mismo año, 29,3 millones de personas utilizaron Internet, con una media de 5,7 consultas por persona. La Red de Bibliotecas Públicas de Helsinki está formada por 37 centros, lo que significa una biblioteca por cada 18.000 habitantes.

DIRECCIONES ÚTILES PARA SABER MÁS SOBRE FINLANDIA Y SUS BIBLIOTECAS

Helsinki: www.lib.hel.fi en tres lenguas finlandia, inglés y sueco.

Estadísticas de las bibliotecas públicas en Finlandia:

<http://Tilastot.kirjastot.fi>

Más información sobre bibliotecas públicas en Finlandia:

www.minedu.fi/minedu/culture/library/public_libraries.t

Biblioteca electrónica nacional: www.lib.hel.fi/finelib/main.htm

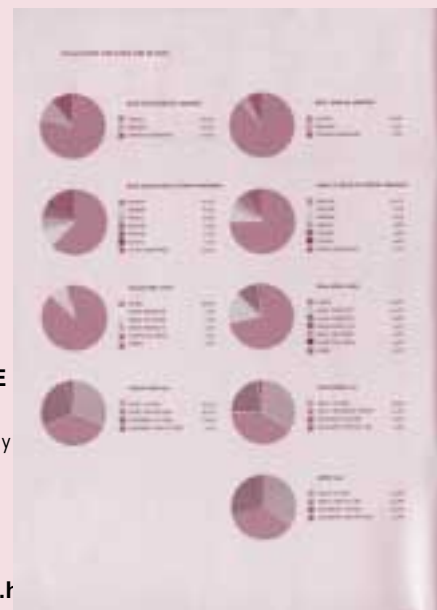

Foto del informe de Helsinki

Mapa de la red de bibliotecas públicas de Helsinki.

ENTREVISTA CON BARBARA J. FORD

RESPONSABLE DE LA
BIBLIOTECA PÚBLICA DE

www.chicagopubliclibrary.org

“LA BIBLIOTECA
PÚBLICA GENE-
RA UN CAPITAL
SOCIAL
INESTIMABLE”

Lourdes Toledo

La integración cultural y lingüística y, en general, la integración ciudadana fue uno de los aspectos más debatidos durante el I Congreso Nacional de Bibliotecas Públicas, bajo el título La Biblioteca Pública. Portal de la Sociedad de la Información. Para profundizar sobre estos aspectos y dar la visión de uno de los países que más ha trabajado y trabaja por la integración de los inmigrantes, el I Congreso Nacional de Bibliotecas Públicas contó con la presencia de Barbara J. Ford, Comisionaria Adjunta del Servicio Central de Bibliotecas en la Biblioteca Pública de Chicago. Con la intervención “Todos son bienvenidos: la Biblioteca Pública como espacio de integración ciudadana”, la responsable de la Biblioteca Pública de Chicago dio cuenta de los programas enfocados a la integración en las bibliotecas de Chicago. Ford, licenciada en Historia por la Illinois Wesleyan University, estudió un máster en relaciones internacionales en la Tufts University, y un máster en Biblioteconomía (Librarian science) en la Universidad de Illinois, y ejerce como bibliotecaria desde hace más de veinticinco años. Ha sido presidenta de la American Library Association (1997- 1998) con el proyecto “Global Reach. Local Touch”. Ha trabajado como directora ejecutiva de la Confederación de Bibliotecas Universitarias de Virginia y como directora adjunta en la Trinity University de San Antonio, Texas. Actualmente es miembro de la Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), en la Sección de Bibliotecas Universitarias y de Investigación, organismo donde anteriormente ejerció como secretaria, en la Sección de Información Gubernamental y Publicaciones. Barbara J. Ford es autora de numerosas publicaciones y ha participado en congresos y encuentros en todo el mundo sobre la sociedad de la información, el futuro de las bibliotecas académicas, cooperación internacional entre bibliotecas y bibliotecas virtuales. Ha dirigido proyectos de investigación y ha trabajado en programas de voluntariado en Panamá y Nicaragua.

Su visita y su intervención fue la ocasión, para muchos de los asistentes, de entrar en contacto con proyectos e iniciativas destinadas a mejorar la imagen de la biblioteca y sus potencialidades como centros generadores de información y lugares de acogida para los recién llegados a la comunidad.

Chicago (Illinois) es ciudad multicultural donde la diversidad de culturas y lenguas ha hecho que la ciudad se estructure en comunidades o vecindades, donde se agrupan los vecinos o ciudadanos de una misma nacionalidad: rusos, árabes, chinos, latinos, especialmente mexicanos, y polacos son las comunidades más numerosas y con mayor presencia social.

- Ustedes, los anglosajones, y nosotros, los latinos, partimos de tradiciones bien diferentes. ¿Cómo se ha traducido en el terreno de las bibliotecas?

- Las bibliotecas en Estados Unidos han sido muy importantes para la democracia, de manera que algunas están consolidadas como instituciones democráticas. La sociedad americana ha entendido siempre que la gente necesita acceso a la cultura y a la información y que no todo el mundo puede costárselo, de manera que históricamente las comunidades de ciudadanos han buscado una manera de asegurarse que todo el mundo pueda estar informado y pueda leer libros. Es parte de nuestra responsabilidad pública, a la que históricamente destinamos parte de los impuestos, como un servicio público más en la ciudad, igual que las escuelas públicas o los parques, lugares donde todo el mundo es bienvenido. Muchas de nuestras bibliotecas están abiertas al público desde hace unos 150 años, y hoy continúan siendo tan importantes o más, de cara a los nuevos inmigrantes y los cambios en la sociedad.

- En un principio, en una ciudad como Chicago, la inercia de los ciudadanos inmigrantes a vivir en comunidades podría llevar al gueto. Nada mejor contra esta tendencia, argumenta usted, que la biblioteca pública como lugar de encuentro donde “esas estructuras cerradas” pueden abrirse.

- En una ciudad y una sociedad como la nuestra urge encontrar lugares comunes abiertos a todo el mundo donde poder hacer cosas juntos, y esos lugares son las bibliotecas. Puntos de encuentro donde la gente de las diferentes

“La biblioteca se convierte en una fuente de capital social inestimable y un signo de prestigio social que revaloriza su entorno. Alrededor de las bibliotecas se genera vida y comercios porque la presencia de la biblioteca le da una nueva imagen al barrio, de mayor respeto. Para el vecindario es un orgullo contar con una

“LA BIBLIOTECA PÚBLICA GENERA UN CAPITAL SOCIAL INESTIMABLE”

“Para los americanos el acceso a la cultura a través de las bibliotecas ha sido siempre un signo de democracia, de buena salud democrática”.

“Hemos tenido que empezar a ser imaginativos y aprender a utilizar los recursos que teníamos a nuestro alrededor y que nos podían ayudar a tener una importante presencia social”.

comunidades vienen a compartir y desarrollar proyectos para mejorar sus vidas en la ciudad, y todas quieren estar integradas. En definitiva, la biblioteca se convierte en una fuente de capital social inestimable y un signo de prestigio social que revaloriza su entorno. Alrededor de las bibliotecas se genera vida, comercios etc., porque la presencia de la biblioteca le da una nueva imagen al barrio, de mayor respeto. Para el vecindario es un orgullo contar con una biblioteca. Para reforzar esta integración, la misma biblioteca celebra, esta vez fuera de la biblioteca, el mes de historia africana o española, y no lo hacemos en una vecindad en concreto, sino fuera de la ciudad, donde cada uno puede exponer lo que quiera sobre su cultura, lo que hace a la ciudad más abierta y ayuda a que la gente conozca más sobre las otras personas con las que comparte la vida cotidiana y las comprenda mejor. En una ciudad tan diversa como Chicago, actividades interactivas como éstas son de una gran ayuda para poner a la gente en contacto con diferentes realidades. En ese sentido la biblioteca puede ayudar a acabar con la idea de gueto.

- ¿Cómo se consigue aumentar la presencia de las bibliotecas entre los vecinos de una ciudad grande y viceversa?

- Nosotros nos planteamos dar a conocer la biblioteca a todos los recién llegados y a aquéllos que todavía no la conocen. Para lo que nos preguntamos: ¿dónde está la gente que podría venir a visitarnos y por qué no viene? Y claro, hemos tenido que empezar a ser imaginativos y aprender a utilizar los recursos que teníamos a nuestro alrededor y que nos podían ayudar a tener una importante presencia social. Y así lo hemos hecho, bien a través de una iniciativa conjunta con las oficinas de Correos, bien a través de publicidad en los medios de comunicación. Se trataba de dar signos suficientes para que nos reconocieran, nos identificaran y llegaran hasta nosotros. A ello también nos ha ayudado la creación de un símbolo nacional para nuestras bibliotecas públicas, un logotipo por el cual se nos reconoce en todo el territorio los Estados Unidos, o la campaña nacional “in your library” o “en tu biblioteca”, que creamos para hacer más popular la presencia de las bibliotecas entre la gente, y que supieran que allí podían encontrar información sobre miles de aspectos y en lenguas diferentes. Concretamente ofrecemos información en francés, ruso y español. Igualmente, organizamos actividades que nos lleven al exterior, como el Chicago Book Festival de octubre, un encuentro esponsorizado por numerosas organizaciones que durante un mes pone a los ciudadanos en contacto con los libros y las bibliotecas. En ese sentido, hemos hecho de la biblioteca un centro más de la ciudad, implicándonos en numerosas actividades.

- ¿Quién financia las bibliotecas en Estados Unidos?

- Creo que nuestras bibliotecas públicas reciben ayuda de fuentes muy diversas. El grueso de las inversiones proviene del gobierno local de la ciudad, como ocurre en Chicago, y de los impuestos, ya que las bibliotecas se financian básicamente con los impuestos que recauda el Gobierno de los ciudadanos, los cuales pueden decidir la cantidad de éstos que ellos desean que se invierta en bibliotecas. También recibimos ayuda del Gobierno Federal, aunque son pequeñas ayudas mediante becas para programas especiales, como la digitalización de algunas de nuestras colecciones, porque el Gobierno está interesado en ofrecer cada vez mayor acceso a este material en Internet, o bien, igualmente, a través del Gobierno, conseguimos tarifas especiales de las empresas de telecomunicaciones, con lo que Internet resulta menos caro. En el medio está la ayuda que recibimos del Gobierno del Estado, que es muy poco dinero, y que va destinado a la construcción de edificios o algunos programas. Pero si hablamos de financiación, no hay que olvidar el dinero que recibimos de fundaciones culturales, como la conocida Carnavy Foundation, así como del mundo de los negocios. Algunas empresas nos ofrecen ayuda, sobre todo compañías telefónicas y de telecomunicaciones, a través de la esponsorización de algunas de nuestras actividades, como por ejemplo contratar estudiantes para que ayuden a los usuarios en el uso de las tecnologías o contratar a profesores para que ayuden a los estudiantes en la biblioteca, o bien nos proporcionan material y libros a precios especiales. Y todos: las empresas, la biblioteca y los usuarios salimos beneficiados, ya que a los empresarios les da un prestigio entre los ciudadanos de ayudar en tareas de educación, y a nosotros nos deja mayor tiempo para invertir en otras tareas. En este sentido, en la BP de Chicago hay dos personas cuyo trabajo es la búsqueda de espónsors y ayudas por parte de las empresas privadas. Una ayuda que es muy valiosa, pero, quiero insistir en que nosotros sólo podemos concebir que las bibliotecas públicas como libres y gratuitas, con lo cual debemos elegir con mucho cuidado y precaución con quién colaboramos, para no tener que pagar el precio de nuestra libertad y gratuidad. Hay que encontrar un equilibrio, nosotros no queremos que nuestras bibliotecas se vuelvan comerciales, así que tenemos que ser extremadamente cuidadosos con las estrategias que utilizamos de cara a los espónsors, especialmente cuando se trata de actividades dirigidas a los niños.

- Llama la atención en sus bibliotecas la multidisciplinariedad y la constante relación con otros centros con que trabajan.

- En el caso de la BP de Chicago, hay cierta sinergia con otras instituciones culturales: museos, fundaciones y centros culturales. Para nosotros es clave la cooperación entre la biblioteca y estas diferentes organizaciones culturales, además de clubes de lectura, librerías y los mismos autores con los que trabajamos conjuntamente para optimizar entre todos los recursos que cada uno tiene por separado. Digamos que es un mutuo acuerdo por el que salimos

todos ganando. Concretamente, algunos institutos y fundaciones culturales colaboran, a través de convenios, en la creación de nuevas bibliotecas y en la dotación de libros.

- La sociedad norteamericana se caracteriza por su gran capacidad para captar ayuda voluntaria. ¿En qué medida llega el voluntariado a las bibliotecas?

- En las bibliotecas trabajamos con muchos voluntarios. Algunos nos ayudan con las unidades móviles, para atender el sector de la población más mayor, otros leen durante 20 minutos cada día a los niños, dentro de la campaña *One day reading to a child*, y muchos ayudan a los adultos en el aprendizaje del inglés y de las tecnologías. Algunos incluso nos ayudan directamente, porque saben más que nosotros de cuestiones relacionadas con la informática. Entre estos jóvenes, algunos de ellos ya tienen claro que quieren dedicarse a las bibliotecas. Como decía al principio, si una biblioteca puede ser un signo de orgullo para una comunidad, acudir a ellas como voluntarios, también puede serlo entre algunos jóvenes.

- ¿Es muy distinta la manera de gestionar y actuar de la BP de Chicago del resto de las bibliotecas norteamericanas?

- Las bibliotecas públicas norteamericanas son diferentes en cada estado, según sus particularidades sociales y culturales, pero las características más importantes y ciertos requisitos son comunes y similares en todas ellas. En todas se intenta dar acceso a las últimas tecnologías y la información a las personas que no disponen de medios suficientes en casa. En este sentido, en Chicago estamos orgullosos de que todos sean bienvenidos.

- Usted insiste en la idea del capital social que genera la biblioteca e insiste en que la biblioteca es un lugar atractivo y solicitado. Podría explicar un poco más estas ideas.

- La biblioteca es un factor positivo en nuestra sociedad en muchos sentidos. Aunque cueste creerlo, la biblioteca ayuda a combatir la inseguridad social y otros problemas. En Estados Unidos existen estudios sobre el impacto sociológico de las bibliotecas que demuestran que en las zonas donde hay una biblioteca se observa una diferencia clara, en el sentido de una revalorización del lugar y una mejora de la educación. Creo que estas son razones de peso que podemos esgrimir ante nuestros gobernantes para concienciarlos sobre la importancia de las bibliotecas. Insistir en que comprar locales y construir una biblioteca motiva siempre los vecinos. La biblioteca es un mensaje muy positivo para todos los vecinos de una comunidad porque puede cambiarles la vida. De hecho, la Public's Library Center Library es una de las instituciones de mayor prestigio entre los americanos.

- ¿Qué puede hacer, pues y qué hace la biblioteca por los recién llegados al país y por los sectores sociales más desfavorecidos?

- Actuamos también como centro de información de cara a los inmigrantes, tratando de mantener reuniones con las comunidades para conocer sus necesidades. Si vemos que nosotros no podemos ayudarles, los ponemos en contacto con alguien que sí pueda. Es muy atractivo porque podemos resolver los problemas de nuestros lectores en colaboración con centros de otras comunidades. Además, las bibliotecas son un lugar más donde continuar la educación, incluso centros de alfabetización, para algunas minorías marginadas. Son también un lugar donde se enseña inglés a los inmigrantes para facilitar su integración, lo que nosotros llamamos "English as a second Language". Una experiencia muy gratificante ha sido la de "One book, one Chicago", una guía de recursos *on-line* sobre la ciudad, donde cada visitante puede leer lo que han escrito los visitantes anteriores sobre Chicago y discutir en red en diferentes lenguas. Por otra parte, la ALA, American Librarian Association, desarrolla programas modélicos para los sectores sociales más desfavorecidos, especialmente enfocados a los adolescentes que necesitan encontrar ocupaciones para su tiempo libre. También trabajamos de manera muy próxima a las escuelas, de manera que los profesores vienen a visitarnos y conocernos para difundir la biblioteca entre los estudiantes. No hay que olvidar que Estados Unidos invierte mucho dinero en campañas dedicadas a promocionar la lectura y el uso de las bibliotecas. Nosotros, a menor escala, trabajamos en la campaña del carnet de la biblioteca, donde invitamos a todo el mundo a hacerse socio.

- La Biblioteca es pues, primero que nada, un lugar para todos.

- La biblioteca es también lo que nosotros llamamos un "Commun Public Space", un lugar para compartir ideas y donde todos los vecinos pueden venir a consolidar sus diferentes comunidades, enriqueciéndose unos de otros. En nuestro caso hemos contado con el reto de la diversidad, uno de los más grandes para nosotros, ya que en Chicago conviven multitud de comunidades con diferentes lenguas. Tenemos colecciones en más de cincuenta lenguas, las más solicitadas son las de libros en español, polaco, ruso y chino, las cuales pueden desplazarse de un vecindario a otro para cubrir necesidades. En el caso del español, mantenemos una productiva relación con México, un país que también tiene una fuerte tradición de bibliotecas públicas. Intentamos conocerlas para poder cubrir mejor las necesidades de todos los mexicanos que viven en Chicago, ya que es la comunidad extranjera más numerosa. Viajamos incluso a México para visitar la Feria del Libro, estar al día y comprar novedades. La integración de los ciudadanos es para nosotros un objetivo clave, y en ese sentido estamos atentos a las necesidades de cada uno, hablamos con los padres y las madres sobre sus hijos, e intentamos

"LA BIBLIOTECA PÚBLICA GENERA UN CAPITAL SOCIAL INESTIMABLE"

"En el caso de la BP de Chicago, hay cierta sinergia con otras instituciones culturales: museos, fundaciones y centros culturales. Para nosotros es clave la cooperación entre la biblioteca y estas diferentes organizaciones culturales, así como clubes, librerías y los mismos autores con los que trabajamos conjuntamente para optimizar entre todos los recursos que cada uno tiene por separado".

"Las bibliotecas se pagan básicamente con los impuestos que recauda el Gobierno, cada ciudadano puede decidir la cantidad de sus impuestos que dedica a invertir en bibliotecas. Hay ayuda del Gobierno federal y también del estatal, aunque ésta es menor y también es muy importante el dinero que recibimos de las fundaciones, además de la financiación de empresas privadas, especialmente de firmas de telecomunicaciones".

"LA BIBLIOTECA PÚBLICA GENERA UN CAPITAL SOCIAL INESTIMABLE"

ALGUNAS CIFRAS SOBRE CHICAGO

La ciudad de Chicago cuenta con 78 bibliotecas públicas, donde trabajan 1.400 profesionales. En los últimos 10 años se han creado 40 bibliotecas nuevas en Chicago. La Biblioteca Pública de Chicago contó con un presupuesto de 89 millones de dólares en 2001 y aproximadamente 13 millones de personas visitaron su página web. Destaca la página web Learn Chicago, donde el visitante puede interrogar sobre la ciudad y saber cuánto quiera sobre ella en diversos idiomas.

www.ifla.org (información en español)

www.ala.org (información en español)

trabajar cerca de ellos, tener los libros que les pueden interesar e intentar siempre que alguien en la biblioteca hable su lengua. Creo que necesitamos profesionales más jóvenes y que estén en contacto con otras culturas, por ello hemos convocado becas para jóvenes bibliotecarios inmigrantes, para hispanos, asiáticos, entre otros.

- Y ya que hablamos de integración y comprensión: ¿hasta qué punto ha influido el Once de Septiembre en la vida de las bibliotecas americanas, especialmente en aquellos aspectos que atañen a la seguridad de la información personal?

- El Once de Septiembre cambió muchas vidas. Fue una experiencia que nunca hubiésemos imaginado que pudiera suceder. En este sentido, uno de los retos que ahora tenemos en las bibliotecas, más que nunca, es encontrar un equilibrio entre la vida privada de la gente y la necesidad de obtener nueva información por razones de seguridad. Tradicionalmente, las bibliotecas americanas siempre han protegido la privacidad de los datos de sus usuarios. La ALA, desde su oficina en Washington D.C., trabaja conjuntamente con el Gobierno para asegurar que las bibliotecas estén protegidas de proveer información sobre aquellas personas que nos visitan. Cooperamos con la Ley, si hay una cuestión concreta para un juicio o algo similar, pero para nosotros es importantísimo proteger la intimidad de lo que nuestro público lee o escucha. Las bibliotecas y el Gobierno, insisto, trabajamos desde hace mucho tiempo por garantizar la seguridad de la protección de las bibliotecas, y no podemos ofrecer información sobre nuestros lectores porque ello revelaría parte de su vida privada.

- ¿Es cierto que algunas bibliotecas americanas han recibido donaciones de libros sobre el Islam y la cultura árabe para contrastar, principalmente, la imagen mediática que se ofrece de la cultura islámica?

- En las bibliotecas públicas intentamos tener siempre colecciones bien diversas para educar a la gente sobre las diferentes etnias y grupos, pero creo que desde el Once de Septiembre, efectivamente, ha aumentado el interés por las materias relacionadas con el Islam. En ese sentido, nosotros damos la bienvenida a todos esos grupos que nos ofrecen fondos e información sobre esta cultura, como puede ser una colección de poesía, la revisamos y la incorporamos a nuestra biblioteca. Creo que muchas bibliotecas han hecho un esfuerzo extraordinario para adquirir libros y otros materiales e iniciar programas sobre culturas diferentes a la nuestra, que nos puedan ayudar a que la gente sepa más sobre otros países. Y en este sentido, una de las cosas más positivas que ha ocurrido es que cada vez estamos más familiarizados con otras culturas, a través de libros y materiales que antes nos resultaban inaccesibles, y que ahora los tenemos en nuestra biblioteca, de manera que hemos diversificado nuestras colecciones para asegurarnos que todos los grupos tengan previstas sus necesidades y expectativas.

- ¿Comparte usted la idea de Maija Berndtson sobre la hibridad de las bibliotecas entre lo físico y lo virtual, como mejor apuesta para el futuro?

- Sí, creo que tenemos que combinar los edificios de las bibliotecas, bellos y acogedores, si es posible, con las bibliotecas en red. Las bibliotecas son una necesidad humana que no podemos olvidar, pueden ser lugares muy válidos para el desarrollo del ser humano. Y no me refiero únicamente a las grandes bibliotecas. Considero que las pequeñas hacen incluso una función más esencial que las grandes. Y volviendo a la idea de la presencia física, creo que la biblioteca es un lugar neutro, donde todo el mundo es bienvenido, todos pueden venir y sentir que ocupan un lugar en la sociedad y en la comunidad. Para muchos, de hecho es el único lugar donde pueden reunirse y conocerse. Creo que hay que tener presente que las bibliotecas son un lugar de destino. Un lugar físico, y en este sentido los edificios deben ser funcionales, pero variados y atractivos. Nosotros, por ejemplo, en la Biblioteca Pública de Chicago, de noche, cuando el centro está cerrado, alquilamos el edificio para otras actividades, especialmente culturales. Así que, por mucho que avancemos tecnológicamente, la presencia física sigue siendo fundamental, si no, para que han organizado este congreso, donde ahora estamos, podíamos habernos comunicado por la red.

- Y no hay buenas bibliotecas sin buenos bibliotecarios.

- La presencia de bibliotecarios es importantísima para ayudar a la gente con el uso de las nuevas tecnologías, ya que la gente está tan saturada con toda la información en Internet, que ya no saben por dónde ir y necesita que le digan cuáles son las buenas fuentes. Cada día llegan a nosotros con preguntas más difíciles, de manera que en muchos casos las bibliotecas públicas son hoy todavía más importantes que antes, de cara a ayudarles a orientarse en medio de la tecnología. De hecho, no hay mucha gente que solicite los e-books (libros electrónicos), y cuando lo hacen, los mira una sola vez y luego los devuelven. Está claro que el libro en soporte papel es todavía popular.

- Un lugar para todos y en todas partes. Ustedes están presentes en los lugares más inesperados.

- Intentamos ir donde está la gente, a las escuelas, a clubes de lectores, incluso a las librerías, donde se informa al cliente de las últimas novedades y se le dice que puede comprarlas o también ir a la biblioteca, donde las encontrará gratuitamente. A veces los autores vienen a la biblioteca, donde los lectores pueden conocerlos y dialogar con ellos. Es una constante promoción, hay anuncios continuamente en autobuses, en trenes o en el metro que informan sobre la existencia de la biblioteca. Y además, trabajamos también con las emisoras de radio y televisión, con quienes cooperamos en la elaboración de programas sobre diferentes aspectos relacionados con Chicago. Cada año elegimos un tema y al final de cada emisión ellos dicen: "Aprende más sobre este tema en la Biblioteca Pública de Chicago". Todo anima mucha gente a venir y visitarnos. En muchos casos encontramos espórsors que nos ayudan, con lo cual no tenemos que pagar nada por esta publicidad, y nos ofrecen la publicidad como si fuese un servicio público, ya que saben que pueden contar con nosotros para que informemos a su público sobre cualquier aspecto al que ellos no puedan llegar. Por otra parte, nosotros no podríamos afrontar el coste de los anuncios en televisión o en prensa. Así que nos lo planteamos como un intercambio.

d₄ e₅ s₁₉ c₃ o₁₅ b₂ r₁₈ i₉ r₁₈

arxius i biblioteques

L'ARXIU D'UNA CIUTAT DINÀMICA (ONTINYENT)

Per les característiques de la vila d'Ontinyent, el seu vessant industrial i fervor econòmic, les àrees de gestió del consistori d'Ontinyent han generat tradicionalment un volum de documentació equiparable al de municipis semblants, tal com apunta Vicent Terol, l'arxiver municipal d'Ontinyent. També assenjala una faceta poc coneguda de la ciutat d'Ontinyent: històricament ha estat una de les viles més importants del Regne: "A principis del segle XV era la tercera població en importància al sud del Xúquer, per darrere de les ciutats de Xàtiva i d'Orihuela, -diu- de manera que al llarg del temps ha generat gran quantitat de documentació".

L'Arxiu va estar primerament ubicat a dependències de la Sala (cases consistorials) almenys des del segle XVI i després a la Casa Consistorial, fins que en 1991 es van adequar les instal·lacions del Palau dels Puig, on actualment es localitza. Al llarg del temps, tal com apunta Terol, cal destacar quatre intervencions arxivístiques: una primera feta a mitjans del segle XVII; una segona, a mitjans del segle XVIII i, finalment, una de 1945 i altra de 1956.

Per a l'arxiver d'Ontinyent, paral·lelament a la salvaguarda i la conservació del patrimoni cultural d'una ciutat, la restauració de documents és una de les prioritats en la tasca arxivística. En aqueix sentit, Ontinyent ha passat la prova de foc perquè en haver de respondre amb rapidesa als accidents soferts com a conseqüència d'una inundació en els anys 80 que va fer malbé quasi tota la sèrie de documentació d'Obres Públiques, entre ella un plànol de presons de 1787 o els Manuals de Consells, dels quals n'hi ha dos restaurats fins ara, un que correspon a 1507-1523 i un altre de 1540-1558. Ja s'han restaurat també mapes i plànols dels segles XVIII, XIX i XX, i, en el marc d'aquest programa anual, els llibres de cort del Justícia de 1343, 1413, 1416-20 i 1521.

En l'actualitat, tal com assenjala Terol, l'arxiu es troba en procés de digitalització, tot i que en fase inicial. De moment han estat només 70.000 fotogrames: 90 unitats del fons notarial (els més antics, 1421-1558) i els llibres d'actes del període 1707-1982.

En altre ordre de coses, el responsable de l'arxiu destaca també la vocació d'Ontinyent com a centre comarcal, així com la presència de l'arxiu en diferents publicacions de la Vall d'Albaida, a més de participar activa i directament en el Servei de Publicacions de l'Ajuntament i de coordinar la revista *Alba*, sota la direcció del mateix Terol. Qui, d'altra banda, no deixa d'engrescar-se en nous projectes, com és ara la creació, a molt curt termini, d'una fototeca, "un dels majors projectes fins ara -subratlla Terol- per al qual comptarem amb la col·laboració de l'Associació *Fototeca de la Vall d'Albaida*".

f₆ i₉ t₂₀ x₂₄ a₁
t₂₀ è₅ c₃ n₁₄ i₉ c₃ a₁

Arxiu Municipal d'Ontinyent

Vicent Terol i Reig (arxiver); Joan Albero (administratiu); Tomàs Bordera i Rafael Ferrero (auxiliars).

Adreça: C/ de Tomàs Valls, 1 (arxiu administratiu: Pl. Major, 1).

Tel.: 962911955, fax: 962918202.

A/e.: ontiarxiu@infoville.net

Població: 32.687 hab.

Horari d'atenció al públic: de 9 a 14:30 h. i de 17 a 19:30 h. (dimecres i divendres).

Serveis: Sala de lectura i consulta; servei de reprografia, consulta de documentació digitalitzada en CD-Rom. Centre d'informació i investigació històrica amb assessorament a estudiants i investigadors.

Biblioteca auxiliar recentment catalogada, amb 1.094 volums (50% publicacions periòdiques). Monografies sobre arxivística i disciplines relacionades: 192 volums. Monografies locals i comarcals.

Visites amb cita prèvia per a grups reduïts, bàsicament dirigides als estudiants, màxim 20 persones.

Fons: Documentació produïda al llarg de la història del municipi, així com documentació que ha ingressat per donacions i adquisicions. Alguns dels fons, com ara el notarial i el judicial, estan en dipòsit. L'Arxiu consta d'un **Fons municipal** amb documents des de 1250, sistemàtica des de finals del segle XV. **Fons Notarial** del districte d'Ontinyent (Vall d'Albaida) des de 1421.

Fons dels Jutjats d'Ontinyent (1905-1969), sistemàtica des de 1936. Inclou documentació d'altres jutjats suprimits, entre els quals destaquen els de Primera Instància i Instrucció i el comarcal d'Albaida. Fons iconogràfic, des de 1580. **Premsa local** (1914-2000). **Fons fotogràfic** des de finals del segle XIX. Un fons ben rellevant, amb 1.075 imatges anteriors a 1920 (700 d'elles plaques) i 500 imatges anteriors a 1970. **Col·lecció sigil·logràfica** amb segells pendents en

cera des de 1250 fins a 1717, segells pendents i en placa. De menció especial és el de Jaume I per ser el document més

antic, 1250. Altre segell de valor és el de la Infanta Na Blanca, esposa de l'infant Ramon Berenguer, que data de 1329. **Metres lineals:** 2.211

Dipòsits: núm. 1, 575 m/l, (dipòsit auxiliar); núm. 2, Palau dels Puig, 545 m/l (arxiu històric, fons judicial i fons notarial, amb amaris compactus); núm. 3, 900 m/l (arxiu administratiu).

Estadístiques 2002: gener, 149 consultes (C), 16 investigadors (I); febrer, 123 C, 19 I; març, 75 C i 14 I; abril, 108 C i 31 I; maig, 28 C i 17 I; juny, 59 C i 14 I; juliol, 52 C i 25 I; agost, 165 C i 29 I; setembre, 83 C i 27 I; octubre, 67 C i 28 I.

1, 2, 3

1, Dipòsit de l'arxiu administratiu. 2, Protocols Notarials en el dipòsit de l'arxiu històric. 3, Imatge parcial d'un moble compactus a l'interior del dipòsit de l'arxiu històric. **IMATGE DE FONTS**, Palau de la Vila, foto de 1910 aproximadament.

L'ARXIU MUNICIPAL D'ALZIRA. NOVES PERSPECTIVES A ALZIRA

L'Arxiu Municipal d'Alzira destaca per la importància del seu fons històric, junt amb altres arxius com els de Vila-real, Sueca, Gandia, Castelló i Orihuela, tal com apunta el seu arxiver, Aureliano Lairón, qui assenyala que Alzira té un arxiu productiu, d'on han eixit nombrosos treballs d'investigació i tesis, així com articles publicats en les revistes *Afers* o *Quaderns de Sueca*. En aqueix sentit, es tracta d'un centre que rep diàriament investigadors i que manté -tal com apunta el seu arxiver- un intercanvi constant amb altres institucions de semblants característiques, al marge de col·laborar estretament en projectes del municipi, com ara l'elaboració de la *Guia històrica de la ciutat*, de la qual s'està preparant actualment una nova edició en tres llengües: valencià, castellà i anglès. A més, en 1998 l'arxiu va publicar la *Guia de l'Arxiu Municipal d'Alzira* i durant un període de 12 anys, entre 1985 i 1997, l'arxiu d'Alzira ha publicat la revista *Al-Gezira*, Revista d'Estudis Històrics-Ribera Alta.

Si el perill número u d'un arxiu és el foc i l'aigua, podem pensar que a Alzira han estat afortunats. Tal com diu Lairón, el fet que l'Arxiu Municipal d'Alzira haja estat instal·lat en alt l'ha salvat del càstig de l'aigua durant les inundacions registrades a la capital de la Ribera Alta.

Quant a la digitalització, ara per ara l'arxiu d'Alzira no hi ha entrat. No obstant això, i tal com apunta el seu responsable, "s'hi microfilma tota la documentació de tipus històric des de fa 15 anys, la qual cosa significa un 25% de documentació microfilmada".

Noves perspectives

Alzira està en un moment de canvi. Durant l'any 2003 el consistori preveu obrir al públic un edifici de tres plantes de nova construcció per albergar l'arxiu.

L'immoble -que ha comptat amb un pressupost aproximat de 1.600.000 euros i que pal·liarà els problemes d'espai de les actuals dependències dins de la Casa Consistorial- acollirà l'arxiu administratiu, un museu de documentació històrica i distintes sales de consulta que complementaran la dotació cultural de la ciutat. A més, unes noves dependències permetran mostrar els documents més antics de manera permanent. L'Arxiu d'Alzira es traslladarà, doncs, en breu, al carrer José Dolz, núm. 4, 8 i 10. El nou edifici, que consta de tres plantes i té una superfície útil de 1.282 m², comportarà una nova distribució dels actuals fons i àrees de treball. La planta baixa es destinarà a serveis de l'Ajuntament. La primera altura allotjarà els expedients i documents procedents dels serveis d'Intervenció, Personal i Serveis socials del consistori, a més d'una àmplia sala d'exposicions, una sala de classificació, una sala d'investigadors on consultar els fons de l'arxiu i el de la biblioteca d'investigació, així com diversos serveis administratius. A la planta segona i tercera s'ubicarà un museu de documentació històrica i una hemeroteca. La nova ubicació anirà també acompanyada de nous projectes, indica el responsable de l'arxiu, com és ara l'aprovació pel Consistori del nou reglament, actualment en fase d'elaboració, i que crearà una sèrie de normes per a les noves instal·lacions que implicaran canvis i remodelacions, respecte al funcionament actual de l'arxiu.

1 y 2. Plànols del nou edifici que albergarà l'Arxiu Municipal d'Alzira. **3.** Fotografia de l'acte d'inauguració del llavador del barri de l'Alquerieta (any 1937). **4.** Segell de la placa de cera al dors d'una carta emesa en 1477 pel Justícia, Jurats i Consell de Sogorb i dirigida als homònims de la vila d'Alzira. **5.** Portada de Moll i Sanz de la publicació "Alcira y sus fiestas" (any 1944)

Arxiu Municipal d'Alzira

Arxiver en cap: Aureliano J. Lairón
Plá. Tècnic: Salvador Vercher Lletí

Adreça: Sant Roc, 6, 46600 Alzira.
Tel.: 96 2400450 ext.:233 i 96 2459262

Horari: de 8 a 15:00 h., dimarts de 16:00 a 18:30 h.

Serveis: Consulta de fons documentals i bibliogràfics, assessorament a l'investigador. Biblioteca auxiliar (fons Landete-Giner, cedit en 1996), amb més de 3.000 volums, especialitzada en monografies locals de la comarca, revistes d'història i arxivística. Hemeroteca auxiliar: BOE, DOGV i BOP.

Reprografia: fotocopiadora i lector de microfilms.

Fons: Arxius notariais i documentació privada, Corregiment d'Alzira, Batllia d'Alzira, Jutjat de Pau, Jutjat de primera instància, Sèquia Reial d'Alzira, Junta Governativa del Partit d'Alzira, Mont de Pietat de Llauredors, Hospital, Registre de la Comptadoria d'Hipoteques d'Alzira, Falange i Arxius Fotogràfics.

Document més antic: Pergamí signat per Jaume I de l'any 1246.

Documents més valuosos: Aureum Opus, Llibre de Privilegis de la Sèquia Reial.

Metres lineals: 1.200 m aproximadament. **Visites** comentades per a estudiants i també per a associacions diverses.

Població: 41.000.

Estadístiques: consultes i préstecs anuals en 2001: 2.520. Mitjana diària: 17 (consultes de butlletins i expedients, o bé en préstec).

5,

Archivo Municipal de Segorbe

Archivero: Rafael Simón Abad

Dirección: C/Cronista Jaime Faus s/n -12400 – Segorbe Tel.: 964713751 c/e. :ccsegorb@arrakis.es

Web: www.arrakis.es/~ccsegorb/

Horario: De 9 a 14 de Lunes a Viernes

Biblioteca Auxiliar: 800 volúmenes.

Población: 8.000

Metros/L: En la actualidad aproximadamente 1000 metros lineales de documentación, en un depósito. Por lo tanto la capacidad total con los cinco depósitos es de 5.000 metros lineales.

Fondos: **archivo administrativo:** 3.000 cajas de documentos, **archivo histórico:** 275. Un fondo comarcal de 320 ejemplares con publicaciones de vecinos de la comarca o bien libros sobre el Alto Palancia. Segorbe guarda Actas municipales desde 1699 y una colección del BOE desde 1909, que se llamó la Gaceta de Madrid hasta los años 30.

Documentos más antiguos: Libro de Justicia Sancho Navarro de 1286, custodiado desde siempre por el Ayuntamiento, restaurado por las monjas de Clarisas de Santa María de las Puelas en 1989, una treintena de pergaminos del siglo XIV, XV, y XVI. Junto a ellos, Segorbe guarda también otras dos piezas de gran valor: un libro árabe de comentarios religiosos y un Corán de lujo, datado en parte en el siglo XVI, restaurado por las mismas monjas, y que ha sido cedido en numerosas ocasiones como fondo de exposiciones sobre el mundo árabe. Cabe destacar la que se llevó a cabo en Chicago (Estados Unidos), sobre Lluís de Santàngel. Los coranes fueron hallados en febrero de 1942, y el hallazgo se produjo al proceder al derribo de los muros de la iglesia de Santa Ana en Segorbe.

Fondo fotográfico: desde finales del siglo XIX recoge fotos del pueblo, de fiestas y reuniones.

Estadísticas 2001: consultas administración: 105, consultas investigadores: 64.

Donaciones: en febrero de 1998 donación de periódicos "El Heraldo Segorbino" (1930-1932) y "El Palancia" (1936). En marzo de 2000, donación de crónicas periodísticas sobre Segorbe publicadas en el diario "Levante" (1964-1981). En octubre de 2001, donación de fotografías sobre Segorbe de la década de los 50 y principios de los 60. En septiembre de 2002 donación de un pergamino del siglo XIV. En octubre

ARCHIVO MUNICIPAL DE SEGORBE.

LA ACTIVIDAD DE UN REFERENTE COMARCAL

El Archivo de Segorbe (Alto Palancia) cuenta con personal específico desde 1985. En 1995, diez años después, fue trasladado a las nuevas instalaciones del Centro Cultural de Segorbe, donde se ubica actualmente, junto con la Biblioteca Pública Municipal y la Fundación Max Aub, en un edificio moderno y funcional, dotado de sistema de alarma antirrobo y antiincendios, así como de calefacción y aire acondicionado. El archivo dispone de cinco depósitos para guardar sus fondos e ir recibiendo la documentación que genera el Consistorio.

Estos últimos años, desde 1987, el archivo y el Ayuntamiento de Segorbe han mantenido un proyecto conjunto: el Premio Investigación Histórica "María de Luna", que se convoca de manera bianual, está dotado con 3.000 euros, y cuenta con la publicación del libro por parte del Ayuntamiento y la Diputación de Castelló. La última edición fue en febrero de 2001, la próxima se convocará en breve. De esta iniciativa han surgido diversos trabajos realizados a partir de los fondos del archivo, como *Segorbe en el siglo XIII* de Vicente García Edo, premiado en 1987. Además, recientemente el archivo ha colaborado también con la exposición *La luz de las imágenes*, octubre 2001- agosto 2002.

El Archivo de Segorbe ha sido intervenido en dos ocasiones, como apunta su archivero. La primera intervención fue la del cabildo Gerónimo Capilla, en 1742 y la segunda la de Juan Mañes en 1752.

Según destaca Rafael Simón, por ahora no existe ningún problema de espacio, ya que en su día se previó una superficie suficientemente grande para cubrir las expectativas del archivo durante varios años. En la actualidad hay instalados seis módulos de muebles compactos en uno de los depósitos, donde se alberga el archivo histórico y el archivo administrativo.

Segorbe ha sido también afortunada por las donaciones recibidas, como es el legado particular de la familia Ordaz, una familia de empresarios que cedió los libros y documentos de su archivo personal. Desde 1995, y coincidiendo con el último traslado, el archivo ha incrementado su patrimonio documental con los fondos de asociaciones e instituciones extinguidas como Agua Limpia, 1983-1996, el Centro Maternal, 1950-1994 u otras como la Cámara Agraria, a finales del XIX-1995, que actualmente depende del ayuntamiento, y que se encuentra en proceso de ordenación y clasificación.

En la actualidad se mantienen gestiones con la Sociedad Expreso Segorbina (1920-1985), así como con el Centro de Iniciativas Turísticas (1976-1986) y con la Sociedad "La Lechería" (1970-1990), todas ellas extintas, con el propósito de incorporar próximamente su documentación al Archivo Municipal y evitar así que ésta desaparezca.

Últimamente, tal como apunta Rafael, y a partir de la clasificación y la ordenación de los fondos municipales actuales, han aparecido nuevas secciones como son la de la "Guerra Civil" y la de la "Sociedad Anónima Aguas Potables La Esperanza".

Cuanto a la microfilmación de los fondos de Segorbe, ésta se realiza de momento en el Arxiu del Regne de València, aunque el archivo tiene previsto en breve adquirir un equipo de microfilmación y un escáner. Según apunta el archivero, los documentos regresarán a Segorbe a principios de este año, con el fin de evitar que los investigadores tengan que desplazarse fuera de su zona para consultar los fondos locales que sean de su interés. Respecto a la aplicación de las últimas tecnologías, el archivo se encuentra en proceso de informatización de sus fondos.

1, Libro del Justicia Sancho de Navarro (1286). 2, Interior Corán de Lujo. 3, Colección de la Gaceta de Madrid desde 1909. 4, Vista del depósito del archivo histórico y administrativo formado por seis muebles compactos. 5, Portada libro editado por el Archivo de Segorbe.

L'ARXIU MUNICIPAL DEL CAMPELLO. UN ARXIU QUE CREIX

Actualment l'Arxiu Municipal del Campello està repartit entre dos locals: un ubicat a l'Ajuntament, anomenat Arxiu Central, on es gestiona la documentació municipal des de 1898, al servei de les necessitats de l'Ajuntament, i que avui resulta insuficient per albergar la documentació que el municipi genera, i un segon local en el soterrani de la Casa de Cultura on està ubicada també la biblioteca auxiliar, on en breu es traslladarà la documentació històrica, i pròximament, abans que acabe gener 2003, s'hi habilitarà una sala de consultes.

L'objectiu al Campello és, com diu el seu arxiver Fernando Pagés, que en un futur immediat es pugui treballar de manera coordinada des de les tres dependències en què quedarà constituït l'arxiu, a través de la connexió a la Xarxa. "Amb aqueix objectiu -assegura- s'hi està preparant actualment la instal·lació amb fibra òptica per facilitar el treball en Xarxa entre el QUE serà l'arxiu central administratiu (Casa Consistorial), arxiu històric (Biblioteca) i l'arxiu administratiu dels Serveis Urbanístics (nou edifici), on es traslladarà el 50% dels documents relatius a urbanisme, que serà com quede dividit l'arxiu, amb la conseqüent inversió de les funcions dels actuals edificis".

Evolució: L'arxiu va començar amb personal propi al 1990 comptant amb un dipòsit a la Casa Consistorial i la instal·lació de mòduls compactes, ampliat al 1994. Com a conseqüència del creixement de l'arxiu, en 1993 va començar a traslladar-se part de la documentació a prestatgeries fixes, al dipòsit de la Biblioteca, una superfície de més de 500 m², on fins ara s'han instal·lat dues fases de mòduls compactes: una primera en 1997, i una ampliació en el 2002.

Quant a la informatització de l'arxiu, "al Campello -diu Fernando Pagés- vam començar a treballar en 1993 amb un programa informàtic propi específic de gestió de l'arxiu, en entorn "Unix" desenvolupat en "Cobol" contra base de dades "Informix", en el 1997 es van migrar les dades a un nou programa desenvolupat en "Access" i en el 2002 es van migrar les dades a un nou programa per a l'adaptació de les normes ISAD 2000, treballant en "Visual Basic" contra base de dades "Oracle".

En 2001 s'hi va incorporar un programa de digitalització, *Cenogràfics*, que a més de servir de mòdul de consulta per a tots els equips connectats, ha permès l'accés del funcionari de l'Ajuntament al document en la pantalla, a través d'una consulta per paraules claus. Entre els documents que s'hi poden consultar, hi ha actes de plenaris, resolucions d'alcaldia, conclusions de comissions de govern". En aqueix sentit, "només estan digitalitzats els documents prioritaris -matisa l'arxiver- i la resta tenen la seua fitxa descriptiva i es troben en una base de dades també per a consultar en la xarxa. A més, la digitalització ha permès també la creació d'un arxiu fotogràfic, tot coincidint amb el Centenari de la creació del municipi del Campello, que en 1903 va tenir el seu primer Ajuntament i el seu primer alcalde, després que en 1898 hagués iniciat els tràmits de segregació per tal de deixar de ser partida rural d'Alacant i passar a ésser municipi. En 2001 l'arxiu va iniciar una campanya de recollida de fotografies que ha permès ajuntar més de 400 imatges, 50 de les quals han estat en una exposició a la Casa de Cultura amb motiu del Centenari.

La idiosincràsia del municipi, un poble coster on fins als anys 60 es va viure de la pesca i el camp, per passar sobtadament al "boom" del turisme a les costes valencianes, ha provocat que la documentació es multiplique en les darreres dècades. A més, per la seua proximitat a Alacant i les seues condicions de qualitat de vida, el Campello ha esdevingut una zona residencial de preferència, la qual cosa ha multiplicat la població a un ritme vertiginós. Com a projecte immediat de l'arxiu, Fernando Pagés apunta la creació de la pàgina web, una pàgina que siga funcional, insisteix, i que permeta l'accés als documents des de l'exterior. "Volem donar-li -continua dient- un ús cultural, no estrictament administratiu, de manera que vindria a ésser com una exposició itinerant en la Xarxa dels nostres fons, amb imatges incloses".

1. Vista actual de la torre vigia, ja restaurada, i la illota dels banyets. 2. Dipòsit ubicat a la Biblioteca, una superfície de més de 500m² on fins ara s'han instal·lat dues fases de mòduls compactes. 3. Mapa Campello. **IMATGE DE FONDS**, Barques de Laracha de 1941.

Arxiu Municipal del Campello

Adreça. C/ Alcalde Oncina Giner, 7.
-03560 El Campello-

Tel.: 965 637 200.

Fax: (96) 563 29 82.

A/e: archivo@elcampello.org

Arxiver en cap: Fernando Pagés Lledó. **Auxiliar:** Encarnación Espallardo Calatayud.

Metres/L de l'Arxiu: dos dipòsits:

Arxiu Central (Casa Consistorial) de 770 m, i Arxiu Auxiliar (Biblioteca) de 555 m amb mobles compactus, i 420 m en estanteries fixes. Total M/L: 1.745.

Documents a destacar: Expedient de creació del nou municipi i delimitació d'Alacant de 1898, Llibre d'Actes de la Comissió Municipal de 1901, Reglament de policia i bon govern de 1902, Naufragi del vaixell "Salvador" de 1921, Crema del col·legi Salesiano de 1931, Correspondència de Rafael Altamira Crevea de 1936, Assassinats comesos en guerra de 1939, Actes i altres documents de la Delegació Local de la Falange Española de 1941.

Fons i dipòsits: Arxiu Central, Arxiu

Auxiliar i Arxiu Gràfic:

(a 14 de l'11 de 2002) 10.908 lligalls. Hemeroteca: 33.597 butlletins oficials. Biblioteca Auxiliar: 391 títols.

Informatització: 37.814 fitxes informatitzades. Creació 2039 fitxes descriptives de gener a setembre de 2002. L'arxiu està connectat a la intranet municipal i es pot consultar des de tots els negocis. Disposa de 3 ordinadors, una impressora en A3 a color i una fotocopiadora-impressora A3 en blanc i negre.

Digitalització: Fons digitalitzats: 174 Documents de l'Arxiu i 400 Fotografies (cedides per veïns i altres institucions). Actualment l'arxiu disposa de dos escàners, un d'A3 i un d'A4.

Microfilmació: 58 documents. Número de fotogrames: 5.813.

Població: empadronada, 20.200, encara que la població oscil·la al voltant dels 60.000 habitants en estiu.

Estadístiques: Préstec intern 2001: 596, 2002 (fins octubre): 472.

abc

AGENDA DE CURSOS

PREMIS

Segona edició del Premi Internacional IFLA / 3M de Màrqueting per a Biblioteques

Bases del premi:

<http://www.ifla.org/VII/s34/award/3m-s03.htm>

Hi concursen els materials, activitats o campanyes de difusió, realitzats des del 1999 o bé en curs de realització. L'any passat es van presentar al Premi 47 candidats, dels quals 12 (el segon grup en nombre de participants) eren de l'àrea hispana (Estat espanyol i Amèrica de parla espanyola).

Termini per presentar la candidatura:

Fins al 31 de gener. Només cal omplir el formulari que es pot despenjar del web i enviar-lo, juntament amb els materials, a: Àngels Massísimo, Universitat de Barcelona, Facultat de Biblioteconomia i Documentació c/ Melcior de Palau 140- 08014 Barcelona (Catalonia, Spain) Tel. 93 403 57 84 - Fax 93 403 57 72

<<http://www.ub.es/biblio>>

Coping with Continual Change -Change Management in SLIS

Convocatòria de presentació de treballs per a la reunió conjunta de l'European Association for Library & Information Education and Research (EUCLID) i The Association for Library and Information Science Education (ALISE) dels Estats Units. Podeu trobar més informació i la convocatòria en: <http://www.jbi.hio.no/bibin/euclid/callforpapers3/>. La reunió se celebrarà a Postdam, Alemanya, del 30 de juliol a l'1 d'agost de 2003

CURSOS

Cursos de Documentació del CINDOC 2002/2003
Información: www.cindoc.csic.es/servicios/docen2.html
Secretaría de Dirección del CINDOC. CSIC Joaquín Costa, 22. 28002 Madrid
<http://www.cindoc.csic.es>

Màster Online en Comunicació Digital

Organitza: l'empresa en.red.ando. <http://enredando.com> i la Universitat de Vic <http://www.uvic.es>.

Més informació: infoencampus@enredadno.com, o bé <http://encampus.enredando.com> Tel.: 00 34 932389935
El Màster forma especialistes en la planificació de xarxes intel·ligents, organització de comunicació en Intranets, la gestió de coneixements en xarxa, creació de mitjans

de comunicació en la xarxa i creació i distribució de continguts.

Màster Online en Documentació Digital a distància a través d'Internet Gener-juliol 2003 (40 crèdits)
Organitza: Màster impartit per la Universitat Pompeu Fabra, i el seu l'Institut d'Educació Contínua. Consulta de temari en: www.documentaciondigital.org
El Master està enfocat cap a les últimes tendències en disseny de sistemes de navegació per a pàgines web, disseny i creació de bases de dades documentals, gestió del coneixement, accés a la informació en la Web, documentació audiovisual, arxius digitals i gestió de projectes.

Màster Universitari: "Contenidos y Aspectos Legales en la Sociedad de la Información"

Organitza: La Universitat Politècnica de València

Dos Títulos de Especialista Universitario, que pueden cursarse de forma independiente:

- Título de Especialista Universitario en Asesoría Legal de la Información (8 noviembre-15 marzo).

-Título de Especialista Universitario en Desarrollo de Contenidos para Internet E-Contents (21 marzo - 26 julio); I -Inscripció i preus en:

www.calsi.net/matricula.htm

Més informació:

www.calsi.net/conten.htm

Departamento de Comunicación Audiovisual, Documentación e Historia del Arte (DCADHA). Universitat Politècnica de València. Camino de Vera, s/n Valencia
Tel.: 963 879 391, Fax: 963 87 73 99 C-e. : info@calsi.net,

Cursos de doctorat 2002-2003 "Tècniques i mètodes actuals en informació i documentació"
Organitza: Universitat Politècnica de València. Departament de Comunicació Audiovisual, Documentació i Història de l'Art (DCADHA).

Més informació: Secretaria del DCADHA. Universitat Politècnica de València. Camí de Vera s/n. 46071, València Tel.: 96 3877390. Fax: 96 387 73 99

E-Mail: dephar@upvnet.upv.es
www.bbbaa.upv.es/historia-arte/

Curs d'Especialització de postgrau de la Universitat Jaume I: "Organització i gestió de la informació documental (3ª edició, online)"

Curs de 22 crèdits, títol d'Especialista en Organització i Gestió d'Informació. Requisit per a l'admissió: ser diplomad o llicenciat universitari. També hi poden accedir professors amb experiència en eixe camp. Informació sobre continguts, professorat i matrícula en :

<http://www.ogid.uji.es/> o bé dirigiuvos a: biblioteca@sg.uji.es

Tel.: 964 728 788 - 964 728 758

L'empresa LTM, servicios bibliotecarios, posa a disposició del públic una pàgina web amb diverses ofertes de cursos sobre catalogació i Internet: Més Informació: www.ltm.serviciosbibliotecarios.es.

Recursos d'Informació en ciència i tecnologia

Trobareu tota la informació a la pàgina web del Col.legi www.cobdc.org
coordinacio@cobdc.org
Tel. 93 319 76 75

Cursos d'extensió universitària Organitza: La Facultat de Biblioteconomia i Documentació de la Universitat de Barcelona.

Més informació: C. Melcior de Palau, 140 - 08014 Barcelona | Tel.: 93 403 57 58 - Fax: 93 403 57 72

bibdoc@fd.ub.es

<http://www.ub.es/biblio/>

Tots els cursos s'impartiran a Barcelona. Per al curs 2002-2003 hi ha programats els cursos següents d'extensió universitària: Introducció a la documentació musical
Calendari: 21, 22, 23, 27, 29 i 30 de gener, de 15.30 h. a 19.30 h., i 20 i 31 de gener, de 15.30 h. a 18.30 h., el de 30 hores de durada.

Els objectius d'aquest curs són: conèixer de forma bàsica quines són les eines de treball per a la catalogació dels documents musicals (discs, CD, cassetts, partitures, DVD, fitxers electrònics, etc.). Obtenir un visió teòrica i pràctica mínima de la principal normativa per a la seva catalogació (AACR2) com també d'altres normatives més específiques (RISM). Conèixer les

principals obres de consulta (enciclopèdies, diccionaris, històries, directoris, bibliografies, discografies, etc.)
Inscripcions: Secretaria de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació (Melcior de Palau 140 - Barcelona, telèfon: 93 403 57 70). Preu: 144,00 euros.

La preservació dels recursos digitals (20 hores)

Calendari: 27, 28, 29 i 30 de gener de 2003.
Preu: 156,00 Å
Període de matrícula: per concretar.

Disseny web orientat a l'usuari: usabilitat i accessibilitat a la web (30 hores)

Calendari: durant el mes de juny de 2003, per concretar.
Preu: 156,00 Å
Període de matrícula: durant els mesos de gener i febrer de 2003, per concretar.

Estadística per bibliotecaris i documentalistes (30 hores)

Calendari: durant el mes de juny de 2003, per concretar.
Preu: 156,00 Å
Període de matrícula: durant els mesos de gener i febrer de 2003, per concretar.

Fonts d'informació en humanitats (30 hores)

Calendari: del 30 de juny a l'11 de juliol de 2003, per concretar.
Preu: 156,00 Å
Període de matrícula: durant els mesos de gener i febrer de 2003, per concretar.

JORNADES, CONGRESSOS I CURSOS Gener 2003

Evaluación de recursos digitales

Lloc i data: Sevilla, 30 y 31 de enero de 2003
Organitza: Asociación Andaluza de Documentalistas
Matrícula: Socis: 96,16 euros. No socis: 120,20 euros (descompte a estudiants aturats)
Pagament: Por correo-e:
administracion@aadocumentalistas.org
Por correo postal: apdo. de correos 4263, 41080 Sevilla.
Por telefax: 954 56 09 61
Més informació: ASOCIACIÓN ANDALUZA DE DOCUMENTALISTAS
C/ Cuesta del Rosario, 8, casa 1, 1º I 41003 Sevilla
Tlfno/Fax: 954 56 09 61
Correo - e: administracion@aadocumentalistas.org
Página web: www.aadocumentalistas.org

La Societat Catalana de Genealogia(SCGHSVN) organitza diversos cursos per a l'any 2003. A partir del dia 7 de gener s'obre la pre-inscripció dels cursos 2003, pre-inscripció que es pot efectuar des de la següent adreça:
<http://www.scgenealogia.org/activitats.htm> omplint el

formulari de pre-inscripció.

Cursos de:

Genealogia

Informàtica i genealogia (programa GDS)

Heràldica

Paleografia i Diplomàtica

Diplomàtica i llatí documental
Llatí medieval.

Més informació: dies, horaris i preus a: Societat Catalana de Genealogia (SCGHSVN)

scgenealogia@scgenealogia.org
<http://www.scgenealogia.org>

Febrer 2003

Descripción archivística, multinivel y formatos de intercambio ISAD, ISAAR Y EAD

Organitza: Asociación de Archiveros de Andalucía.

Lloc i data: Biblioteca Pública de Huelva. Avda. Martín Alonso Pinzón, 16. Del 3 al 5 de febrer de 2003
Curs de 25 horas i 30 places.
Matriculació: fins al 22 de enero de 2003

VIII Jornades Espanyoles de Documentació: Els sistemes d'informació en les organitzacions: eficàcia i transparència

Lloc i data: Barcelona els dies 6, 7 i 8 de febrer de 2003. Edifici World Trade Center.
(www.wtcbarecelona.com)
Informació: Secretaria del curs al Col·legi Oficial de Bibliotecaris documentalistes de Catalunya. Ribera, 8 pral, 08003 Barcelona Tel: 933 197 675; fax 933 197 874. Secretaria
Jornades: h2003@cobdc.ictnet.es
www.fesabid.org/barcelona2003

FIRA DOCUMENTAT

La fira comptarà amb 60 stands.
Més informació:
<http://www.fesabid.org/barcelona2003/documat.html>

Els conferencians convidats en: www.fesabid.org/barcelona2003/programa.html

Inscripcions:
www.fesabid.org/barcelona2003/inscripciones.html

Voluntariat, condicions de participació:

<http://www.fesabid.org/barcelona2003/voluntarios.html>

CD-ISIS para WINDOWS, VERSIÓN Winisis 1.31

Lloc i data: Madrid, febrer.
Organitza i informa: Centro de Información y Documentación Científica (CINDOC)

II Jornades d'Arxivers sense Fronteres

"Arxius i Drets Democràtics"
Lloc i data: Auditori del Museu d'Història de Catalunya, 21 i 22 de febrer de 2003

Objectiu: reflexionar i debatre els temes relacionats amb la solidaritat i la cooperació dins del nostre àmbit d'actuació.

Preu: Gratuït per als socis i 30 euros per als no socis.

Informació: Tel: 93 301 20 34 (dl. - dj. de 18 a 20 h.)

Fax: 93 402 76 38 A/e:

Arxivers sense Fronteres

Passatge del Crèdit, 7,
08002 - Barcelona

<http://www.arxivers.org>

Fòrum sobre Recuperació de la Informació

Organitza: Departament de Biblioteconomia i Documentació
Seminari "Recuperació de la Informació a la Web" (Prof. Ricardo Baeza-Yates)

Lloc i data: Facultat de Biblioteconomia i Documentació - Sala de juntes, 24 de febrer
Hora: de 9,45 a 18,30 h
Núm. places: 30 Preu: 90 euros (membres UB, 60 euros)

Informació: www.ub.es/dbd
Inscripció: Secretaria del Departament, abans del 14 de febrer.

Tel. 93 403 57 67 A/e: dbd@fbd.ub.es

Conferència

"Web mining aplicat a cercadors" (Prof. Ricardo Baeza-Yates)

Lloc i data: Facultat de Biblioteconomia i Documentació - Aula 210

Entrada lliure, 26 de febrer. Hora: 18 h
Més informació a: www.ub.es/dbd

Gestión, tratamiento y conservación de la documentación gráfica en el patrimonio histórico

Lloc i data: Sevilla, Instituto Andaluz

del Patrimonio Histórico IAPH, 24 - 26 de febrer de 2003

La finalidad de este curso, destinado a titulados/as universitarios/as que desarrollen su trabajo en el ámbito de conservación y documentación del patrimonio, especialmente archiveros, documentalistas y fotógrafos, es familiarizar a los asistentes con los conceptos, herramientas y estrategias, para la preservación de la imagen en el marco de la práctica profesional de la gestión de documentos. El curso dura 21 horas y el número de plazas es de 30.

Coordinación: Elena Hormigo León, Asociación Andaluza de Documentalistas

Preinscripció: hasta el 24 de enero de 2003 Web del IAPH: www.iaph.juntaandalucia.es/Agenda/formularios/formulario.htm

Matriculació: hasta el 6 de febrero de 2003. El coste de la matrícula será de 84 euros . Más información:

Asociación Andaluza de Documentalistas.
www.aadocumentalistas.org

Catalogación automatizada

Lloc i data: del 17 a 27 de febrer de 2003

Horari: de 16 a 20 h. Hores lectives: 32 h.

Programa complet i inscripcions en la web de SEDIC:

<http://www.sedic.es/f_cursosm-descripcion_02-03_2tr4.htm>

Més informació: Secretaría SEDIC Santa Engracia nº 17, 3º - 28010 Madrid Tl.: 91 593 40 59 Fax: 91 593 41 28

web: <<http://www.sedic.es>>

Curs sobre tipologies documentals i descripció arxivística

Organitza: L'Associació d'Arxivers Valencians

Lloc i data: Arxiu de la Diputació Provincial de València febrer (7, 14, 21, 28) i març (7 i 14)

Objectius: proporcionar conocimientos de tratamiento de las técnicas y procesos de catalogación. dirigido a estudiantes y titulados en Biblioteconomía y documentación, de Geografía e Historia, encargados y profesionales de archivos.

Hores lectives: 27.

Número de places: 30

Horari: divendres de 16 a 20'30 h.

Més Informació: I.Manclús ff. 96 386 45 15 fax 96 386 47 74 i Joan Francesc Pi ff. 96 171 80 34

CURSOS DE L'ASOCIACIÓN ANDALUZA DE DOCUMENTALISTAS 2003

Curso de Evaluación de Recursos electrónicos

Lloc i data: Sevilla, 30 i 31 de febrer 2003

Nº Hores:12. Instituto de Estadística de Andalucía.

Curso de gestión, tratamiento y conservación de la Documentación gráfica en el Patrimonio Histórico

Lloc i data: 24-26 de Febrer, 2003. IAPH. Sevilla

Curso de Documentación digital y recursos de Patrimonio Histórico en Internet (formación virtual)

Lloc i data: 17 Gener-22 Febrer, 2003 Coordinació: Asociación Andaluza de Documentalistas

Horas: 40

Més informació: Asociación Andaluza de Documentalistas

Tl./Fax: 954 56 09 61

C-e.:

administracion@aadocumentalistas.org

Web:www.aadocumentalistas.org

Març 2003

Curso de Gestión electrónica de la Documentación impresa en Medios de Comunicación

Lloc i data: 2003 IAPH. Sevilla, 17 i 18 de març.

Hores:16 Més informació: Asociación Andaluza de Documentalistas

Congreso Internacional de Archivos Municipales: Los Archivos Municipales en una sociedad abierta

Organitza: El Ayuntamiento de la ciudad de Valladolid, a través de su Archivo Municipal, juntamente con el Comité Director de la Sección de Archivos Municipales del Consejo Internacional de Archivos (CIA/SAM) Lloc i data: Valladolid, del 10 al 14

de marzo en la Sala de Congresos y Exposiciones de la Universidad de Valladolid.

Contingut: Necesidad de dotar a los archivos municipales de edificios con instalaciones adecuadas. Importancia de los archivos en la mejora de la calidad de los servicios municipales y como pilar básico en el funcionamiento de la administración. Actividades paralelas: Exposición de fotografías, libros, diseños de los productos, programas para las actividades que se organizarán desde el nuevo archivo dirigidas a los niños, jóvenes y adultos. Més informació: www.aytovalladolid.net/index.php

I Congreso Internacional de Bibliotecas Universitarias

Organitza: La Universidad Lusófona junt amb la Universidad Complutense i la d'Extremadura.

Lloc i data: Facultad de Biblioteconomía y Documentación de la Universidad de Extremadura, del 27 al 29 de març del 2003, a Badajoz.

Més informació: <http://alcazaba.unex.es/compluex>

Curso de Documentación en la Unión Europea

Lloc i data: Universidad Pablo de Olavide. Sevilla 31 Marzo, 1 i 2 de Abril, 2003. Hores: 20

Més informació: Asociación Andaluza de Documentalistas

Abril 2003

WWWISIS: Servidor world wide web para bases de datos ISIS

Lloc i data: Madrid, abril de 2003.

Organitza i informa: Centro de Información y Documentación Científica (CINDOC)

IV Jornadas de Archivos Municipales de Cantabria "Obras para los Archivos/ Archivos para las obras".

Lloc i data: 3 y 4 de abril del 2003

Organitza: Ayuntamiento de Castro Urdiales y la Asociación para la Defensa del Patrimonio Documental y Bibliográfico de Cantabria (DOC).

Objectius: la documentación generada en los Ayuntamientos sobre obras y urbanismo y la construcción e instalación de edificios para Archivos (edificios de nueva construcción o rehabilitación).

Comunicacions:

Deberán estar impresas en papel y en disquete. La extensión máxima será de

15 páginas tamaño UNE A-4, a doble espacio y deberán incluir un esquema resumen. Las comunicaciones se seleccionarán para su publicación y deben enviarse a la Secretaría de las Jornadas antes del 3 de marzo del 2003.

Més Informació: Archivo Municipal de Castro Urdiales Carmen Galván Rivero A/e.: cgalvanri@hotmail.com tel.: 942 871161

Maig 2003

Curso de Gestión Documental en las organizaciones (formación virtual)

Lloc i data: Maig, 2003

Hores: 30.

Mes informació:

C-e.: administracion@aadocumentalistas.org

Web: www.aadocumentalistas.org

Curso sobre usabilidad de sitios Web

Data: maig o juny, 2003

Més informació: AAD

Més informació: Asociación Andaluza de Documentalistas
Tl./Fax: 954 56 09 61

C-e.: administracion@aadocumentalistas.org

Web: www.aadocumentalistas.org

VI Congreso del Capítulo Español de ISKO i IV Coloquio Internacional de Ciencias de la Documentación sobre Tendencias de investigación en organización del conocimiento.

(International Society for Knowledge Organization)

Lloc i data: Salamanca, 5-7 maig 2003

Més informació: frias@usal.es. Tel.: 923 294 580 fax:

923 294 582 www.ugr.es/~isko Inscripcions:

www.usal.es/precurext, apartat Coloquio Documentación.

El patrimonio documental en el mercado: protección, tasación y valoración.

Lloc i data: Asociación de Archiveros de Andalucía. IAPH, Sevilla, del 14 al 16 de maig de 2003

Matriculació: Curs de 20 horas i 30 places. Data límit 23 de abril de 2003. El cost de la matrícula és de 84E.

Cursos destinats a: Titulats/des universitaris/es amb experiència laboral, especialment arxivers/es, ajudants d'arxius i professionals de la documentació.

Més informació:

Instituto Andaluz del Patrimonio Histórico. Departamento de Formación y Comunicación. Tel.: 955 037 047 Fax: 955 037 001

Web: www.iaph.junta-andalucia.es o bé www.sopde.es/organismos/aaa

A/e.: cursos@iaph.junta-andalucia.es o bé a.a.a@arrakis.es

Juny 2003

Interacción 2003

IV Congreso Internacional Interacción Persona-Ordenador (IPO)

Lloc i data: Vigo, Escuela Universitaria de Ingeniería Técnica Industrial de la Universidad de Vigo (Galicia) 11-13 de Junio de 2003.

Presentaciones de tipo extendido, corto, poster y demostraciones de software y hardware, con la inclusión de una mesa de trabajo o un cursillo sobre alguna temática específica de IPO y presentación de libros sobre estos temas.

Més informació: <http://suido.lsi.uvigo.es/i2003>

C-e.: 2003@suido.lsi.uvigo.es.

CITES INTERNACIONAL

Indexing and searching audiovisual material at the Digital Libraries Competence Center

Lloc i data: Pisa, 1a. edició en gener 20-21 i 2a. edició en abril. ISTI-CNR, via G. Moruzzi 1, 56124 Pisa, Itàlia.

Organitza: Digital Library Competence Center. Dirigit a: bibliotecaris, arxivers, tècnics i estudiants de la matèria arxivística. Cursos gratuïts, inscripció obligatòria, màxim 10 participants per curs.

Més informació: <http://dlibcenter.iei.pi.cnr.it/> <<http://dlibcenter.iei.pi.cnr.it/en/calendario.shtml>

Segon Seminari ERPANET Polítiques per a la Preservació Digital

Lloc i data: Fontainebleau, Paris, France, 29 i 30 de gener, 2003.

ERPANET està destinat a desenvolupar, dissenyar, avaluar i construir polítiques de preservació de material digital. El seminari té un cost de 150 euros i inclou el curs, el material i les dietes. Matrícula: www.erpanet.org.

Més informació: podeu consultar www.erpanet.org o bé contactar amb: dutch.editor@erpanet.org or /coordinator@erpanet.org.

Libraries in the Digital Age (LIDA) 2003

Lloc i data: Dubrovnik (Croàcia), del 26 al 30 de maig de 2003.

Organitza i informa: "Libraries in the digital age (LIDA)":

<http://www.ffzg.hr/infosz/lida>.

Tel. 385 1 6002 302 fax 385 1 6156 879

Coordinació: Les propostes en fitxer adjunt a Prof. Nicholas Belkin nick@belkin.rutgers.edu i al Prof. Tatjana Aparac taparac@ffzg.hr. Terminis

Comunicacions i tallers: 10 gener.

Termini demostracions i pòsters: 10 febrer.

Documents definitius: 15 març 2003.

The International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA) Section on Audiovisual and Multimedia and Section on Education and Training Berlin Conference Open Forums

Lloc i data: Berlin, Alemanya, de l'1 al 9 d'agost, 2003.

Organitza: The International Federation

of Library

Associations and Institutions (IFLA) Fòrums oberts: "Audiovisual and Multimedia as part of the Curricula in Library Schools and Continuing Education - Visions and Realities." Contingut: Estudiar programes, continguts i infraestructures amb el suport d'aprenentatge en laboratoris, amb l'objectiu d'adquirir una major competència en aplicacions audiovisuals i multimèdia per a les biblioteques.

International Council on Archives: Archives and changing societies:

active strategies for meeting public, institutional and archival needs Organitza: Section of University and Research Institution Archives. Annual Seminar.

Lloc i data: Polònia, setembre de 2003 a Warsaw and Krakow, les dates exactes i locals s'anunciaran en maig.

Més informació:

Renata.Arovelius@adm.slu.se

Fax: +46 18 672000 William J. Maher (University of Illinois) C-e.: w-maher@staff.uiuc.edu. Fax: +1 217 333-2868

ICA 15th International Congress on Archives (Archives, Memory, and Knowledge in Central Europe)

Comma - Europe centrale

Organització i informació: ICA

(www.ica.org)

(ica-l@majordomo.srv.ualberta.ca).

2004, (International Council on Archives journal. Lloc i data: Viena,

Agost, del 23 al 27 del 2004.

Les propostes s'han d'enviar abans del dia 1 de febrer 2003 per correu electrònic: wien2004@ica.org or by fax: +331 42 72 20 65

Poden participar-hi arxivers, historiadors, analistes, professors,

estudiants, antropòlegs i altres estudiosos de l'Europa Central. Més informació:

Programme Officer / Responsable de programme International Council on Archives (ICA) Conseil international des archives (CIA) 60 rue des Francs Bourgeois F-75003 Paris - France

T: +33 (0)1 40 27 61 37 F: +33 (0)1 42 72 20 65

E: wareham@ica.org

NACE EL PORTAL DE LAS BIBLIOTECAS VALENCIANAS

<http://bibliportal.cult.gva.es/>

En la dirección electrónica <http://bibliportal.cult.gva.es>, en edición bilingüe, está accesible ya al ciudadano y al profesional de la información el "Portal de las Bibliotecas Valencianas". El portal tiene como misión principal ofrecer de una manera unificada y estructurada toda la información existente en web de las bibliotecas valencianas.

Es por tanto, la puerta de acceso vía web a las bibliotecas valencianas desde donde el usuario y con sólo una Url puede acceder a un gran volumen de información electrónica sobre las bibliotecas valencianas: acceso directo a catálogos de bibliotecas, a directorios de información sobre

bibliotecas, páginas web de biblioteca valencianas, becas y subvenciones, bibliografías, legislación bibliotecaria valenciana, recursos para profesionales, Mapa de Lectura de la Comunidad Valenciana, etc.

El Portal está enmarcado dentro del Programa Común de Informatización de las Bibliotecas Valencianas y en él convergen toda una serie de actuaciones que se vienen desarrollando desde el inicio de la creación de la Dirección General del Libro, Archivos y Bibliotecas de la Conselleria de Cultura y Educación, como el Catálogo Colectivo de la Red de Lectura Pública Valenciana, la base de datos web del Sistema Bibliotecario Valenciano (XABIB), página web de la Sección de Bibliotecas de la Dirección General del Libro, Archivos y Bibliotecas, etc. En este Programa Común de Informatización de las Bibliotecas Valencianas ha colaborado también muy activamente el Servicio de Informática de la citada Conselleria.

Los contenidos del Portal son los siguientes:

- **Presentación:** Breve explicación de los recursos que integra el Portal. Facilita el acceso directo a los contenidos del portal.

- **Catálogo Colectivo de la Red de Lectura Pública Valenciana.** Este programa iniciado en septiembre de 2001 integra actualmente a un centenar de bibliotecas valencianas con una previsión creciente de integración de bibliotecas. El programa permite compartir catálogo y usuarios a las bibliotecas. Existe la posibilidad de realizar una búsqueda global vía internet en todos los catálogos o bien realizar búsquedas por cada una de las bibliotecas integradas en el catálogo. Se ha creado un modelo de búsqueda más fácil de las bibliotecas: búsqueda por localidad, provincia y mapa interactivo. Además, permite el enlace con Xabib.

- **XABIB:** Base de datos del Sistema Bibliotecario Valenciano con información sobre más de 600 centros bibliotecarios valencianos. De esta base de datos ya se hace una referencia en este mismo número del Compactus.

- **Directorio de Bibliotecas Valencianas en Internet.**

Enlace directo con las páginas web de información general de las bibliotecas valencianas. Se facilita la búsqueda por medio de la estructuración en tipología de bibliotecas: bibliotecas municipales, especializadas, universitarias, centros de documentación, bibliotecas digitales, etc.

- **Red de Bibliotecas Especializadas de la Generalitat Valenciana.** Este portal de acceso a los catálogos de bibliotecas especializadas de la Generalitat Valenciana es de reciente aparición y está coordinado por Presidencia de la Generalitat Valenciana. Actualmente acoge los catálogos de 16 bibliotecas especializadas y centros de documentación de la Generalitat Valenciana.

- **Biblioteca Valenciana.** Acceso directo a la web de la Biblioteca Valenciana (catálogos de la Biblioteca Valenciana, Biblioteca Valenciana Digital, enlaces de interés, servicios para el usuario, etc.)

- **Sección de Bibliotecas de la Dirección General del Libro, Archivos y Bibliotecas.**

Información destinada al profesional de la información valenciano con productos propios de la Dirección General: información sobre becas y subvenciones a bibliotecas valencianas; legislación bibliotecaria; bibliografías de novedades editoriales con especial incidencia en editoriales valencianas; Boletín de Novedades Discográficas; revista COMPACTUS; extracto del Mapa de Lectura de la Comunidad Valenciana y enlaces de interés.

Además, la web cuenta con una sección de últimas noticias y el mapa web.

XABIB: BASE DE DATOS DEL SISTEMA BIBLIOTECARIO VALENCIANO

<http://bibliportal.cult.gva.es>

<http://www.cult.gva.es/dglab/>

El Servicio de Archivos y Bibliotecas de la Conselleria de Cultura y Educación ha dispuesto consultable en web parte de la base de datos del Sistema Bibliotecario Valenciano (XABIB). La edición web de esta base de datos en línea permite una consulta amplia de más de 600 centros bibliográficos de la Comunidad Valenciana: bibliotecas públicas del estado, bibliotecas municipales, agencias de lecturas, bibliotecas especializadas, centros de documentación, bibliotecas universitarias, bibliotecas privadas, etc. La búsqueda se puede realizar por tipología de biblioteca, por municipio, comarca, provincia, número de habitantes de la localidad, carácter público o privado de la entidad, etc. El resultado de la búsqueda combina datos del directorio postal (dirección, nombre de biblioteca, teléfono, fax, código postal, etc.) con datos del directorio electrónico (e-mail, página web, dirección web de acceso directo al catálogo) a los que se puede acceder directamente. Además de generar listados de bibliotecas conforme a la petición realizada, también existe la posibilidad de generar etiquetas tipo para el correo postal. Por otra parte, se puede acceder a la ficha individual de cada biblioteca donde figuran los datos del directorio, junto con datos de instalaciones y servicios (superficie, puestos de lectura, salas, etc.) y horario de verano e invierno. XABIB está consultable tanto en el Portal de Bibliotecas Valencianas (<http://bibliportal.cult.gva.es>) como en la Sección

de Bibliotecas de la Dirección General del Libro, Archivos y Bibliotecas (<http://www.cult.gva.es/dglab>).

XABIB es la base de datos que integra todos los parámetros estadísticos del Sistema Bibliotecario Valenciano: directorio, fondo bibliográfico, usuarios, préstamo, personal, gastos, instalaciones, servicios, actividades, horarios, automatización, etc. Estos datos son enviados regularmente al Servicio de Archivos y Bibliotecas mediante las estadísticas mensuales y anuales que remiten los profesionales valencianos que están al frente de la biblioteca y sirven tanto para mantener la propia base de datos en su versión interna y web como para la remisión de estadísticas de la Comunidad Valenciana al Ministerio de Educación, Cultura y Deporte, Instituto Nacional de Estadística, Instituto Valenciano de Estadística y otras instituciones. El Servicio de Archivos y Bibliotecas ruega a los profesionales que comuniquen siempre con la mayor brevedad posible los posibles cambios de directorio postal y electrónico que puedan acaecer en sus centros de trabajo.

CATÁLOGO COLECTIVO DE LA RED DE LECTURA PÚBLICA VALENCIANA (SITUACIÓN A DICIEMBRE DE 2002)

El 18 de septiembre de 2001, dentro del Programa Común de Informatización de las Bibliotecas Valencianas, comenzó a funcionar el catálogo colectivo en línea de la Red de Lectura Pública Valenciana con la migración de datos de las 4 bibliotecas públicas del estado gestionadas por la Generalitat Valenciana y los catálogos de 3 redes municipales. Transcurrido 1 año y tres meses, este catálogo colectivo, coordinado por el Servicio de Archivos y Bibliotecas de la Generalitat Valenciana, ha incorporado ya a 109 bibliotecas de 60 municipios valencianos. La base de datos a diciembre de 2002 está compuesta por 509.606 documentos, 1.132.434 ejemplares y 176.633 lectores. Mensualmente se produce una entrada de unos 25.000 ejemplares, de los cuáles unos 5.000 corresponden a documentos nuevos. En el mes de noviembre de 2002 el programa gestionó más de 66.000 transacciones de préstamo.

El catálogo colectivo comporta también su consulta por internet (<http://bibliportal.cult.gva.es/>) en modalidad colectiva o individualizada por catálogos de bibliotecas, la creación de una base única de lectores valencianos, el establecimiento de un carnet único de préstamo, la creación de una red de préstamo interbibliotecario valenciano y la implantación de ciertos servicios en línea para los usuarios (consulta de catálogos, renovación de préstamos, elaboración de bibliografías).

Para el 2003 se han programado varias fases de migración de nuevas bibliotecas municipales valencianas, el cambio a una nueva versión de Absys y el comienzo de la depuración retrospectiva del catálogo y de la aplicación del bilingüismo en el catálogo de materias. También se ha creado una nueva línea de becas de técnicos de bibliotecas que estará vinculada con el catálogo colectivo.

LA GUIA DEL LLIBRE VALENCIÀ. UN NUEVO REFERENTE DE CONSULTA PARA EL SECTOR

El pasado 20 de noviembre, en el marco del II Saló Valencià del Llibre, la Direcció General del Llibre, Arxius i Biblioteques presentó un conjunto de bases de datos, elaboradas por el Servei del Llibre, que vienen a cubrir una carencia informativa dentro del panorama del libro valenciano.

Los productos presentados responden a un exhaustivo trabajo de campo a partir del cual se ha identificado y obtenido información sobre los distintos agentes implicados en el sector editorial valenciano. Esta información se ha organizado en torno a cuatro bases de datos: Editoriales, Distribuidores,

Librerías y Asociaciones. Esta serie se completa con una nueva base de datos donde se referencian los principales premios literarios convocados en la Comunidad Valenciana.

Conectándose a la página Web de la Dirección General del Libro, Arxius i Biblioteques se obtiene respuesta, por ejemplo, a cuestiones tales como qué tipo de fondo hay o cuál es el horario en cualquiera de las librerías ubicadas a lo largo de la geografía valenciana, así como qué ámbito de comercialización cubre determinada empresa distribuidora, o qué editoriales valencianas se dedican al libro infantil.

Toda esta labor informativa ha cristalizado en una publicación electrónica, *La Guía del Libro Valenciano*, referencia básica para el sector, que se puede descargar desde la Web. Además, también se puede consultar la versión digital de la revista *Lletres Valencianes* a la que se le ha incorporado un buscador sobre sus contenidos. Consideramos que todo ello puede resultar de interés para los profesionales de la información, por ello os invitamos a conocer estos y otros recursos que se ofrecen desde esta página. <http://www.cult.gva.es/dglab/>

LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA I LA UNIVERSITAT D'ALACANT DISPOSARAN D'UN CAMPUS SENSE FILS

La Universitat d'Alacant va concloure el passat mes de novembre la primera fase de les tasques de conversió del campus en tota la seua extensió en un àrea habilitada per fer connexions sense fils a Internet. A partir d'ara és possible connectar els ordinadors portàtils a la xarxa des de diferents zones obertes del campus, les quals representen una tercera part de la seua superfície. Qualsevol usuari podrà connectar-se a Internet des de llocs com ara el Bosc Il·lustrat o els espais que envolten el llac de la UA. Sota la denominació «Wireless UA», el sistema ara instal·lat al campus de la UA consisteix en una xarxa sense fils que proporcionarà accés a Internet i diversos serveis a qualsevol membre de la comunitat universitària que dispose d'un portàtil i de la corresponent autorització que facilitarà la UA. El Servei d'Informàtica de la Universitat d'Alacant, amb la participació del Laboratori de Noves Tecnologies Multimèdia, ha treballat en el projecte durant 6 mesos. En total s'han instal·lat 22 antenes i s'ha realitzat un particular esforç per a la seguretat de les comunicacions. En una fase posterior la cobertura es farà extensiva a la totalitat de la superfície del campus i tots els seus edificis. Per accedir al servei sense fils els usuaris hauran de sol·licitar a la **Biblioteca General de la UA** una targeta d'ús de la xarxa amb el mateix procediment que se sol·licita un llibre.

La Universitat de València, per la seua part, també posarà, en breu, un servei sense fils per a ús d'estudiants, professors i personal, a través de l'entitat acadèmica Universia i la companyia Hewlett Packard. De moment el projecte funciona de manera pilot a algunes zones del campus de Burjassot, si bé la intenció dels seus responsables és ampliar-lo a tota la Universitat. En aqueix sentit, el campus universitari comptarà amb tres accessos de cable 'WL410' de HP, tres antenes amplificadores i dos equips portàtils equipats amb el sistema de connexió sense fils, tecnologia que se sumarà a la xarxa de cable ja existent en l'àmbit de la Universitat.

De moment, a la Universitat de València s'ha invertit un total de 30.000 euros amb la instal·lació de 20 PC, punts d'accés, portàtils, infraestructures de servei i connexió amb el sistema.

Iniciatives similars es troben també en fase pilot a les universitats politècnica de Catalunya, a l'Autònoma de Madrid i a Granada. Si l'experiència és positiva, els seus responsables intentaràn implantar-la en les 600 universitats d'Espanya i Llatinoamèrica, que formen part del portal Universia.

ARCHIVO VIRTUAL DE LA EDAD DE PLATA DE LA RESIDENCIA DE ESTUDIANTES

<http://archivovirtual.org>

archivo@residencia.csic.es

C/Pinar, 23. 28006 Madrid. Tel.: 91 563 64 11

Serveis: Intranet per als membres de la Xarxa i serveis per a la resta d'usuaris. 60.000 descripcions: més de 40.000 monografies i col·leccions de revistes, al voltant de 20.000 documents d'arxiu i 30 inventaris i catàlegs d'arxiu que ofereixen informació d'altres 100.000 documents, dels quals s'han digitalitzat ja més de 100.000 imatges. Al voltant de 350.000 referències i 50.000 documents digitalitzats.

Aquest projecte anomenat *Red de centros y archivo virtual de la Edad de Plata de la cultura española contemporánea* va ser iniciat conjuntament per la Residencia de Estudiantes i la Fundació Marcelino Botín. El seu objecte és rescatar i difondre els testimonis documentals de la història de la cultura espanyola en el període 1868-1936. A través d'Internet i amb l'ajuda d'un catàleg col·lectiu actualment és possible conèixer els fons bibliogràfics i els arxius del període en particular que existeixen als centres de documentació, així com les col·leccions situades a llocs diferents (fins i tot a distints països). En molts casos, s'hi pot accedir directament. S'hi poden consultar tota mena de documents: llibres, revistes, manuscrits, correspondència, dibuixos, fotografies, retalls de premsa, registres sonors, imatges en moviment, etc, i en els casos que els titulars dels

fons així ho desitgen, es pot accedir a còpies digitals.

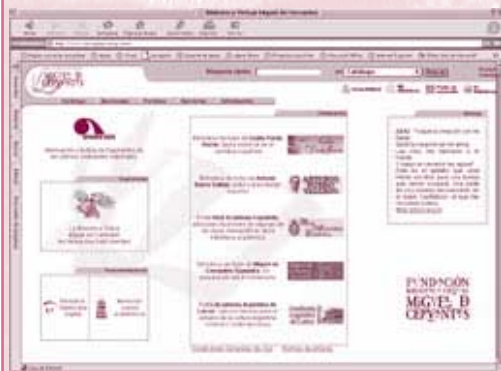
Portada del Tríptic. Archivo León Sánchez Cuesta, Residencia de Estudiantes

El projecte abraça l'anomenada l'Edat d'Argent de la cultura espanyola contemporània (1868-1936), des de la generació de Francisco Giner de los Ríos amb la creació de la Institución Libre de Enseñanza, passant per la generació del 98, la del 14, fins la del 27 i els més joves que despunten vers 1936. Així mateix, conté documentació en àrees tan diverses com la literatura, les ciències naturals, les ciències tècniques, les humanitats, les ciències socials, l'art, la música i el cinema.

Actualment la Red compta amb la participació de diverses fundacions i institucions, així com la incorporació dels arxius personals de Federico García Lorca, Luis Buñuel, Luis Cernuda, Emilio Prados, Rafael Altamira i Max Aub, entre altres. A més, la Red és un projecte que està obert a la participació d'altres centres i particulars que vulguen col·laborar-

BIBLIOTECA VIRTUAL MIGUEL DE CERVANTES

<http://www.cervantesvirtual.com>

La BVMC de la Universitat d'Alacant va signar el passat mes d'octubre un conveni amb l'Academia Argentina de las Letras a través del qual van posar en funcionament un nou portal on es difondran obres clàssiques, documents històrics, llibres de viatges i algunes de les revistes culturals argentines més importants.

La iniciativa, que té per objectiu donar a conèixer la cultura del país, té el seu precedent en març del 2001, amb l'aprovació d'un subportal

temàtic de literatura Gauchesca, al que ara s'afegiran obres de la literatura Nativista argentina, així com una selecció d'obres clàssiques, els primers números de la revista *Nosotros y el Sur*, així com una selecció de cartes dels arxius de Manuel Gálvez, Roberto F. Giusti i Victoria Ocampo.

Noves incorporacions al Patronat de la Fundació Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes

El Ministeri de Treball i el Grupo-Prisa Fundación Santillana s'han incorporat recentment al Patronat de la Fundació Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes, el seu òrgan de govern, direcció i representació, al que també s'han unit recentment la Secretaria d'Estat de Cooperació Internacional i la Fundació Germán Sánchez Ruipérez. Per la seua banda, la Generalitat Valenciana finançarà anualment també la institució amb aportacions econòmiques, les quals, a l'igual que la dels altres nous patrons, estan ara pera ara per concretar.

Per la seua part, la Fundació Santillana ha anunciat que en l'any 2003 invertirà dos milions d'euros en la societat de digitalització que en un futur pròxim es constituirà al Campus de la Universitat d'Alacant, dirigida a la prestació de serveis, tant per als fons de la Biblioteca Virtual com per a altres projectes de digitalització.

Des de la seua creació, en 1999, la Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes ha digitalitzat al voltant de 10.000 obres de centenars d'autors iberoamericans i al llarg dels últims dotze mesos ha registrat més de 23 milions de visites. Així mateix disposa, de moment, de 24 portals temàtics, 39 biblioteques d'autors clàssics i contemporanis, una biblioteca d'història, altra de signes, fonoteca i videoteca.

@ Notícies breus

La Ciberoteca de Bancaixa renova la seua pàgina web www.ciberoteca.com

La Ciberoteca de Bancaixa ha modificat els últims mesos la seua pàgina web a fi d'ampliar els serveis que ofereix als usuaris amb un nou disseny i dues noves seccions: "l'autor del mes", que revisa mensualment la vida i obra d'un destacat escriptor i disposa d'un enllaç que porta directament a totes les seues obres disponibles en la Ciberoteca. Poe, Verne i Dostoievski han sigut alguns dels autors tractats en aquest espai. L'altra secció és "els llibres més consultats". L'ampliació lingüística de la Ciberoteca al valencià és un altre dels canvis realitzats. Des de l'any 2000, data en què començà a funcionar, aquest projecte de l'Obra Social Bancaixa ha arribat, en la seua nova etapa, a les 54.000 obres indexades, la qual cosa la converteix en una de les biblioteques més extenses de la Xarxa. Des d'aquesta biblioteca de biblioteques, que funciona fonamentalment com un motor de recerca, qualsevol persona pot accedir a milers d'obres gratuïtes, tant literàries com científiques, en aqueix sentit, en els enllaços s'indica sempre la propietat del text i on el podem localitzar. A més, la Ciberoteca disposa d'un índex temàtic constituït per més de 1.800 enllaços de caràcter cultural, acuradament seleccionats i classificats. La Ciberoteca, que es troba en constant renovació i ampliació, com indiquen fons de la Fundació Bancaixa, és també un projecte interactiu on s'accepten suggeriments dels usuaris per incorporar texts digitalitzats lliures de drets d'autors.

Les llibreries catalanes creen una xarxa per guanyar competitivitat www.totsellsllibres.com

Un total de quaranta-nou petites i mitjanes llibreries de Catalunya esdevindran a partir de gener de 2003 una xarxa independent anomenada Totsellsllibres.com, com una marca comercial que els permetrà mantenir les

seues característiques individuals i, alhora, modernitzar i ampliar els seus serveis. Els establiments estaran interconnectats, de forma que podran oferir un total de 500.000 títols. Els clients podran demanar qualsevol llibre disponible en aquest fons editorial i tenir-lo en 24 hores. La xarxa funcionarà també com a central de compra, amb la qual cosa els establiments podran aconseguir descomptes amb els proveïdors.

SIS Servei d'Informació Selectiva

<http://cultura.gencat.net/bibliografia/index.htm>

El Servei de Biblioteques i del Patrimoni Bibliogràfic de la Generalitat de Catalunya ha fet disponible en internet l'accés a la base de dades d'informació bibliogràfica:

SIS Servei d'informació Selectiva es una eina d'informació bibliogràfica per a biblioteques públiques que recull els títols bàsics dels camps del saber per orientar en el procés de selecció de fons bibliogràfics. El SIS permet consultar les notícies bibliogràfiques a través de dos tipus de cerca - bàsica i avançada- i la possibilitat de descarregar en format PDF els seus dos productes:

Bibliografies de novetats: publicació trimestral que ofereix una selecció de les novetats editorials més interessants pensada per a orientar les biblioteques públiques en el desenvolupament de les col·leccions i lots bàsics: seleccions temàtiques especialment orientades a la formació de la col·lecció inicial d'una biblioteca pública.

La tria de les obres es fa d'acord amb els principis recollits a les directrius internacionals per al desenvolupament de les col·leccions de les biblioteques públiques i es realitza sempre a partir de l'examen directe de l'obra. L'oferta bibliogràfica busca un equilibri tenint en compte la diversitat d'usuaris de les biblioteques públiques. Les notícies tenen un vincle amb el Catàleg Col·lectiu de la Lectura Pública que permet conèixer a quines biblioteques es troben els documents cercats i la seua disponibilitat.

Biblioteques en el ciberespai www.munimadrid.es

A partir de la iniciativa de l'Ajuntament de Madrid, que posarà en la Xarxa uns 450.000 llibres, els madrilenys podran consultar els fons catalogats de vint-i-tres centres municipals que té la capital. De moment, l'Àrea de Cultura, que ja ha informatitzat els fons emmagatzemats en set de les biblioteques públiques, espera haver fet el mateix amb la resta dels fons entre finals de 2002 i principis de 2003. Les dades processades dels vint-i-tres centres seran posades en un futur a disposició de tots els internautes a través de la web de l'Ajuntament de Madrid, en una iniciativa que s'uneix a la ja aprovada, ara fa uns mesos pel Parlament de la Comunitat de Madrid, on s'establia la creació de ciberoteques per tot Madrid, des d'on poder accedir gratuïtament a la Xarxa.

Estadístiques per a recursos electrònics <http://www.niso.org/emetrics>

La NISO (National Information Standards Organization) ha donat a conèixer un nou esborrany de l'estàndard per a les estadístiques de biblioteques. En concret, les pautes provisionals, que contenen definicions sobre els diferents tipus de recursos electrònics, formats, col·leccions i serveis, aborden el mesurament dels recursos electrònics. Especialment valuosos per als bibliotecaris que vulguen fer estadístiques sobre aqueix tipus de materials són els apèndixs: "Methods of measurement", "Measuring the use of electronic library services", i "Measuring public library networked services: preparing your library to collect network statistics".

D'altra banda, el CIRT (Centre for Information Research) de la University of Central England dirigeix un projecte anomenat eVALUEd Project Documents Library que treballa diàriament examinant els resultats de la digitalització en els centres bibliotecaris universitaris britànics i estrangers. Més informació:

events.htmlibrary.htm - pete.dalton@uce.ac.uk o anjlee.bhatt@uce.ac.uk

La British Library projecta imposar durs requisits per a l'obtenció de documents

<http://www.bl.uk/copyright>

Amb les noves mesures, les biblioteques usuàries del servei d'obtenció de documents de la British Library hauran de conservar una declaració dels usuaris en la qual han de declarar que la còpia que reben serà utilitzada per a l'estudi o sense finalitats lucratives. A més, l'usuari haurà de confirmar que no ha demanat mai una còpia del mateix document. Encara més, haurà de declarar que no coneix cap persona que n'haja demanat o es proposi demanar-ne còpies. Així mateix, l'usuari s'ha de comprometre a destruir les còpies electròniques (ex. Fitxers TIFF d'ARIEL) i guardar sols una còpia en paper, i ha d'acceptar que si qualsevol de les dades anteriors és falsa, serà responsable d'una infracció dels drets d'autor.

Les mesures esmentades formen part d'un canvi en la política d'obtenció de documents que s'hi va posar en funcionament el passat 22 de desembre, paral·lelament a l'entrada en vigor a Anglaterra i a d'altres estats europeus de la Directiva sobre l'harmonització de certs aspectes relacionats amb la propietat intel·lectual (Directiva 2001/29/CE).

recursos per als consumidors i bases de dades mèdiques- que es podrà consultar des de les biblioteques públiques, tot assegurant-hi un accés universal. Les despeses del projecte són de prop de 2,5 milions de dòlars, davant dels 18 milions que podrien haver costat els mateixos serveis, en el cas que l'adquisició hagués estat gestionada individualment per cada biblioteca.

L'Arxiu Nacional i la Comissió Europea per a la Preservació i l'Accés (ECPA) ha presentat recentment GRIP, (Gateway for Resources and Information on Preservation)

GRIP website: <http://www.knaw.nl/ecpa/grip/>

GRIP és un nou portal en Internet dedicat a recursos i informació per a la preservació que ofereix un conjunt de materials de lliure accés, seleccionats per experts, sobre aspectes importants de la preservació de documents. El portal està destinat a professionals de la preservació, a col·leccionistes, bibliotecaris, especialistes del món audiovisuals, i conservadors de museus, entre altres. Actualment la base de dades de GRIP conté 2248 referències de literatura, organitzacions, projectes, activitats diverses i una llista de discussió oberta. També s'hi troben penjades versions *on line* de publicacions sobre la matèria. Per a dubtes i suggeriments, contacteu: GRIP editor en cap en: grip@bureau.knaw.nl.

National Archive website:

<http://www.nationaalarchief.nl/>

(suzanne.barbier@nationaalarchief.nl)

European Commission on Preservation and Access

website: <http://www.knaw.nl/ecpa/>

(e-mail: edwin.klijn@bureau.knaw.nl)

ADRECES D'INTERÉS: PUBLICACIONS ELECTRÒNIQUES i DIRECTORIS PROFESSIONALS

Actualización a 31 de enero de 2001 del Directorio de la Red de Lectura Pública de Castilla-La Mancha, a través del Censo de la Red que solicita anualmente la Consejería de Educación y Cultura. Las búsquedas de bibliotecas se pueden realizar por provincias, municipios o el total del censo.

<http://www.jccm.es/educacion/prog.htm>

Web del Archivo de la Ciudad de Arganda del Rey (Madrid): información tradicional sobre fondos, servicios y recursos, y acceso tanto a los catálogos automatizados como a las imágenes digitales de los documentos. Además en la web están disponibles artículos de investigación y ficheros de vídeo y audio vinculados con la historia de la ciudad.
<http://www.ayto-arganda.es/archivo>

Nova llista: Migjorn (dialectologia, sociolingüística, literatura catalana)
<http://es.groups.yahoo.com/group/migjorn/>

Llista Migjorn a Yahoo, l'objectiu és intercanviar informació i opinions sobre dialectologia, sociolingüística, literatura i qualsevol altre tema relacionat amb la llengua catalana.

Nueva incorporación de enlaces en PSICODOC <http://psicodoc.idbaratz.com>, base de datos bibliográfica de Psicología y disciplinas afines de más de 1.200 enlaces al texto completo de los artículos. PSICODOC dispone de 53.233 referencias bibliográficas; 1.200 enlaces a texto completo. En cuanto a publicaciones, 492 revistas, 331 congresos, 336 libros compilados entre los años 1975-2002 Textos en castellano y en portugués. Claves de acceso a: cgallardo@cop.es, con el subject PSICODOC.

Nova web de la Biblioteca Apostòlica Vaticana www.vaticanlibrary.vatlib.it/ que permetrà consultar més d'un milió i mig de llibres, així com gravats, incunables, monedes, medalles i manuscrits. La nova web està dividida en cinc seccions: la història i l'estructura d'un del centre, el seu catàleg, serveis que ofereix, tresors de la biblioteca i informacions diverses.

Nova adreça electrònica i pàgina Web de l'Asociación Andaluza de Documentalistas

Correo-e: secretaria@aadocumentalistas.org

Pàgina Web: www.aadocumentalistas.org

La Associació d'Arxivers Valencians ha creat la seua web (<http://www.arxiversvalencians.org>) amb la finalitat d'informar i crear un fòrum d'encontre entre els professionals dels arxius i interessats en la matèria, així com oferir un recurs més on trobar documents i eines de treball.

A partir de la pàgina podeu conèixer el funcionament de l'associació, els seus estatuts i propòsits i el formulari per formar-ne part, com a socis. També s'hi inclou un apartat d'Agenda, amb activitats relacionades amb la matèria, un apartat d'Actualitat, amb seguiment de notícies, legislació, així com enllaços amb les pàgines web d'arxius, empreses i institucions.

Webs d'Interés per a l'Animació i el Foment de la lectura:

www.diba.es/biblioteques/inici.asp

www.bcn.es/icub/biblioteques/lec_fr.html

www.biblio.fut.es

www.xtec.es/recursos/lit_inf/index.htm

Revistes Literàries en Internet:

www.pamsa.as

www.uv.es/caracters

www.campus.uoc.es/lletra/index.html

<http://vilaweb.com/AREES/biblioteca/1991/1/index.html>

Revista digital d'història: <http://www.historiadigital.com>

Portal sobre 800 anys de literatura catalana:

800 years of Catalan literature at The British Library

<http://www.bl.uk/collections/westeuropean/catalan.html>

Elsevier Science, líder internacional en l'edició l'àmbit de la informació científica anuncia una nova versió del buscador Scirus, dedicat a la ciència.
Scirus:<http://www.scirus.com>

B/N

BIBLIONOTÍCIES

REGISTRO DE LA PROPIEDAD INTELECTUAL: SOLUCIÓN TELEMÁTICA

La Comunidad Valenciana ha dado un gran paso adelante en la tutela de los derechos de autor desde que el 1 de febrero de 2002 entrara en funcionamiento el Registro Territorial de la Propiedad Intelectual (RPI), cumpliéndose así lo dispuesto en la Orden de 21 de enero de 2002 de la Conselleria de Cultura y Educación. Adscrito a la Dirección General del Libro, Archivos y Bibliotecas, y encuadrado en el Servicio del Libro, el Registro Territorial de la Propiedad Intelectual asume las competencias relativas a la gestión de los servicios registrales y la ejecución de la legislación en esta materia, dentro del ámbito geográfico de nuestra Comunidad Autónoma.

La propiedad intelectual pertenece al autor por el sólo hecho de la creación de la obra literaria, artística o científica, otorgándole derechos de carácter personal y patrimonial, consistentes en la plena disposición y el derecho exclusivo a la explotación de la obra, sin más limitaciones que las establecidas en la Ley (arts. 1 y 2 TRLPI).

El RPI cumple una doble finalidad: la primera, de carácter probatorio, derivada de la presunción legal según la cual, salvo prueba en contrario, los derechos inscritos existen y pertenecen a su titular en la forma determinada en el Registro; la segunda, de carácter publicitario, que posibilita que cualquier persona interesada pueda tener acceso a los datos inscritos en el Registro.

Con la intención de mantener contacto directo con los autores de la Comunidad Valenciana, el RPI da solución a las consultas efectuadas por vía telemática, a través de la dirección URL: http://www.cult.gva.es/dglab/li-prop-reg-terr_e.htm, o dirigiendo sus mensajes a la dirección de correo electrónico fjpinyol@cult.gva.es.

NUEVAS INSTALACIONES EN TORREVIEJA

Biblioteca Pública Municipal "Carmen Jalón"
 a C/Joaquín Chapaprieta , 39- 03180 Torrevieja.
 Tl.: 96.570.61.64 Horario : De lunes a viernes 9 a 15 h y de 16 a 21 h. Sábados por la mañana de 9 a 13 h.
 c/e: biblioteca@torrevieja.infoville.net
 Socios activos: 1754 - Nº de volúmenes: 18.506
 Informatización: Biblio 3000. Acceso público al catálogo OPAC, a Internet y al catálogo colectivo de todas las bibliotecas del Estado.

Biblioteca de Torrevieja ubicada en la casa natal del político Joaquín Chapaprieta Torregrosa

La Biblioteca Municipal de Torrevieja se fundó en el año 1956 gracias a un concierto entre el Servicio Nacional de Lectura y el Ayuntamiento de Torrevieja. Desde su primitiva ubicación en un edificio de escasas dimensiones situado en el centro de la Plaza de la Constitución, la biblioteca ha ocupado distintas dependencias, ninguna de ellas acorde en infraestructura con el rápido crecimiento de población que Torrevieja, como ciudad turística, ha experimentado.

Desde Julio de 2002 cuenta como espacio definitivo con un edificio emblemático para la localidad rehabilitado a tal efecto. Se trata de la casa natal del político Joaquín Chapaprieta Torregrosa (presidente del Consejo de Ministros durante la Segunda República), donada por su dueño al Ayuntamiento en el año 1929 para la instalación de una Escuela Graduada y siendo ese su uso desde 1931 hasta fechas bien recientes.

En Abril de 1999 se licitan las obras para la rehabilitación del edificio con un presupuesto de 150 millones de pesetas, de cuyo importe el 80% ha sido subvencionado por la Conselleria de Cultura y Educación y el resto por el Ayuntamiento de Torrevieja.

La dirección de la obra corre a cargo de Julián Esteban Chapapriá, jefe del servicio de arquitectura de la Generalitat Valenciana. Lo más destacado de la rehabilitación es sin duda los elementos arquitectónicos de la fachada y la techumbre con entramado de madera del primer piso.

Consta de las siguientes dependencias:
 En la planta baja se sitúa la recepción, sala de trabajo bibliotecario,

despacho, sala infantil y Juvenil con capacidad para 30 lectores y dos ordenadores, sala de acceso a Internet con cuatro terminales y depósito equipado con armarios compactos que consta de dos plantas con capacidad total para 50.000 volúmenes.

En el primer piso encontramos una sala de lectura dotada de 45 puestos y otra de información y referencia bibliográfica con 36 puestos.

Tanto el ascensor como los servicios están adaptados por normativa para minusválidos.

La Biblioteca cuenta con una sección de fondo local que incluye hemeroteca. Ofrece asimismo el servicio de prensa diaria y revistas y en la actualidad está en proceso de poner a disposición del público otro tipo de materiales como discos compactos de música y películas en formato DVD.

Los lectores cuentan con una hora diaria de acceso a internet, gratuito, al que se accede previa reserva debido a la gran demanda de este servicio, así como préstamo diario y reprografía.

Como espacio lúdico se ha conservado el patio original del edificio al que se ha equipado con muebles de terraza, circunstancia que unida a la bondad de la climatología hacen de éste uno de los servicios más demandados.

BIBLIOTEQUES PÚBLIQUES MUNICIPALS DE XIRIVELLA. NOVES POSSIBILITATS

FITXA TÈCNICA

Centre Cultural Ausiàs March. Biblioteca Pública Municipal
C/ Palleteer,2 - 46950 Xirivella Tel. 963835424 Fax 963835426

A/e: xirbiblioteca@infoville.net

Horari: Secció infantil: entre setmana 17- 20:30 h. Dissabtes de 10:30-14 h. Secció juvenil-adults: entre setmana 10:30-14 h. i 17-21 h. Dissabtes de 10:30-14 h.

Superfície útil: 848 m². Llocs de lectura:113

Fons : 28.703 volums

Socis: 6.290 de 27.000 habitants (23,30%)

SERVEIS

Préstec de documents.

Aquest servei, totalment gratuït, permet l'ús de documents fora del recinte de la Biblioteca. És necessari disposar del carnet de lector per a l'obtenció del qual s'ha d'aportar dos fotografies i el DNI. El carnet possibilita l'obtenció de fins a 6 documents (3 llibres per 15 dies i 2 materials audiovisuals més 1 revista per 7 dies).

Consulta de documents en sala.

Per aquells documents exclosos de préstec (enciclopèdies, obres de referència, fons local).

Recerques, informació bibliogràfica i desiderates.

Suport a l'usuari en les seues recerques d'informació. La desiderata permet l'usuari suggerir l'adquisició del material que li interesse i que no es trobe en el fons de la biblioteca.

Reprografia.

Servei que permet obtindre còpies de documents, sempre dins dels límits que marca la legislació de la Propietat Intel·lectual i dels Drets d'Autor.

Visites guiades i formació d'usuaris.

Realitzades periòdicament en grups amb l'objectiu de donar a conèixer el funcionament de la Biblioteca i els serveis que s'hi ofereixen.

Activitats culturals.

La Biblioteca organitza periòdicament activitats d'animació lectora, tant per a adults com per a xiquets i joves (hora del conte, fira del llibre, concurs literari escolar, contacontes per a adults, xerrades amb escriptors, etc)

Hemeroteca.

Ofereix una àmplia selecció de premsa diària, publicacions oficials (DOGV, BOP i BOE), així com de revistes de diferents temes.

Accés a INTERNET.

La consulta és gratuïta i lliure a partir dels 15 anys. Els menors de l'edat indicada només podran accedir a Internet acompanyats d'un adult.

OPAC.

Consulta del catàleg automatitzat en línia de la Biblioteca.

Xirivella compta en l'actualitat amb una xarxa de biblioteques públiques municipals ubicades en diferents barris de la població. Des de 1996 el barri de la Llum disposa d'un servei de biblioteca instal·lat al Centre Sociocultural barri de la Llum. El passat 27 de setembre, l'Ajuntament inaugurarà les noves instal·lacions de la Biblioteca Central, ubicada a la Casa de la Cultura des de 1987, que ha estat ampliada i renovada, i actualment es troba a les dependències del Centre Cultural Ausiàs March. També es va obrir el passat mes de novembre una nova biblioteca que compta amb una superfície de 266,90 m² i dona servei a un ampli sector

1. Sala de prelectors 2. Sala de consultes 3. Sala infantil-juvenil

de la població als barris de Sant Ramon i Mont de Pietat.

Les noves instal·lacions de la Biblioteca Central han permés una millor distribució de l'espai. Així doncs, ara compta amb una secció infantil independent de la d'adults amb dues sales, una per a públic prelector de 0 a 5 anys i una altra per a xiquets fins als 14 anys. D'aquesta manera els usuaris més menuts disposen d'un espai propi, adequat a les seues necessitats, que els ofereix més serveis, com per exemple, una secció d'hemeroteca, còmics, així com un lloc per jugar i llegir amb propostes educatives per als pares i mares, i que permet al personal bibliotecari programar diferents activitats d'animació lectora en coordinació amb les escoles, gràcies a una millora de la infraestructura.

La secció d'adults també s'ha vist molt beneficiada amb el canvi d'ubicació, ja que s'ha triplicat l'espai i açò ha dut com a conseqüència una distribució més racional de les diferents seccions, a més de permetre ampliar i diversificar els serveis, com ara la creació d'una sala per a l'accés a Internet, on hi ha tres ordinadors al públic. S'hi han creat, doncs, dues zones ben diferenciades, per una part un espai de lectura més lúdica o recreativa on es troben les obres de literatura, biografies, l'hemeroteca i la sala polivalent, a més dels catàlegs de la fonoteca i videoteca; i per altra banda, una sala de consulta i estudi on es troben els llibres de matèries i les obres de referència. D'aquesta manera els lectors que volen consultar qualsevol notícia, o simplement emportar-se una novel·la, no han d'interrompre ni molestar la resta d'usuaris que es troben treballant a la sala d'estudi. També els espais de treball del personal bibliotecari, el dipòsit i els magatzems, així com els mitjans tècnics, tan necessaris per desenvolupar una bona gestió del servei, s'han vist molt millorats amb les noves instal·lacions.

Tant la Biblioteca Central com la nova Biblioteca ubicada al barri de Sant Ramon són dos centres instal·lats en plantes baixes, totalment adaptats per a l'ús de persones amb minusvalies, seguint la normativa vigent al respecte; i per altra banda, es troben equipats amb alarma per a la prevenció d'incendis i antirobatori.

NUEVA AGENCIA DE LECTURA INFANTIL EN VILA-REAL

FICHA TÉCNICA

Agència de Lectura Infantil

Direcció: C/ José Ramón Batalla, 6 – 12540 Vila-real (Plana Baixa) Tel. 964-547077/-- C/e: biblioteca@ajvila-real.es

Horario: De lunes a viernes de 5 a 8. Puestos de lectura: 54 puestos. Fondos: 3.033 libros (fondo inicial). Superficie: 295 m2 Servicios: Lectura en sala, préstamo a domicilio, publicaciones periódicas infantiles, servicio de información bibliográfica, actividades de animación a la lectura.

1. Interior de las instalaciones de la Agencia 2. Logotipo de la Agencia de Lectura.

El pasado día 1 de octubre se procedió a la apertura de la nueva agencia de lectura infantil de Vila-real, la cual había sido inaugurada oficialmente en las fiestas patronales de septiembre. Con este nuevo equipamiento cultural se pretende dar servicio a los cerca de 2.000 niños de la zona sur de la ciudad, para los cuales se ha realizado una campaña de información personalizada a través del correo. Durante el primer mes de funcionamiento, la nueva agencia de lectura ha recibido 1.196 visitas. Cuenta con gestión informatizada de socios, libros y préstamos y conexión a través de OPAC con la Biblioteca Central, por lo cual pueden ser consultadas las 40.000 obras que componen el fondo del Servicio Municipal de Bibliotecas.

Junto a la sala de lectura general se ha habilitado una dependencia para actividades de animación a la lectura, iniciándose con sesiones quincenales de cuentacuentos a cargo del colectivo "Món Màgic" destinadas a niños entre 4 y 7 años.

Con la puesta en funcionamiento de la nueva agencia, el Servicio Municipal de Bibliotecas de Vila-real pasa a estar formado por la Biblioteca Central, la Biblioteca Infantil, la Biblioteca d'Estiu i la Agència de Lectura Infantil.

BIBLIOTECA PÚBLICA "NOTARI JOSEP BLANQUER" A MUTXAMEL

FITXA TÈCNICA

Biblioteca Pública "Notari Josep Blanquer"

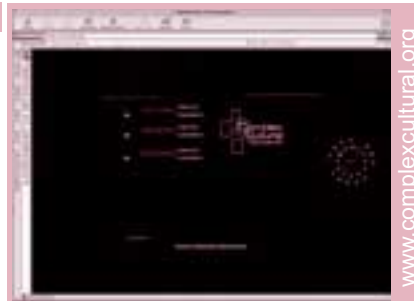
C/ Ramón i Cajal, s/n (integrada al nou complex cultural)

Tel. i Fax: 96 5956314 -- C/e.: bibliomutxa@terra.es

Accés a Catàleg Col·lectiu:

xlpv.cult.gva.es/cgi-bin/abwebp/L1/T1/S0146

Horari: Hivern: de dilluns a divendres de 9 a 14 h. i de 17 a 20:30 h. Estiu (juliol, agost i fins al 15 de setembre): de dilluns a divendres de 9 a 14 h.

www.complexcultural.org

Mutxamel, l'Alacantí, (localitat situada a deu quilòmetres d'Alacant) compta des del passat mes d'octubre amb un nou centre bibliotecari ubicat a la Casa de Cultura, la

Biblioteca Notari Josep Blanquer. Destinada a majors de 14 anys, la biblioteca ha obert les seues portes amb més de 12.000 volums integrats ja a la Xarxa de Lectura Pública Valenciana. A poc a poc van incorporant-se al nou programa informàtic la resta de materials que conformen el fons del centre (aproximadament uns 8.000), a l'espera de completar en el termini màxim d'un any la informatització completa de la biblioteca, així com de l'Agència de Lectura (per a menors de 14 anys), que ja compta amb 4.200 volums

Distintes vistes de l'interior i la façana de la biblioteca de mutxamel

informatitzats. Per als projectes esmentats, la feina del personal de les biblioteques s'ha vist reforçada per la incorporació temporal de dos becaris.

Entre els nous materials que els usuaris podem trobar a la biblioteca destaquen l'oferta de 400 CD de música de diversos estils, així com vídeos i DVD. Els costos de les instal·lacions i la informatització, al voltant de 54.000 euros, han estat sufragats per l'Ajuntament de Mutxamel i la Conselleria de Cultura i Educació.

Entre els diferents serveis gratuïts podeu trobar-hi: Préstec: vídeos, discos compactes de música clàssica, jazz, cantautors, rock, pop, bandes sonores, entre altres, revistes de temàtica diversa, premsa, llibres de divulgació, novel·les i llibres d'assaig, poesia, teatre, biografies, idiomes

Altres serveis: lectura i consulta en sala. Consulta d'obres de referència: Enciclopèdies, atlas, anuaris, utilització d'ordinador amb CD-ROM, servei gratuït de préstec per als socis de la Xarxa de Lectura Pública Valenciana, amb l'obtenció prèvia d'un carnet de soci.

Al mateix edifici de la Casa de Cultura s'ha ubicat la Secció Local i el futur Arxiu Històric. Segons Assumpció Brotons, Bibliotecària i Cronista Municipal, poder posar en un futur pròxim a disposició dels usuaris i estudiosos tots els materials de l'arxiu és de vital importància per tal que els més joves puguin conèixer i estudiar l'esdevenir històric de la localitat i el seu entorn, ja que Mutxamel, com a nucli poblacional ubicat al costat d'una gran ciutat, ha sofert unes transformacions radicals en tots els sectors, agrari, urbanístic, social, cultural, etc. A més, la Regidoria de Cultura, a través de l'Arxiu Municipal, hi ha creat un arxiu fotogràfic que compta amb un total de 500 fotografies, cedides en la seua majoria pels veïns de la localitat, i que estarà disponible en CD d'aquí un any aproximadament.

L'oferta cultural en matèria de lectura, es completa amb la transformació de l'antiga Biblioteca Municipal en Agència de Lectura per al públic infantil i juvenil. Encara que ja està en funcionament, també es troba immersa en un canvi informàtic, i en uns mesos esperem poder oferir notícies referents a la millora de les seues instal·lacions i de les noves prestacions als socis, així com dels seus horaris definitius.

FITXA TÈCNICA

Biblioteca Joan de Timoneda

C/ Xiprers, s/n Barri de Beniferri (davant Palau de Congressos), València. Tel.: 96 3400896

Horari: de 9:30 h. a 14:30 i de 16:15 h.. a 19:45 h.

Horari d'estiu (juliol, agost i setembre i del 15 de desembre al 15 de gener): de 9 h. a 14:30 h.

Com arribar-hi: aubotusos: 62-63.

Metro-tramvia: Empalme i Beniferri.

www.ayto-valencia.es

BIBLIOTECA "JOAN TIMONEDA" A BENIFERRI

Ubicada en dues alqueries de l'Horta, datades de 1840 i 1900, i rehabilitades per a l'ocasió, la biblioteca pública municipal Joan de Timoneda, poeta valencià del segle XVI, té una superfície de 700 m², consta de sales de lectura i premsa, així com d'un espai polivalent, habitat per a conferències o exposicions, així com d'un magatzem de llibres. El centre està situat a una de les zones de major expansió de la ciutat de València, on constituirà, a partir d'ara, un

nou servei bibliogràfic i cultural.

Tríptic de presentació de la Biblioteca Joan Timoneda a Beniferri, on podem veure les imatges de com la biblioteca s'ubica en dues alqueries del segle XIX rehabilitades, així com distintes estàncies de l'interior.

LA BIBLIOTECA PÚBLICA PROVINCIAL D'ALACANT PUBLICA UNA PRIMERA EDICIÓ DEL SEU BUTLLETÍ DE NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Vicent Muñoz, tècnic de la Biblioteca Pública Provincial de Alacant y especialista en fonoteca ha elaborado una primera edición del "Butlletí de Novetats Discogràfiques", que a partir de ahora se emitirá con una periodicidad trimestral. El Boletín consiste en una selección de grabaciones sonoras incluyendo su registro catalográfico completo y precio. Los registros están clasificados según las normas que se aplican en el "Catálogo Colectivo de la Red de Lectura Pública Valenciana" (<http://bibliportal.cult.gva.es/>), que a su vez se basan en las "Tablas de Clasificación de la Discothèque Central de París" y su equivalencia con el "listado alfabético de materias de la fonoteca de Alicante" (tablas elaboradas por el propio Vicent Muñoz) y que se pueden consultar en el propio "Portal de las Bibliotecas Valencianas". Esta selección de novedades discográficas (que es válida también para la subvención del incremento bibliográfico) está también disponible en la web de la Dirección General del Libro, Archivos y Bibliotecas (www.cult.gva.es/dglab/).

1. Imatge de la Fonoteca
2. Imatge del butlletí discogràfic.

S'INAUGURA OFICIALMENT LA BIBLIOTECA D'ALEXANDRIA

Egipte va inaugurar oficialment el passat 16 d'octubre la **Biblioteca Alexandrina**, després d'haver-ho ajornat el 23 d'abril d'enguany. En va fer la inauguració el president egipci, Hosni Mubàrak, en presència de caps d'estat i alts dignataris dels altres països. Inspirada en l'antiga Biblioteca d'Alexandria, la més famosa de l'antiguitat, la present moderna institució pública s'obrirà a tota mena de públics. La UNESCO s'hi ha vinculat des del començament, a mitjan anys 80. Aprofitant les tecnologies de la informació més avançades, la biblioteca està connectada als centres educatius més destacats de tot el món i hi caben vuit milions de volums. És notable l'arquitectura funcional del centre, que es pot contemplar a la web (www.snoarc.no) de l'equip d'arquitectes Snohetta, responsable del projecte, a través d'un **tour virtual** en real àudio, conduït per l'actor egipci Omar Sharif, a més d'**imatges interessants**. La Biblioteca Alexandrina inclou un centre de conferències, un planetari, una escola internacional d'estudis de la comunicació, una biblioteca per a joves, un museu de la ciència, un museu de cal·ligrafia i un laboratori de restauració de manuscrits antics.

1. www.snoarc.no

2. Diverses perspectives de la biblioteca d'Alexandria.

CHILE ABRE AL PÚBLICO LA BIBLIOTECA DE PABLO NERUDA, FORMADA POR MÁS DE 11.000 LIBROS

El mayor tesoro de Pablo Neruda, su biblioteca particular, puede ser consultada por el público desde el pasado mes de agosto. Entre los más de 11.000 volúmenes que sobrevivieron al saqueo de los militares golpistas en 1973 destacan un ejemplar de la "Divina comedia" de 1529 y un "Quijote" de 1617. Neruda era un acumulador nato. Las tres casas que poseía en Chile, convertidas hoy en museos conservados por la Fundación Pablo Neruda, están llenas de objetos que el premio Nobel de Literatura 1971 adquirió en sus innumerables viajes por el mundo, pero, sobre todo, libros, que están a disposición del público desde el pasado verano en La Chascona, la casa que poseía a los pies del cerro San Cristóbal, que domina el centro de Santiago. Los responsables de la Fundación Neruda, encargada de la difusión de la obra del poeta chileno más universal, han pasado, junto a Gabriela Mistral, varios años ordenando y restaurando los once mil quinientos ejemplares de la biblioteca, que incluyen cinco mil textos de la colección personal de Neruda y seis mil quinientos volúmenes que integran la sección especializada, además de cinco mil imágenes de archivo fotográfico y cinco mil cartas de la correspondencia privada del autor. Por último, la fundación ha dispuesto una sala especial de lectura para que los más de cinco mil manuscritos del escritor puedan ser consultados. De manera que, según el escritor Darío Oses, su director, la biblioteca que ahora abre sus puertas al público es "tal vez la colección más grande dedicada a un escritor en América Latina".

Neruda se aficionó a coleccionar libros de ediciones exóticas durante sus estancias en el extranjero como diplomático.

Neruda, cuyo nombre real era Neftalí Ricardo Reyes Basoalto, se aficionó a coleccionar libros de ediciones exóticas durante sus estancias en el extranjero como diplomático, que le llevaron a vivir varios años en Birmania, Ceilán, España, México y Francia. Fue en París donde consiguió sus más preciados "trofeos", que ahora podrán consultarse, entre los que destacan un ejemplar de

la "Divina comedia" de 1529, un "Quijote" de 1617 y las pruebas de imprenta de "Los trabajadores del mar", publicada en 1866, con correcciones en los márgenes manuscritas por Víctor Hugo. Además incluye un ejemplar de "La Araucana" de Alonso de Ercilla, datada en 1632, la "Enciclopedia" de Diderot y D'Alembert, de 1751, etcétera. Según Oses, gran parte de los libros que constituyen la nueva biblioteca los envió el propio Neruda desde Francia en 1972.

1, 2 y 3 tres marca pàgines on es veu les activitats de algunes de les biblioteques a València i alredecors.. 4 Campaya pública municipal d'animació lectora a la Vall d'Albaida.

CONTES MULTICOLORS. PROJECTE INTERMUNICIPAL DE NARRACIÓ ORAL PER A ADULTS

Contes Multicolors, un projecte intermunicipal de narració oral per a adults va començar en 1998, a partir de la iniciativa de cinc biblioteques valencianes: Aldaia, Paiporta,

Quart de Poblet i Xirivella, i més tard s'hi van incorporar Lliria, Massamagrell i Torrent. Majoritàriament poblacions d'un marcat caràcter metropolità.

El projecte pretenia, des d'un principi, recuperar l'encant de la narració oral i els valors literaris del conte tradicional, tot optimitzant els recursos humans i econòmics dels municipis participants, amb una gestió coordinada de les activitats. Al mateix temps, els bibliotecaris volien afavorir la imatge i l'ús de les biblioteques públiques com a espais culturals vius i dinàmics i l'ús dels seus fons bibliogràfics i documentals.

Gestionat de manera coordinada pel personal tècnic de les respectives biblioteques, el projecte ha permès al llarg de quatre anys donar a conèixer altres cultures a través de la literatura escrita o de la tradició oral. Segons els coordinadors, es tracta d'un treball ja consolidat, que ha col·laborat a donar una visió diferent de les biblioteques, tot apropant-hi nous usuaris. I que malgrat la bona acollida -diuen els coordinadors- no sempre ha comptat amb el suport total de les institucions, "ja que en alguns moments apunten- la seua continuïtat ha estat gràcies a l'esforç i la voluntat del personal de les biblioteques".

BIBLIOTECA PÚBLICA MUNICIPAL DE XÀTIVA

Seccions: referència, monografies de préstec, secció local, fons antic, publicacions periòdiques, infantil i juvenil.

Serveis: informació bibliogràfica, consulta i lectura en sala, préstec (monografies, audiovisuals i publicacions periòdiques), ordinadors e internet, visites programades

FITXA TÈCNICA

Adreça: Albereda Jaume I, 56 - 46800 -Xàtiva-

Tel.: 962287328 C.e.: biblio@servidex.com

Web: www.ayto-xativa.org/biblioteca

Horari d'hivern: de dilluns a divendres, de 10.00 a 14.00 h i de 16.30 a 20.00 h. Dissabtes, de 10.30 a 13.00 h

Horari d'estiu (de l'1 de juliol al 15 de setembre): de dilluns a divendres, de 10.30 a 14.00 h; dissabtes, de 10.30 a 13.00 h

Fons: 30.000 documents - Superfície: 900 m2

Llocs de lectura: 115

El passat 11 de desembre, la Biblioteca Municipal de Xàtiva va tornar a oferir els seus serveis, després de dos mesos de trasllat dels fons a un nou emplaçament, l'Albereda Jaume I, centre neuràlgic de la ciutat. És aquesta la seua quarta ubicació des que en 1948 fos creada (una de les més antigues biblioteques municipals valencianes). Amb les noves instal·lacions i els serveis recentment creats esperen superar prompte les xifres d'ús dels últims anys (40.000 usuaris, 11.000 préstecs) en l'intent de millorar de forma progressiva el servei que ofereixen a la població de Xàtiva i de bona part de la Costera.

El canvi de centre ha suposat no sols una ampliació de l'espai, tot possibilitant un creixement major dels fons i dels llocs de lectura, sinó també un emplaçament més còmode i funcional. Han aprofitat la nova ubicació per a incorporar serveis que abans no existien: sis ordinadors amb connexió gratuïta a internet, préstec de material audiovisual, creació d'una pàgina web pròpia, així com una ampliació dels horaris.

Els nous serveis del centre completen ara la Biblioteca Municipal de Xàtiva, on entre altres peculiaritats, destaca l'existència d'un fons antic interessant provinent, en la seua major part, de l'antic Ateneu Popular, desaparegut en 1936, amb obres des del segle XVII al primer terç del XX, principalment de temàtica històrica i literària i una secció que conté un valuós fons de publicacions periòdiques del primer terç del segle XX, un important nombre de publicacions festives (llibres de Fira, falles, festes de carrer...), així com una àmplia secció de monografies, publicacions periòdiques modernes, cartells i fullets.

Interior de la sala d'adults

notícies curioses

Teresa Rovira va rebre en desembre la Creu Sant Jordi

La Generalitat de Catalunya va atorgar el passat mes de desembre a Teresa Rovira la Creu de Sant Jordi. Teresa Rovira va néixer a Barcelona el 13 de desembre de 1918 i va ingressar a l'Escola de Bibliotecàries el juny de 1939. La seua carrera va quedar estroncada per la Guerra Civil i amb la seua família (el seu pare era l'historiador i polític Antoni Rovira i Virgili) va sortir cap a l'exili, primer a Tolosa i després cap a Montpeller, on va estudiar història i geografia.

Va tornar definitivament a Catalunya, com a bibliotecària, l'any 1953. Directora de les Biblioteques Sant Pau i Santa Creu del 1971 al 1981 i posteriorment Cap de les Biblioteques Populars de la Diputació de Barcelona fins a la seua jubilació l'any 1986.

Lluitadora infatigable en pro del llibre infantil i de les biblioteques públiques, ha publicat diversos articles i estudis sobre els dos temes, entre els quals cal destacar la seua "Bibliografia històrica del llibre infantil en catalán" escrit conjuntament amb la també bibliotecària Carme Ribé.

Sólo un 27% de la població del Estado ha visitado alguna vez una biblioteca durante este año

El 34,9% de los españoles mayores de 14 años leyeron libros con una frecuencia al menos semanal durante el tercer trimestre del año, según los datos obtenidos en el Barómetro de Hábitos de Lectura y Compra de Libros elaborado por *Precisa Research* para la Federación de Gremios de Editores de España (FGEE).

Las visitas a las bibliotecas se mantuvieron durante el tercer trimestre en el 27% de la población (a pesar de que el curso académico finaliza en junio), y un 44% de los que visitaron una biblioteca en ese período tomaron prestado algún libro.

Diverses entitats nord-americanes preocupades per la repercussió de la USA. Patriot Act

L'aplicació de la USA Patriot Act, llei aprovada després de passar el 11 de setembre als EUA, ha mobilitat diverses entitats, entre elles l'ALA, l'associació que aplega 64.000 bibliotecaris americans, qui ha donat suport a una campanya que emfatitza la importància de preservar les llibertats ciutadanes. D'altra banda, altres entitats com la Fundació Americana de Llibreters per a la Llibertat d'Expressió han presentat un requeriment al Departament de Justícia per tal que expliqui quantes vegades s'han utilitzat els poders atorgats per la USA Patriot Act per esbrinar la identitat de persones que han comprat o demanat en préstec determinats de llibres.

La comunitat musulmana d'EUA ofereix material educatiu a les biblioteques públiques

El Council on American-Islamic Relations (CAIR), amb l'objectiu de lluitar contra la intolerància que es pot manifestar a causa de la manca d'informació objectiva que tenen els nord-americans en els temes relacionats amb l'Islam, ha obert una campanya que dirigida a les 16.000 biblioteques públiques dels EUA, mitjançant la qual es vol enviar lots de llibres als centres, que inclouen un exemplar de l'Alcorà i altres títols adreçats als infants. En aqueix sentit, un programa pilot del CAIR ha repartit a Los Angeles més de 2.500 llibres i vídeos entre les biblioteques de la ciutat.

Les inundacions de Praga afecten biblioteques i arxius

La capital de la república Txeca s'ha vist afectada el propassat mes d'agost per les pitjors inundacions esdevingudes en els darrers 175 anys. Un dels indrets més castigats pels aiguats ha estat la Biblioteca Municipal de Praga on centenars de llibres, incloent-hi un dels únics exemplars del primer llibre imprès en txec (la Bíblia de Praga, de 1488), han estat afectats.

Les aigües del Voltava també van danyar diversos arxius, entre d'altres l'Arxiu Històric Militar o el de l'Acadèmia de Ciències. Els danys afecten milers de metres de prestatgeries amb documents únics i irremplaçables. La Biblioteca Nacional Txeca, però, s'ha lliurat de la riuada, que, tanmateix, ha afectat diverses biblioteques alemanyes com la de la Universitat Politècnica de Dresden.

Igualment, amb l'objectiu d'ajudar la Biblioteca de l'Institut d'Arqueologia a Praga, un dels centres més importants d'arqueologia a Europa Central des de la seua fundació en 1919, i que va perdre durant les inundacions d'agost 70.000 volums, l'Institut National de Recherches Archéologiques Préventives (INRAP) i l'Institut National d'Histoire de l'Art (INHA), així com altres institucions franceses i internacionals han llançat una crida d'ajuda per a la reconstrucció (a través de donacions) dels fons i les instal·lacions de la biblioteca txeca d'arqueologia. Les col·laboracions i ajudes diverses es poden comunicar a biblioprague@inha.fr, o bé a "Opération BiblioPrague", Maison de l'Archéologie et de l'Ethnologie-René Ginouvès (MAE), 21 allée de l'Université, 92023 Nanterre cedex.

Breus Breus Breus

El Bibliobús d'Elx reuneix una mitjana de 6.000 usuaris a l'any. El Bibliobús s'ha convertit en la tercera biblioteca amb més usuaris de la localitat, segons fonts de l'Ajuntament. La xifra anual de préstec supera els 14.000 volums, amb un total de 6.000 usuaris. A més, en breu l'esmentat servei estrenarà un nou vehicle que inclourà millores tecnològiques, a més de 3.200 volums més de fons, préstec de CD's de música i informàtica.

La Biblioteca de Sant Josep d'Elx va reobrir el passat mes d'agost les seues portes, després dels treballs de remodelació. Es tracta de la primera rehabilitació de les seues diverses instal·lacions des que en 1982 s'inaugura el complex cultural de Sant Josep, on es troba ubicat també l'arxiu municipal, la secció de premsa històrica i el centre d'investigacions.

La xarxa de Biblioteques d'Alcoi invertirà un total de 42.130 euros destinats a incrementar el número de llibres, al foment de la lectura i la renovació de mobiliari de la Biblioteca Central, una inversió que està coberta en un 36% per part de la Direcció General del Llibre, Arxius i Biblioteques.

La Mancomunitat de Municipis de la Vall d'Albaida i les Biblioteques Públiques Municipals de la comarca posen en marxa la *Primera Campanya d'Animació Lectora a la Vall d'Albaida* amb l'objectiu de contribuir al desenvolupament de les biblioteques públiques com a força viva per a l'educació, la cultura i la informació. Amb aqueix propòsit les entitats integrants han publicat un díptic amb una selecció de llibres recomanats als tècnics i treballadors de les biblioteques i a tots els lectors, des dels prelectors de 0 a 5 anys fins als adults.

La Biblioteca Pública Municipal Joanot Martorell de Calp publica dues guies per a la promoció de la lectura i per a la divulgació dels seus fons. Una guia dirigida al públic infantil-juvenil, que inclouen llibres sobre manualitats i activitats, amb 65 títols i una segona, dirigida als adults, amb més de 60 títols, que inclou diversos gèneres literaris.

La regidoria de Cultura d'Almassora potenciarà durant la VIII Campanya d'Animació a la Lectura la coneixença d'altres cultures. La campanya de la Biblioteca Municipal, pretén enguany acostar els xiquets a altres manifestacions culturals, amb l'ajuda de contes, històries i llegendes pròpies d'altres cultures, en un moment en què una nova realitat intercultural està present en la nostra societat. Per dur endavant el projecte, s'han previst 207 sessions d'una hora de durada, tant en horari de matí, com de vesprada, i es calcula que seran prop de 1.500 alumnes els que hi assistiran. La campanya estarà dirigida pels bibliotecaris municipals, i tindrà com animadors els integrants del Grup Màgic Animació.

La biblioteca de l'IVAM va atendre més de 2.500 usuaris des de la seua reobertura el 2001

En el número 2 de Compactus vam donar a conèixer la remodelació de la biblioteca de l'IVAM, amb motiu de la seua reobertura en octubre del 2001. Ara, després d'un any, el balanç dels responsables és positiu, segons ells, el centre va atendre durant els primers dotze mesos les peticions de més de 2.500 usuaris a la sala de lectura. A més, la biblioteca ha resolt un nombre similar de consultes externes, rebudes a través de mitjans com el correu electrònic, fax, telèfon, entre d'altres.

En l'actualitat el centre de l'IVAM realitza intercanvis amb biblioteques de més de 260 institucions de tot el món, tant museus d'art modern o museus nacionals com universitats i fundacions, entre d'altres. Actualment, segons els responsables de la biblioteca, és "una de les més importants biblioteques especialitzades en art modern, forma part del col·lectiu internacional de biblioteques d'art, està inscrita com a membre institucional de la Federació Internacional d'Associacions de Biblioteques (IFLA) i participa en congressos i trobades internacionals de Biblioteques d'Art integrada en diferents col·lectius".

Recordem que la Biblioteca manté un horari d'obertura al públic de dimarts a divendres entre les 10 hores i les 20 hores, exceptuant el mes d'agost que no obri a la vesprada i presta el seu servei al públic entre les 10 i les 15 hores. biblioteca (51.000 dòlars, més de 48.000 euros).

NOVES PUBLICACIONES

***1** CÁTEDRA., Pedro M. Invención, difusión y recepción de la literatura popular impresa (siglo XVI). Mérida: Editora Regional de Extremadura, 2002. 535 p. ISBN: 8476716540.

***3** GARCÍA GUERRERO, José. Actividades de dinamización desde la Biblioteca Escolar. Málaga: Ediciones Aljibe, 2002. 160 p. ISBN: 8497000609.

***2** CARDANO, Girolamo. Mis libros. Madrid: Akal, 2002. 256 p. ISBN: 8446012634.

De libris propriis,

***4** VICENS, Juan. España viva. El pueblo a la conquista de la cultura. Las bibliotecas populares en la Segunda República. Madrid: Ediciones Vosa, 2002. 145 p. ISBN: 8482180436.

***5** MARSÁ, María. La imprenta en los siglos de Oro (1520-1700). Madrid, 2001. 222 p. ISBN. 8484830136.

*6 RALLO GRUSS, Asunción. Los libros de antigüedades en el Siglo de Oro. Málaga: Universidad de Málaga, 2002. 205 p. ISBN: 8474969344.

*8 Libros de una edad de plata (1900-1936). Valladolid: Junta de Castilla y León, 2002. 207 p. ISBN: 8497180917.

*10 BAINES, Phil, HASLAM, Andrew. Tipografía, función, forma y diseño. Méjico: Gustavo Gili, 2002. 192 p. ISBN: 9688873950.

*7

BURKE, Peter. Historia social del conocimiento. De Gutenberg a Diderot. Barcelona, Paidós, 2002. 321 p. ISBN. 8449312205.

*9 Catálogo de incunables y obras impresas del siglo XVI. Madrid: Ayuntamiento de Madrid, 2002. 578 p. ISBN. 8479125434.

*11 PETROSKI, Henry. Mundolibro. Barcelona: Edhasa, 2002. 398 p. ISBN: 843502640X.

***12** Propuesta de identificación y valoración para la selección de documentos en los archivos de la administración local. Logroño: Ayuntamiento, 2002. 192 p. ISBN: 8473595262.

***13** CERRILLO, Pedro C. [et alii...]. Libros, lectores y mediadores. La formación de los hábitos lectores como proceso de aprendizaje. Cuenca: Ediciones de la Universidad de Castilla-La Mancha, 2002. 145 p. ISBN: 8484272125.

***14** El servicio de bibliobús: Pautas básicas para su funcionamiento. Madrid: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte, 2002. 64 p. NIPO: 176020325.

***15** El atlas de la edición digital. Sevilla: Publidisa, 2002. 346 p. ISBN: 849325651X.

***16** Revista General de Información y Documentación. Vol. 12. Núm. 1. Madrid: Universidad Complutense de Madrid, 2002. 359 p. ISSN: 11321873.

